

Analýza vysílání ČT a ČRo před volbami do Evropského parlamentu 2014

Usnesení přijatá dne 19. listopadu 2014

- Rada se seznámila s analýzami zpravodajství a publicistiky na programech České televize a Českého rozhlasu před volbami do Evropského parlamentu v období od 23. 4. 2014 do 23. 5. 2014.
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění, a v souladu s ustanovením § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“) žádá provozovatele Český rozhlas, sídlem Vinohradská 1409/12, Praha 2, PSČ 120 00, IČ 45245053, o podání vysvětlení, jakým způsobem zajišťoval vyváženost prezentace kandidujících subjektů v celku svého předvolebního vysílání, když v případě pořadu Názory a argumenty vysílaného na programu ČRo Plus v čase od 18.10 hodin v období od 26. 4. 2014 do 18. 5. 2014 a v předvolebních debatách vysílaných na programu ČRo Radiožurnál v čase od 17.05 hodin v období od 19. 5. 2014 do 22. 5. 2014 (Předvolební speciály Radiožurnálu) nezohledňoval při stanovení stopáže jednotlivých diskuzí počet jejich hostů. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 30 dní ode dne doručení výzvy.

Shrnutí hlavních závěrů analýzy předvolebního vysílání České televize a Českého rozhlasu

Ve dnech 23. až 24. května 2014 se v České republice konaly volby do Evropského parlamentu. Vzhledem k prioritnímu významu zmapování a zhodnocení předvolebního vysílání vybraných pořadů provozovatelů s celoplošným územním rozsahem a zároveň velkému množství analytického materiálu byl monitoring předvolebního vysílání komerčních programů proveden interně, analýza předvolebního vysílání provozovatelů ze zákona, tj. České televize a Českého rozhlasu, byla zadána k vypracování Agentuře FOCUS. Zadání, cíle i metodika monitoringu a analýzy byly obdobné jak v případě interních, tak v případě externí analýzy.

Konkrétně předmětem zadání pro Agenturu FOCUS bylo vypracovat kvantitativně-kvalitativní obsahovou analýzu vybraných pořadů ČT a ČRo vysílaných v období od 23. dubna 2014 do prvního dne voleb, tj. 23. května 2014¹. Hlavním sledovaným cílem bylo posoudit, zda na monitorovaných programech nedošlo v předvolebním vysílání k porušení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., resp. zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování. Dílčími cíli analýzy bylo poskytnout informace o tom, jaký prostor byl ve vysílání dán jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, a s jakými konotacemi, jak bylo pracováno s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta a komentáře a jaká byla míra konfrontačnosti svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti.

Na tomto místě shrňme hlavní zjištění analýzy FOCUS, přičemž nejprve představme závěry analýzy předvolebního vysílání Českého rozhlasu, poté České televize.

Český rozhlas

V části zpravodajských a publicistických pořadů byla dle zadání prvně analyzována hlavní zpravodajsko-publicistická relace stanice Radiožurnál **Hlavní zprávy** vysílaná denně ve 12.00 a v 18.00 hodin.

Vypracovaná analýza konstatovala, že volbám do Evropského parlamentu bylo v této relaci věnováno minimum pozornosti – pouze sedm příspěvků zpravodajských a jeden publicistický. V těchto celkových osmi příspěvcích s volební agendou dostaly prostor pouze tři kandidující subjekty. Ve zpravodajství hnutí Úsvit, které bylo prezentováno v souvislosti s odstoupením Kláry Samkové z kandidátky, v publicistice byla prostřednictvím jediného příspěvku medializována strana ODS společně s hnutím Úsvit, přičemž daný příspěvek hovořil o efektivitě volebních kampaní těchto dvou subjektů.

V příspěvcích s mimovolební agendou dostala ve zpravodajství i v publicistice nejvíce prostoru ČSSD, dále pak v různé míře všechny strany v současnosti zastoupené v PS PČR či jejich zástupci – především pak koaliční ANO a opoziční TOP 09. Z neparlamentních stran byl dán prostor pouze Straně zelených.

Ačkoli kvantitativní analýza poukázala na nerovnováhu v zastoupení kandidujících politických stran v relaci (napříč zpravodajstvím i publicistikou dostaly prostor pouze ČSSD, ANO, KDU–ČSL, ODS, ÚSVIT, KSČM, TOP 09 a Strana zelených z 38 kandidujících uskupení), autoři analýzy prostřednictvím kvalitativního zhodnocení příspěvků ukázali, že je tato nevyváženost pouze zdánlivá – kvantitativní diskrepance v četnosti prezentace jednotlivých stran lze dle nich považovat za odůvodněné: všechny politické subjekty a jejich činitelé byli medializováni v souvislosti s aktuálním politickým a společenským děním, nejednalo se tak o účelové zviditelňování právě těchto subjektů.

---

¹ V případě zařazení některých předvolebně koncipovaných pořadů do programů ČT či ČRo již před datem 23. dubna 2014 byly tyto pořady rovněž podrobeny analýze.

Obrazy stran, které se ve zpravodajství a publicistice objevily, byly vytvářeny především prostřednictvím tematických rámců vypovídajících o představitelích stran a o jejich konkrétních krocích. Dle analýzy šlo především o standardní zpravodajské pokrytí činnosti vládních a opozičních politiků, bez vazeb na nadcházející volby. Zpravodajské ani publicistické příspěvky nevykazovaly výraznější favorizační či defavorizační zaměření vůči některému politickému subjektu. Vysílání hlavní zpravodajské relace programu Radiožurnál tak bylo v předvolebním období v souladu se zákonem.

Dalším předmětem analýzy předvolebního vysílání Českého rozhlasu bylo několik diskuzních pořadů vysílaných na programu Radiožurnál (**Předvolební speciály a Stalo se dnes**) a ČRo Plus (**Den podle – rozhovor s lídry a Názory a argumenty**).

Analýza konstatovala, že na rozdíl od vysílání před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2013 pozval tentokrát Český rozhlas do jednotlivých analyzovaných pořadů zástupce všech kandidujících stran. Nevybíral tedy pouze ty, které dosáhly určité úrovně volebních preferencí. Tuto skutečnost označují autoři analýzy za posun k větší objektivitě a vyváženosti. Obecně pak konstatují, že v rámci všech sledovaných pořadů nedošlo k žádné výrazné favorizaci či defavorizaci jednotlivých politických stran. Drobné odchylky v rámci jednotlivých stran, na které poukázala kvantitativní analýza (např. v mluvní stopáži jednotlivých hostů, v počtu dotazů na ně směřovaných, ve valenci dotazů či v jejich tematickém zarámování) hodnotí autoři analýzy jako marginální a nepovažují je za porušení v objektivitě a vyváženosti. Závěrem konstatují, že v celku vysílaného programu přistupovali moderátoři k představitelům vybraných politických stran korektně, objektivně a vyváženě.

Na druhou stranu ale poukazují na dva problémy, jenž se objevily na úrovni jednotlivých diskuzních pořadů. První problém shledávají ve vydání pořadu Názory a argumenty dne 17. 5. 2014, kterého se z pěti pozvaných hostů zúčastnili pouze tři, stopáž pořadu ovšem nebyla úměrně zkrácena. Moderátor pořadu navíc neměl dle analýzy diskuzi 17. 5. zcela pod kontrolou a poskytl neúměrný prostor především Jiřímu Paroubkovi ze strany LEV 21 – délka jeho promluv přesáhla součet odpovědí obou dalších hostů². Strana LEV 21 tak byla z pohledu stopáže odpovědí oproti ostatním subjektům zvýhodněna, a to nejen v rámci tohoto pořadu, ale i v rámci všech analyzovaných předvolebních diskuzí³. Ačkoli autoři analýzy konstatují, že dle jejich názoru nelze na základě několikaminutového rozdílu⁴ v jediném pořadu konstatovat porušení vyváženosti, Český rozhlas tímto nezajistil všem kandidujícím subjektům rovné podmínky, čímž mohlo dojít nejen k odchýlení od vlastních zásad pro vysílání před volbami do EP⁵, ale i k porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.

Z toho důvodu předkládáme Radě k úvaze oslovit provozovatele vysílání o podání vysvětlení, z jakého důvodu byl v pořadu Názory a argumenty, který byl odvysílán na programu Český rozhlas Plus dne 17. května 2014 od 18.10 hodin poskytnut v diskuzi výrazný mluvní prostor Jiřímu Paroubkovi, který byl neúměrně velký ve srovnání s dalšími dvěma hosty diskuze – celková délka jeho promluv přesáhla

---

² J. Paroubek (NS-LEV 21) 20 min 18 s – 51 % z celkové stopáže odpovědí, P. Hannig (SZR) 10 min 7 s - 26 % a K. Janko (ČSNS) 9 min 6 s - 23 %.

³ Viz níže tabulka 1.

⁴ V diskuzi pořadu Názory a argumenty 17. 5. hovořil J. Paroubek o 10 minut déle než jeho dva kolegové, z pohledu všech čtyř diskuzních pořadů získala strana největší podíl na celkové stopáži diskuzí (o více než 4 minuty vzhledem k subjektu, který získal druhý největší podíl), a to právě díky účasti J. Paroubka v diskuzi 17. 5.

⁵ „ČRo je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad vyváženosti a zejména nebyl v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňován některý subjekt, politik nebo kandidát, popřípadě jeho názory, tj. nesmí žádný subjekt, politika nebo kandidáta podporovat či naopak někoho potlačovat“. (Pravidla vysílání Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu 2014, Čl. 4 bod 1)

součet odpovědí obou dalších hostů, čímž mohlo dojít k odchýlení od vyváženosti směrem k tomuto subjektu. (usnesení níže v závěru)

Druhý problém pak v podstatě nepřímo souvisí s tím prvním – jedná se o celkovou stopáž jednotlivých diskuzí, která nebyla vždy uzpůsobena počtu hostů těchto diskuzí.

Detailní pohled na všechny analyzované diskuzní pořady ČRo ukázal, že zatímco v pořadech Stalo se dnes a Den podle – rozhovory s lídry byl prostor pro jednotlivé hosty reprezentující kandidující subjekty zcela vyvážený, resp. stopáž diskuzí byla uzpůsobená počtu jejich hostů, v Předvolebních debatách a v pořadu Názory a argumenty tomu tak nebylo.

V období před volbami odvíšlal Radiožurnál čtyři předvolební speciální diskuze, do kterých byli pozváni představitelé všech kandidujících stran, možnosti k účasti nevyužili pouze zástupci hnutí Antibursík – stop ekoteroru. Vzhledem k vysokému počtu hostů se uskutečnily celkem čtyři debaty, třikrát s devíti účastníky, jednou s deseti, do jednotlivých vysílání byli hosté zařazeni na základě losu. Stopáž všech dílů pořadu se pohybovala mezi 83 a 85 minutami – nelišila se tedy s ohledem na počet účastníků diskuze.

Pořad Názory a argumenty probíhal formou „kulatých stolů“. Moderátor Radko Kubičko debatoval se zástupci 3 - 5 kandidujících subjektů⁶. Stopáž pořadu činila přibližně 50 minut pro každou debatu, bez ohledu na počet hostů. V průběhu předvolebního vysílání pořadu se zde objevilo 36 z 38 kandidujících politických subjektů. Česká strana regionů a hnutí Antibursík účast v pořadu odmítly.

Celkový podíl promluv zástupců jednotlivých stran na celkové stopáži diskuzí, jichž se zúčastnili, kolísá mezi 9 % - 24 % (tabulka 1). Na toto rozpětí mělo dle autorů analýzy vliv několik faktorů:

- některé strany se nezúčastnily všech analyzovaných pořadů (Strana rovných příležitostí nevyužila možnosti účasti v pořadu Rozhovory s lídry a Česká strana regionů odmítla účast v pořadu Názory a argumenty),
- povaha jednotlivých diskuzí byla i ve stejném programovém formátu často rozdílná – v některých případech šlo o živou výměnu názorů mezi hostem či hosty a moderátorem, jindy o detailní vysvětlování postojů strany nebo o rozbor konkrétních problémů (např. vstup do eurozóny),
- individuální mluvní styly jednotlivých aktérů se značně lišily,
- u některých zástupců zejména z menších politických subjektů podobu odpovědí ovlivňovala menší zkušenost s vystupováním v médiích a související nervozita.

---

⁶ Nejčastěji, pětkrát, v pořadu diskutovalo pět hostů z různých politických stran, ve dvou vydáních byli účastníky diskuze pouze čtyři hosté, dne 17. 5. 2014 pak pouze tři hosté.

Tabulka 1: Stopáž promluv zástupců jednotlivých stran a celková stopáž

Strana	stopáž věnovaná promluvám zástupců strany	celková stopáž pořadů, jichž se strana zúčastnila	podíl promluv zástupců strany na celkové stopáži (v %)
LEV 21 - Národní socialisté	37 min 1 s	2 hod 35 min 10 s	24 %
Koalice SP a NO!	32 min 54 s	2 hod 35 min 12 s	21 %
Česká pirátská strana	31 min 18 s	2 hod 35 min 53 s	20 %
Strana zelených	29 min 49 s	2 hod 36 min 31 s	19 %
ČSSD	29 min 18 s	2 hod 33 min 49 s	19 %
Liberálně ekologická strana	29 min 29 s	2 hod 37 min 0 s	19 %
NE Bruselu-Národní demokracie	28 min 0 s	2 hod 30 min 21 s	19 %
KSČ	28 min 9 s	2 hod 31 min 37 s	19 %
Česká Suverenita	28 min 58 s	2 hod 36 min 11 s	19 %
ANO 2011	26 min 46 s	2 hod 36 min 19 s	17 %
Strana zdravého rozumu	26 min 45 s	2 hod 37 min 0 s	17 %
Věci veřejné	26 min 11 s	2 hod 35 min 2 s	17 %
DSSS	25 min 39 s	2 hod 34 min 16 s	17 %
Volte Pravý blok - cibulka net	25 min 28 s	2 hod 37 min 22 s	16 %
ODS	25 min 18 s	2 hod 37 min 1 s	16 %
TOP 09 a STAN	24 min 39 s	2 hod 35 min 24 s	16 %
Strana svobodných občanů	24 min 16 s	2 hod 36 min 19 s	16 %
Koruna Česká	24 min 19 s	2 hod 37 min 16 s	15 %
SNK Evropští demokraté	23 min 45 s	2 hod 37 min 35 s	15 %
VIZE 2014	23 min 18 s	2 hod 36 min 27 s	15 %
evropani cz	22 min 38 s	2 hod 33 min 26 s	15 %
Občanská konzervativní strana	23 min 0 s	2 hod 36 min 13 s	15 %
Aktiv nezávislých občanů	22 min 17 s	2 hod 35 min 46 s	14 %
Česká strana národně sociální	21 min 37 s	2 hod 33 min 30 s	14 %
KSČM	21 min 46 s	2 hod 37 min 41 s	14 %
Česká strana regionů	14 min 16 s	1 hod 44 min 21 s	14 %
Strana rovných příležitostí	19 min 10 s	2 hod 22 min 45 s	13 %
Fair play – HNPĐ	20 min 14 s	2 hod 33 min 39 s	13 %
Republika	19 min 54 s	2 hod 33 min 41 s	13 %
Moravané	18 min 39 s	2 hod 35 min 6 s	12 %
Úsvit přímé demokracie	18 min 35 s	2 hod 35 min 38 s	12 %
KDU-ČSL	18 min 46 s	2 hod 37 min 49 s	12 %
RSČMS	18 min 21 s	2 hod 35 min 7 s	12 %
Hnutí sociálně slabých	18 min 17 s	2 hod 35 min 30 s	12 %
Klub angažovaných nestraníků	16 min 8 s	2 hod 36 min 38 s	10 %

Strana	stopáž věnovaná promluvám zástupců strany	celková stopáž pořadů, jichž se strana zúčastnila	podíl promluv zástupců strany na celkové stopáži (v %)
Romská demokratická strana	14 min 40 s	2 hod 35 min 40 s	9 %
OBČANÉ 2011	14 min 9 s	2 hod 36 min 43 s	9 %

Samozřejmě, že v silách provozovatele vysílání není, ani nemůže být, ovlivňování takových faktorů, jakým je např. individuální komunikační styl hostů, přizpůsobit stopáž diskuzí v závislosti na počtu hostů však jistě může, jak vidno v případě pořadu Stalo se dnes tak i činil. Vzhledem k nepřizpůsobení stopáže diskuzí uvedených pořadů počtu jejich účastníků nemusely dostat všechny strany vyvážený prostor k vyjádření svých názorů. Předkládáme proto Radě k úvaze požádat provozovatele vysílání o vysvětlení, jakým způsobem zajišťoval vyváženost prezentace kandidujících subjektů v celku svého předvolebního vysílání, když v případě pořadu Názory a argumenty a rovněž v Předvolebních debatách nezohledňoval při stanovení stopáže jednotlivých diskuzí počet jejich hostů. (usnesení níže v závěru)

Česká televize

Rovněž v případě České televize byly analyzovány jak vybrané pořady zpravodajské a publicistické, tak diskuzní.

V části zpravodajských a publicistických pořadů byla analyzována hlavní zpravodajská relace **Události**, komentovaný zpravodajský pořad **Události, komentáře** a publicistický pořad **Otázky Václava Moravce**.

Analýza ukázala, že tématu voleb do Evropského parlamentu byla věnována v těchto pořadech jen velmi malá pozornost – celkem šlo o 18 příspěvků (14 příspěvků v Událostech, 4 příspěvky v Událostech, komentářích, žádný v OVM).

Prostor v těchto příspěvcích dostaly zejména strany zastoupené v PS PČR, menší prostor náležel i několika kandidujícím subjektům majícím dle předvolebních modelů preferencí šance uspět ve volbách – Strana zelených, Česká pirátská strana, Strana svobodných občanů. Vzhledem k malému množství volebních příspěvků i s ohledem na jejich kontext shledala analýza zastoupení jednotlivých stran vyváženým, rovněž v jejich prezentaci nezjistila žádná pochybení v objektivitě a vyváženosti.

Dále kvantitativní analýza konstatovala, že se převážná většina analyzovaných příspěvků těchto pořadů týkala mimovolební agendy. V té bylo dle kvantitativní analýzy zastoupení prezentovaných politických subjektů poměrně nerovnoměrné – s výrazně největší četností byla medializována strana ČSSD, relativně významný prostor ve vysílání dostaly ale i ostatní strany zastoupené v PS PČR, zcela zanedbatelný prostor patřil čtyřem neparlamentním stranám – Straně zelených, České pirátské straně, Straně svobodných občanů a NS LEV 21. Jak potvrdila detailnější kvalitativní analýza, rozdíly v četnosti prezentace těchto subjektů vznikly kvůli nutnosti pokrývat běžnou denní agendu a souvisely s aktuálním rozložením politických sil: zástupcům vládních stran či významných opozičních stran byla věnována vyšší pozornost, jelikož vysvětlovali a komentovali aktuální dění.

Kvalitativní analýza těchto pořadů odhalila pouze několik menších pochybení či prohřešků moderátorů a redaktorů, které měly ale spíše ojedinělý charakter, nebyly užívány jako prostředek systematické defavorizace některých politických subjektů a neohrožily tak vyváženost obsahu vysílání. Jen pro představu, v relaci Události zaznamenala analýza několik případů opomenutí některých podstatných parametrů při prezentaci výzkumů veřejného mínění (termín sběru dat, položená otázka), v pořadu

Události, komentáře se jednalo např. o použití sugestivních otázek moderátorů nebo vkládání odpovědí do samotné otázky, nepřesné odkazování na zdroj, respektive neuvedení zdroje či nekorektní interpretace ze strany moderátora.

V rámci diskuzních pořadů ČT se analýza věnovala těmto pořadům: **Předvolební debaty a Evropská superdebata, Předvolební rozhovory na ČT 24, Deset let v EU, debaty v rámci Události, komentářů a Politické spektrum.**

Do **Předvolebních debat a Evropské superdebaty** byli pozváni zástupci 12 kandidujících subjektů z 38, přičemž kritérium jejich výběru vycházelo jak z volebního potenciálu kandidujících stran zjištěného sociologickým výzkumem, tak z přihlídnutí ke kritériu „váhy jednotlivých politických subjektů“, u nových stran a hnutí k případnému dynamickému vývoji jejich podpory.

V **předvolebních rozhovorech** vysílaných na ČT 24 vystoupili zástupci všech kandidujících stran s výjimkou hnutí Antibursík – stop ekoteroru, které účast odmítlo.

Pořad **Deset let v EU** poskytl prostor lídrům všech sedmi stran zastoupených v Poslanecké sněmovně. Jednalo se o debatu při příležitosti desetiletého výročí vstupu České republiky do Evropské unie.

V rámci komentovaného zpravodajského pořadu **Události, komentáře** byly v předvolebním období vysílány debaty 2 – 3 zástupců stran kandidujících ve volbách na aktuální i dlouhodobá věcná témata. Krom hnutí Antibursík – stop ekoteroru a České strany regionů, které účast odmítly, se debat zúčastnili reprezentanti všech kandidujících subjektů, přičemž každý pouze jednou.

Diskuzní pořad **Politické spektrum** odvíšal v předvolebním období osm debat s lídry nebo zástupci všech kandidujících stran. Pozvání nevyužilo pouze hnutí Antibursík – stop ekoteroru.

Prostor, který Česká televize poskytla prostřednictvím svých diskuzních pořadů kandidujícím subjektům tak byl poměrně vyvážený a vzhledem k transparentním pravidlům pro výběr hostů do jednotlivých pořadů zcela v pořádku.

Ani v rámci jednotlivých dílů sledovaných diskuzí, ani z celkového pohledu všech diskuzí nezaznamenala kvantitativní analýza těchto pořadů žádné zjevné porušení vyváženého přístupu ke kandidujícím subjektům. Obecně analýza konstatovala, že v rámci jednotlivých pořadů byly počty dotazů adresované stranám, i stopáž pro zástupce jednotlivých stran v zásadě vyrovnané. Menší nepoměry, které analýza zaznamenala v těchto parametrech, byly způsobeny povětšinou individuálním mluvním stylem hostů. Odchytky ve valenci dotazů adresovaných hostům byly v rámci jednotlivých diskuzí nízké, jednalo se o rozdíly v řádu jednotek. Rozdíly v tematickém rámování dotazů spočívaly především v odlišném situačním kontextu jednotlivých diskuzí či charakteru kandidujících subjektů.

Kvalitativní analýza pak dle autorů ukázala, na některá moderátorská pochybení diskuzní části pořadu Události, komentáře a předvolebních rozhovorů vysílaných na ČT 24. Za méně závažné označují sugestivní otázky opakovaně kladené hostům s vloženými odpověďmi či občasně potíže korigovat promluvy některých hostů a získat odpovědi na své otázky. Za závažnější pokládají občasnou rezignaci moderátorů na soudcování diskuze či absenci výraznější snahy korigovat někdy vzájemné útoky hostů z různých politických stran. Rovněž poukazují na případy, kdy moderátoři, sic patrně nezáměrně, několikrát vnucovali svým hostům vlastní interpretaci, než by pouze kladli otázky. Tyto prohřešky či profesní pochybení se ale dle autorů vyskytovaly pouze okrajově, nevykazovaly znaky systematickosti, nelze je interpretovat jako de / favorizující přístup k politickým subjektům, na základě něhož by je bylo možné označit za porušení vyváženosti a objektivity.

Závěrem analýza konstatovala, že nejenže bylo vysílání ČT v předvolebním období v souladu se zákonem o vysílání, ve výběru hostů do jednotlivých pořadů shledávají autoři analýzy snahu České televize o vyváženější přístup než před volbami do PS PČR 2013, jelikož výsledky předvolebních

průzkumů, na základě kterých byli zváni hosté do jednotlivých pořadů, byly doplněny o komplexně pojaté kritérium váhy politické strany. Česká televize tímto nespolehala pouze na výzkumy veřejného mínění, ale přihlížela také k míře zastoupení politické strany v zastupitelských orgánech a výsledkům posledních voleb do Poslanecké sněmovny.

Závěr

Rada se seznámila s analýzami předvolebního vysílání zpravodajství a publicistiky programu ČT a ČRo v období od 23. 4. 2014 do 23. 5. 2014.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění, a v souladu s ustanovením § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“) žádá provozovatele Český rozhlas, sídlem Vinohradská 1409/12, Praha 2, PSČ 120 00, IČ 45245053, o podání vysvětlení, z jakého důvodu byl v pořadu *Názory a argumenty*, který byl odvysílán na programu Český rozhlas Plus dne 17. května 2014 od 18.10 hodin, poskytnut v diskuzi výrazný mluvní prostor Jiřímu Paroubkovi, který byl neúměrně velký ve srovnání s dalšími dvěma hosty diskuze – celková délka jeho promluv přesáhla součet odpovědí obou dalších hostů, čímž mohlo dojít ke zvýhodnění tohoto hosta, resp. politického subjektu, který zastupoval. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 30 dní ode dne doručení výzvy.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění, a v souladu s ustanovením § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“) žádá provozovatele Český rozhlas, sídlem Vinohradská 1409/12, Praha 2, PSČ 120 00, IČ 45245053, o podání vysvětlení, jakým způsobem zajišťoval vyváženost prezentace kandidujících subjektů v celku svého předvolebního vysílání, když v případě pořadu *Názory a argumenty* vysílaného na programu ČRo Plus v čase od 18.10 hodin v období od 26. 4. 2014 do 18. 5. 2014 a v předvolebních debatách vysílaných na programu ČRo Radiožurnál v čase od 17.05 hodin v období od 19. 5. 2014 do 22. 5. 2014 (Předvolební speciály Radiožurnálu) nezohledňoval při stanovení stopáže jednotlivých diskuzí počet jejich hostů. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 30 dní ode dne doručení výzvy.

říjen 2014

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU VE VYSÍLÁNÍ ČESKÉ TELEVIZE A ČESKÉHO ROZHLASU

**Analýza objektivity a vyváženosti
vybraných pořadů odvysílaných ČRo a ČT v období od 23. 4. do 23. 5. 2014**

Objednatel: Česká republika – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Zpracovatel: FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu, spol. s r. o.

OBSAH

OBSAH	3
1. ZADÁNÍ ANALÝZY	6
2. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA	8
2.1 Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení	9
2.2 Mediální obraz a mediální rámce	10
2.2.1 Mediální rámce	10
2.2.2 Mediální obraz	11
2.3 Soubor, analytická jednotka	11
2.4 Zvolené metody	13
2.4.1 Obsahová analýza	13
2.4.2 Kvalitativní analýza	15
2.5 Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři	16
3. ANALYTICKÁ ČÁST	17
3.1 Český rozhlas	19
3.1.1 Zpravodajské a publicistické pořady ČRo	20
3.1.1.1 Hlavní zprávy – zpravodajství	22
3.1.1.2 Hlavní zprávy – publicistika	24
3.1.1.3 Hlavní zprávy – tematické rámce a jejich valence	27
3.1.1.4 Zpravodajské a publicistické pořady ČRo – shrnutí	35
3.1.2 Diskusní pořady ČRo	36
3.1.2.1 Charakteristika jednotlivých diskusních pořadů Českého rozhlasu	38
3.1.2.2 Kvantitativní analýza diskusních pořadů Českého rozhlasu	45
3.1.2.3 Kvalitativní analýza diskusních pořadů Českého rozhlasu	55
3.1.2.4 Diskusní pořady ČRo - shrnutí	57
3.1.3 Český rozhlas – shrnutí	58
3.2 Česká televize	60
3.2.1 Zpravodajské a publicistické pořady ČT	61
3.2.1.1 Události ČT	63
3.2.1.2 Události ČT – tematické rámce a jejich valence	67
3.2.1.3 Události, komentáře	74
3.2.1.4 Události, komentáře – tematické rámce a jejich valence	77
3.2.1.5 Otázky Václava Moravce	82
3.2.1.6 Zpravodajské a publicistické pořady ČT - shrnutí	83
3.2.2 Diskusní pořady ČT	84

3.2.2.1	Předvolební debaty	85
3.2.2.2	Evropská superdebata	93
3.2.2.3	Předvolební rozhovory	93
3.2.2.4	Deset let v EU	102
3.2.2.5	Události, komentáře	103
3.2.2.6	Politické spektrum	105
3.2.2.7	Uvnitř Evropy	106
3.2.2.8	Diskusní pořady ČT – shrnutí	107
3.2.3	<i>Česká televize – shrnutí</i>	108
4.	HLAVNÍ ZÁVĚRY	109
5.	LITERATURA	111
6.	PŘÍLOHY	113

Předložená analýza se pokouší odpovědět na otázku, zda Český rozhlas a Česká televize, respektovaly při reprezentaci politických stran kandidujících do Evropského parlamentu ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Jinými slovy, následující stránky poskytují datová východiska, jejich interpretaci a vyhodnocení, které by měly posloužit RRTV k informovanému zodpovězení otázky, zda předvolební vysílání těchto stanic, jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.

Předložená analýza ale nesleduje jen naplňování požadavků Zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ale i „pravidel“, která si ČRo a ČT vymezily speciálně pro chování ve volebních kampaních, a která považujeme za integrální součást (samo) regulace daných médií.

Zadání analýzy ale neumožňuje analýzu dopadů a působení analyzovaných pořadů na chování voličů, respektive na širší společenské děje. Nepřímo však tato studie poskytuje určitou informaci o tom, jak se politické zpravodajství a publicistika České televize a Českého rozhlasu vyrovnaly s celkovou strategií pokrývání tak specifické agendy, jakou nabízí závěrečná fáze volební kampaně před evropskými volbami.

Analýza je strukturována do **tří základních částí**. Po expozici teoreticko-metodologických východisek následuje analytická část, rozdělená do několika podkapitol, které ukončují dílčí závěry. Výsledky celé analýzy shrnují hlavní závěry, které v několika stručných tezích odpovídají na klíčové otázky a navrhují možné modifikace některých editoriaálních postupů, podle kterých je naplnění kritérií objektivity posuzováno.

1. ZADÁNÍ ANALÝZY

Objednatel RRTV ČR formuloval základní požadavky pro předloženou analýzu následujícím způsobem (článek 1, Předmět smlouvy):

A) „Vypracování kvantitativně-kvalitativní obsahové analýzy“.

Výsledkem analýzy (..) „bude posouzení, zda ve sledovaných rozhlasových a televizních programech v předvolebním vysílání nedošlo k porušení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, resp. zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování“.

B) Analýza poskytne informace o tom:

1. jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, a s jakými konotacemi;
2. jak bylo pracováno s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta od komentářů a jaká byla míra konfrontace svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti;
3. zda program, resp. provozovatel vysílání, v rámci předvolebního vysílání poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidujících subjektů, resp. jejich představitelů.

C) Nad rámec výše uvedeného zadání se zpracovatel zavazuje zohlednit v předložené analýze i další zákonná vymezení a normy regulující chování ČRo a ČT. Jde především o Zákon o Českém rozhlasu a Zákon o České televizi, Kodex Českého rozhlasu a Kodex České televize a „Pravidla vysílání Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu 2014“, „Projekt předvolebního vysílání Českého rozhlasu pro volby do Evropského parlamentu 2014“ a „Pravidla předvolebního vysílání České televize v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu.“

Předmětem analýzy budou následující rozhlasové a televizní pořady odvysílané v období od 23. dubna do 23. května 2014:

ČESKÁ TELEVIZE

1) ČT 1:

- Události

2) ČT 24:

- Předvolební rozhovory se zástupci všech kandidujících subjektů
- Předvolební debaty

- Deset let v EU
- Uvnitř Evropy
- Události, komentáře
- Politické spektrum
- Otázky Václava Moravce

ČESKÝ ROZHLAS

- Rozhovory s lídry - Den podle
- Předvolební speciály Radiožurnálu
- Stalo se dnes
- Názory a argumenty
- Hlavní zprávy – Radiožurnál (vždy ve 12:00 a 18:00 hodin)

2. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Primární cíl analýzy byl v zadání vymezen tak, aby odpověděla na otázku, zda a do jaké míry sledované pořady ne/naplnily následující požadavky vycházející ze Zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, respektive § 31, odstavce 2 a 3.

Tyto požadavky lze shrnout do podoby dvou základních otázek, na které se předložená analýza pokusí odpovědět:

- a) **Zda a do jaké míry poskytovaly sledované pořady objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů.**
- b) **Zda provozovatel vysílání zajistil, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.**

Klíčový teoretický rámec předložené analýzy tak vymezují koncepty objektivity a vyváženosti, které představují v české mediální legislativě, respektive v různých podzákoných normách a kodexech klíčová kritéria, podle kterých bývá posuzováno chování domácích médií.

Možnosti jejich měření, respektive objektivizace, jsou dlouhodobě diskutovány a často zpochybňovány, a to jak z pohledu teoretického, tak i metodologického. Zvláště objektivita představuje ve společenských vědách cosi velmi těžko uchopitelného, což se ostatně projevuje i v mediální legislativě (nejen domácí), která de facto nenabízí dostatečně přesné operacionální definice, podle kterých by bylo možné systematicky a opakovaně posuzovat naplnění obou kritérií. Přesto jde o kategorie, hodnotící kritéria, která jsou ve všech klíčových normách významně zastoupeny.

Hledání co nejpřesnějšího vymezení obou kategorií je předmětem dlouhodobého sporu, který se v zásadě týká otázky, do jaké míry je metodologicky korektní normativně měřit objektivitu symbolicky konstruovaných, tedy vždy subjektivně zatížených lidských komunikátů. Tato diskuse de facto neskončila, respektive oba tábory – skeptický i normativistický – stojí na svých pozicích a výsledkem tohoto stavu je kompromisní akceptace obou kategorií v mediální legislativě.

Pro každou analýzu testující naplňování kritérií objektivity a vyváženosti znamená absence předem daného vymezení nutnost, aby si operacionální definici formulovala ad hoc, a to vzhledem k dané agendě, typu pořadů apod. Tato volnost sice zpochybňuje striktně objektivistický, pozitivistický předpoklad univerzální srovnatelnosti použitých měřících nástrojů, má ale své opodstatnění v tom smyslu, že umožňuje vyhnout se mechanické volbě indikátorů a poskytuje prostor pro tvůrčí, zkušenostně založenou tvorbu operacionálně adekvátních indikátorů. To ale současně vede k tomu, že každá podobná analýza pracuje vždy

s poněkud odlišným teoretickým i metodologickým instrumentáři, respektive s jeho aplikací.

2.1 Objektivita a vyváženost: operacionální vymezení

Zpravodajství a publicistika jako specifické nástroje popisu a analýzy společenských procesů jsou determinovány určitými normativními očekáváními, která na ně klade laická, ale i odborná veřejnost. Tato očekávání mají často povahu intuitivních, nepřiliš strukturovaných představ, které bývají zastřešovány pojmem **objektivita**, případně **vyváženosti**. Koncepce mediální (žurnalistické) objektivita vychází z předpokladu, že je možné určité objektivita dosáhnout, nebo se tomuto ideálu alespoň do určité míry přiblížit. V naší studii vycházíme z toho, že podstatou nároku na objektivitu, vyvážené a nestranné poskytování informací je **eliminace takových komunikačních strategií, které favorizují jen jednoho z řady aktérů-komunikátorů**, respektive jednu hodnotovou perspektivu a interpretaci událostí, o nichž je referováno.

Posuzujeme-li míru novinářské objektivita, vždy de facto hodnotíme, jakým způsobem novináři shromažďují, zpracovávají, třídí a šíří informace a jak se to projevuje ve finální podobě mediálních obsahů. V naší studii budeme primárně vycházet z takového pojetí žurnalistické objektivita, které akcentuje:

- a) poskytování **dostatečně širokého spektra názorů** na mediovanou problematiku,
- b) poskytování **rovnocenného prostoru** zastáncům jednotlivých názorových proudů.

Objektivita bývá chápána v tomto smyslu jako rutinní novinářská praxe, která umožňuje odrážet *skutečnost* zveřejňováním všech relevantních, *fakticky správných* a nezkrácených (tj. úplných) *informací*, jež musí být komunikovány tak, aby byla jasně oddělena *fakta* od *názorů*. Různí autoři rozlišují ne zcela totožná kritéria objektivita, ale v zásadě se shodují v tom, že podmínkou objektivního referování o sociálních jevech je dodržení faktičnosti (pravdivosti, informativnosti, relevance) a nestrannosti, která je sycena kategoriemi vyváženosti a neutrality.

Pro cíle naší studie, která se zabývá rozhlasovou, respektive televizní reprezentací specifické volební agendy v různých zpravodajsko-publicistických žánrech a formátech, budeme vycházet z Westerstahlovy (1983) definice, kterou jsme museli upravit tak, aby ji bylo možné aplikovat na analýzu zadaného obsahu.

Westerstahl hodnotí objektivitu z pohledu **a/ faktičnosti** a **b/ nestrannosti výstupu**. V prvním případě bývá posuzována *pravdivost, informativnost a relevance obsahu*, které nelze testovat jinak než komparací a pozorováním v terénu. Tímto směrem naše analýza primárně nepůjde, byť se v kvalitativní části pokusíme identifikovat případná informační zkrácení či manipulaci.

Těžiště kvantitativní části předložené analýzy bude pracovat primárně s druhou složkou objektivita, kterou Westerstahl označuje jako **nestrannost**, a jež zahrnuje kritérium *vyváženosti*, jak s ním pracuje výše uvedená domácí legislativa a kodexy. Primárně se tak zaměříme na to, **do jaké míry byl kandidujícím politickým stranám i jejich kandidátům umožněn srovnatelný přístup do vysílání**, a to přímou formou zprostředkování jejich jednání nebo formou institucionalizace jejich postojů a názorů. Zaměříme se tak primárně na složku

nestrannosti, respektive na posouzení vyváženosti a neutrality odvíšlaného obsahu. Budeme tak primárně analyzovat, do jaké míry se podařilo ve sledovaných pořadech zabránit favorizaci / defavorizaci jak kandidujících politických stran, tak jejich kandidátů.

Favorizaci/defavorizaci budeme chápat jak v rovině explicitní, tak implicitní jako pozitivní/negativní hodnocení vztahující se na analyzované subjekty, v našem případě **politické strany**, respektive **politiky-kandidáty**, jejich aktivity či ideje. Zaměříme se tak na analytický popis takového chování sledovaných médií, respektive konkrétních novinářů, jejich jednání, postojů a výrazových prostředků, které se přímo i nepřímo podílelo na formování mediálního obrazu kandidujících subjektů.

2.2 Mediální obraz a mediální rámce

Základní teoretické východisko předložené studie se opírá o teorii **mediálního obrazu**, respektive o zákonitosti, které determinují jeho konstrukci.

Pro mediální obraz je určující to, že reprezentuje abstraktní kvalitu nebo ideu, která vznikla na základě určité manipulace se symboly, respektive znaky do komplexnějších komunikátů (například zpráv, reportáže či komentáře), jejichž interpretace, způsob čtení byl předdefinován pro čtenáře formou jejich zarámování.

2.2.1 Mediální rámce

Pro výsledný mediální obraz má klíčový význam forma zarámování událostí či sociálních aktérů, v našem případě jednání **politických stran i jejich kandidátů**. Mediální rámce vytvářejí podmínky a determinují formy dekodování obsahu, tedy formy recepčního chování publika.

Ne/objektivitu, respektive ne/vyváženost mediálních obsahů tak indikuje vedle prosté frekvenční analýzy proměnných a kvalitativní analýzy různých typů argumentace i způsob, jak pracuje daný pořad s **mediálními rámci**, které determinují zásadním způsobem vyznění jak dílčích novinářských příspěvků, tak především celkové vyznění dané zpravodajsko-publicistické agendy, a mají tak de facto povahu meta-komunikativních sdělení (Van Gorp, 2005).

Teorie rámců vznikla na poli psychologie a sociologie a dnes ji využívají různé socialně-vědné disciplíny. Jako jeden z prvních popsal interpretační rámce Gregory Bateson (1954), který je chápe jako meta-komunikativní úroveň komunikace, jež instruuje její účastníky, jak mají číst a hodnotit sdělení. Rámce jsou v tomto smyslu nezbytné pro lidské mentální procesy, protože omezují souvislosti, v nichž je možné danou situaci nebo interakci chápat a vykládat. Podobně rozumí funkci rámců i Irwing Goffman, který zdůrazňuje, že nám poskytují návod k tomu, jak na konkrétní situaci reagovat, respektive jak organizovat lidskou zkušenost, abychom ji byli schopni vnímat, chápat a pojmenovat (Goffman, 1974). Jinými slovy, rámce umožňují redukovat komplexní realitu a vytvářejí de facto schémata sloužící k její interpretaci.

Aplikace těchto výchozích předpokladů ve výzkumu masové komunikace mají řadu verzí. Například Todd Gitlin (2003) chápe mediální rámce z hlediska jejich vzniku jako vzorce, které využívají novináři k rutinní organizaci diskurzu, a z hlediska jejich vlivu jako nástroje, které činí svět, nacházející se mimo přímou zkušenost čtenářů, přirozeným. Svou roli zde hraje i vlastní mediální zpravodajský provoz, který činí z rámců výsledek konkrétních sociálních a rutinizovaných procesů, k nimž se individuální jednání novináře vztahuje. (Vliegthart, van Zoonen 2011: 105). Jinými slovy, rámce v tomto smyslu propojují témata a problémy, respektive určují, která témata k sobě patří, a kdy je vhodné je použít. Jde o vodítka, nápovědi čtenářům, divákům, posluchačům, jak mají interpretovat a hodnotit dané obsahy. Bateson (2006) i Goffman (1974) se shodují v tom, že interpretační rámec určuje definici situace i lidskou reakci na ni. Persuazivní efektivita mediálních rámců byla opakovaně experimentálně potvrzena (Kahneman, Tversky 1984; Iyengar, Kinder 2010).

V naší studii budeme vycházet z teorie, která předpokládá, že se rámce od sebe liší nejen formou reprezentace skutečnosti, ale především tím, jak zvýznamňují či naopak potlačují nebo zamlčují relevantní informace, postoje a hodnoty. Je zřejmé, že podle této definice mění způsob zarámování povahu komunikované informace/agendy, nejen její formu.

Pro identifikaci rámců využijeme modifikovanou definici rámců od Roberta Entmana (1993), který je chápe jako procesy **selektce** a **zvýznamňování**. Zarámovat nějakou událost „znamená vybrat některé aspekty vnímané reality a zvýznamnit je v komunikovaném textu takovým způsobem, aby prosazovaly určitou definici problému, kauzální interpretaci, morální hodnocení a/nebo doporučení“ (Entman, 1993).

2.2.2 Mediální obraz

Identifikace a analýza mediálních rámců bude využita pro finální syntetický popis mediálních obrazů kandidujících stran. Jak vyplývá z výše exponované teorie, představuje koncept mediálního obrazu komplexnější mediální produkt než je rámec. Mediální obraz má povahu typifikovaného, zjednodušeného symbolu či přesněji znakové sestavy, která reprezentuje konkrétní objekty a události, do kterých se promítají představy, postoje, názory a zkušenosti jak jejich tvůrců, tak i konzumentů (Volek, 2013).

Teorii mediálního obrazu tak budeme v této studii používat k výkladu procesu, v jehož rámci materializovaný a zdánlivě uchopitelný otisk reality, stejně jako individualizovaná zkušenost složená z dílčích atributů, podléhá rekonfiguraci a remediaci.

2.3 Soubor, analytická jednotka

Jak vyplývá ze zadání, analýza prezentuje závěry vyčerpávajícího šetření. Nebyla tudíž využita žádná z výběrových procedur a byly analyzovány všechny zadané pořady, respektive relevantní příspěvky, které sledované pořady odvíšly. Jinými slovy, výstup kvantitativní části analýzy nepracuje se statisticky koncipovanou reprezentativitou závěrů, respektive nezobecňuje na základní soubor, ale poskytuje informace za celý relevantní soubor, jak jej

definoval zadavatel. Přesnost závěrů je v tomto ohledu vyšší než v případě analýz, které pracují s pravděpodobnostně konstruovanými soubory.

Jako základní **analytickou jednotku** jsme zvolili zvukový a obrazový příspěvek, který tematizoval problematiku voleb do Evropského parlamentu, respektive zabýval se:

- a) primárně tématem voleb do Evropského parlamentu, nebo
- b) pracoval s motivem evropských voleb v podobě tematické subagendy, která byla součástí jiné agendy, již rozvíjela či doplňovala.
- c) nebo tematizoval chování kandidující politické strany/jejích představitelů i ke kontextu tzv. nevolební agendy, respektive popisoval například výkon jejich politické funkce apod.

Příspěvek jsme definovali jako zvukovou, resp. obrazovou stopu, která je oddělena zvukově od předcházejícího a následujícího příspěvku.

Vzhledem k rozsahu vzorku⁷, výrazným rozdílům v analyzované stopáži jednotlivých pořadů, žánrové a formátové heterogenitě celého vzorku, který byl navíc analyzován jak kvantitativně, tak kvalitativně, bylo třeba pracovat v kvalitativní části analýzy s dalším subtypem analytické jednotky – **promluvou** (moderátorů, reportérů, komentátorů, expertů atd.), která byla využita při analýze publicistických pořadů. Její nejtypičtější formou byla zvláště v diskusních pořadech **moderátorova otázka**.

Kvantitativní a kvalitativní analýze byly podrobeny relevantní pořady a příspěvky odvysílané v ČRo a ČT mezi 23. 4. a 23. 5. 2014:

ČESKÁ TELEVIZE:

1) Pořady s předvolební dramaturgií:

- Předvolební rozhovory se zástupci všech kandidujících subjektů
- Předvolební debaty a Evropská superdebata
- Události komentáře (jen vydání s předvolebními diskusemi kandidátů)

2) Pořady zpravodajské, diskusní a publicistické

- Události, komentáře (zpravodajská část)
- Deset let v EU
- Politické spektrum
- Uvnitř Evropy

---

⁷ Celková stopáž analyzovaných pořadů zahrnuje zhruba 117 h (ČT = 75 hodin, ČRo = 44 hodin)

ČESKÝ ROZHLAS

1) ČRo Radiožurnál

- Hlavní zprávy (vždy ve 12:00 a 18:00 hodin)
- Předvolební speciály Radiožurnálu
- Stalo se dnes (rozhovory moderátorů se dvěma až třemi hosty)

2) ČRo Plus

- Den podle (rozhovory s lídry všech kandidujících stran)
- Názory a argumenty (rozhovory moderátora se zástupci 3 – 5 kandidujících subjektů)

2.4 Zvolené metody

Vzhledem k naznačené heterogenitě analyzovaného materiálu, která byla dána jak výraznými rozdíly v celkové stopáži jednotlivých pořadů, tak i jejich širokým žánrovým a formátovým spektrem, bylo třeba zvolit kombinaci metod a technik, které budou schopny analyzovat různé aspekty komunikačních strategií jednotlivých pořadů/novinářů. V ideálním případě se budou použité metody doplňovat, tzn. budou vykrývat dílčí poznávací omezení kvantitativního, resp. kvalitativního postupu.

Jinými slovy, kvalitativní analytické techniky se nemohou zabývat otázkami „co?“ a „kolik?“, jak to činí kvantitativní perspektiva, ale zaměřují se na významy, akcenty a kontexty chování daného pořadu/žurnalisty. Naopak tyto komunikační dimenze není schopen zcela zachytit kvantitativní postup, který se soustřeďuje primárně na popis struktury jevu, respektive na analýzu jeho dimenzí.

Jako výchozí metodu, která propojuje analýzu všech pořadů, jsme zvolili **obsahovou analýzu**, a to v její kvantitativní i kvalitativní podobě. Publicistické příspěvky budeme analyzovat současně i za pomoci metody interpretativního čtení, kvalitativní analýzy interpretačních rámců.

2.4.1 Obsahová analýza

Pro naplnění výše zmíněných cílů byla jako klíčový výzkumný nástroj zvolena metoda explorativní obsahové analýzy, respektive její kvantitativní i kvalitativní verze, které zohledňují a kombinují časový, typový i případový přístup (Krippendorff, 2004 a Neuendorf, 2002). Porovnáme-li další možné metody, které by připadaly v úvahu pro analýzu daného tématu, z pohledu potenciální validity a reliability dat, které poskytují, jeví se obsahová analýza vzhledem k zadání analýzy jako nejvhodnější.

Z pohledu základních cílů spočívají přednosti obsahové analýzy především v tom, že umožňuje kategorizovat a kvantifikovat relevantní proměnné a jejich indikátory v rozsahu, který nejsou kvalitativní metody výzkumu schopny pokrýt. Analyzovaný soubor několika programových

typů tak bylo třeba roztřídit a identifikovat relevantní příspěvky. Vlastní, detailní analýza zahrnovala cca 117 hodin vysílání. Takový rozsah materiálu nelze analyzovat primárně kvalitativně, ani není možné využít výběrovou proceduru, která by soubor redukovala a vytvořila řádově menší reprezentativní soubor, jelikož jeden z klíčových cílů zadání sleduje parametr proporcionality reprezentace politických stran/jejich kandidátů, témat či například expertních mluvčích. Jejich distribuce ve sledovaných pořadech ale nemá v základním souboru strukturu normálního rozložení. Jejich rozložení je determinováno do značné míry situačně, a tudíž by jakýkoliv pokus o reprezentativní redukci vedl k výrazným statistickým zkreslením.

Aplikace **kvantitativní části obsahové analýzy** probíhala v následujících krocích:

- I. V první kvantifikační fázi analýzy jsme převedli do operacionální, měřitelné podoby výše uvedené problémové okruhy/otázky tak, aby zvolené indikátory umožňovaly měřit objektivitu, respektive vyváženost jednotlivých příspěvků, a to jak celé „předvolební agendy“, tak reprezentaci jednotlivých politických stran a kandidátů.
- II. Tyto měřitelné proměnné jsme rozdělili do následujících subcelků, z nichž každý představuje jeden atribut indikující naplňování sledovaných kritérií objektivit, respektive vyváženosti a nestrannosti:

A) PŘÍSPĚVEK

- 1/ TÉMA (dominantní/vedlejší motiv, který strukturoval předvolební agendu – otevřená otázka, kategorizovaná zpětně)
- 2/ STOPÁŽ (v sekundách)
- 3/ TYP PŘÍSPĚVKU (podle žánrového členění)
- 4/ ZDROJE (užití zdrojových informací z jiného média)

B) MLUVČÍ

- 1/ TYP (moderátor, reportér, komentátor, expert, vox pop apod.)
- 2/ SOUND BITE (čistá stopáž promluvy)
- 3/ STRANICKÁ A PROFESNÍ IDENTIFIKACE (politik, expert, vox pop apod.)
- 4/ PŘÍTOMNOST HODNOTÍCÍCH SOUDŮ VŮČI KANDIDÁTOVI

C) VOLBY

- 1/ POČET PŘÍSPĚVKŮ A JEJICH DISTRIBUCE (frekvence příspěvků věnovaných volbám a jejich rozložení v čase)
- 2/ STOPÁŽ (časové pokrytí agendy voleb jako celku)

3/ TÉMATICKÉ INTERPRETAČNÍ RÁMCE

D) STRANY A KANDIDÁTI

- 1/ SOUND BITE (čistá stopáž promluvy všech „stranických promluv“, zvukových výstupů kandidátů, live i záznamů, v daném příspěvku)
- 2/ ZMÍNKY A JEJICH HODNOCENÍ (počet referenčních promluv proslovených moderátorem, reportérem, komentátorem nebo hosty o straně/kandidátovi, včetně jeho citací)
- 3/ CHARAKTERISTIKY A HODNOCENÍ STRANY/KANDIDÁTA (osobnostní, programové a ideové charakteristiky, favorizace/defavorizace formou hodnotících promluv/soudů, které byly prosloveny moderátorem, reportérem, komentátorem nebo hosty).

(Detailní seznam proměnných a jejich popis bude uveden v příloze).

- III. Po tomto základním deskriptivním popisu souboru jsme přistoupili k analýze hlavních interpretačních rámců, jež používali novináři/pořady při konstrukci obrazu (a) **kandidujících politických stran**, (b) **lídrů uvedených stran**.

Při procesu operacionalizace mediálních rámců jsme vycházeli z referenční studie Matthese a Kohringa (2008). Výše uvedené proměnné tvořily základní soubor, který měl potenciál sytit jednotlivé potenciální interpretační rámce, jež sledované pořady/novináři více či méně vědomě užívali při referování o evropských volbách, respektive kandidujících politických stranách.

2.4.2 Kvalitativní analýza

Otázka, do jaké míry dodržovaly vybrané pořady ČT a ČRo ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., resp. zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování, má samozřejmě i svou kvalitativně analyzovatelnou dimenzi, která může prohloubit základní kvantitativně naznačené rámce a trendy. Pro kvalitativní analýzu platí, že důkazem významu určitého jevu není jeho frekvenční nasycenost, ale soustřeďuje se na významové akcenty samotných mluvčích/novinářů, které se snaží rekonstruovat.

Jako základní přístup jsme zvolili koncepci kvalitativní obsahové analýzy Kimberley Neuendorf (2002), Neuendorf & Skalski (2009) doplněnou o metodu interpretativního čtení (Kronick, 1997), kterou jsme vzhledem k širokému spektru analyzovaných typů pořadů, žánrů a formátů doplnili prvky konverzační analýzy (Clayman, Heritage, 2002).

Vzhledem k výše uvedenému zadání jsme se soustředili v této kvalitativní části analýzy na komunikační (konverzační) chování/promluvy/otázky, respektive výrazové prostředky, které konstruovali novináři publicistických pořadech. Analytickou jednotku představovala jak promluva/výrok profesionálního komunikátora (moderátora, reportéra, komentátora), tak i

jeho interakce s hosty. Cílem bylo zachytit jak artikulovaný postoj novinářů vůči politickým stranám/kandidátům, tak i jejich obraz, který z takové interakce vznikal.

Speciální pozornost byla zaměřena především na problematiku týkající se dodržování kritérií žurnalistické objektivity. Zvláštní pozornost byla věnována následujícím komunikačním situacím, z nichž některé jsou přímo uvedeny v „Pravidlech vysílání Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu 2014“ a v „Pravidlech předvolebního vysílání České televize v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu“, které byly formulovány pro kampaň předcházející volbám do Evropského parlamentu, které se konaly 23. a 24. 5. 2014:

A) PROFESNÍ FAULY KMENOVÝCH ŽURNALISTŮ ČRo a ČT, kteří:

- 1) straní politické straně/jejím kandidátům (přímo i nepřímo),
- 2) snižují či zesměšňují stranu/její kandidáta/y (přímo nepřímo),
- 3) nekorigují hosta/y, kteří poškozují kandidující stranu/její kandidáty za použití nekorektních argumentů nebo jí naopak zjevně straní, byť byli pozváni do vysílání jako neutrální hodnotitelé.

B) VĚCNÁ POCHYBENÍ KMENOVÝCH ŽURNALISTŮ ČRo a ČT, kteří:

- 4) vytvářejí zpravodajské artefakty stereotypizovaným popisem událostí, jež tímto způsobem mytologizují,
- 5) uvádějí nepřesné informace,
- 6) zkreslují informace,
- 7) potlačují relevantní informace,
- 8) nekorektně prezentují a interpretují data výzkumů veřejného mínění.

2.5 Sběr dat, jejich zpracování, analytici a kodéři

V rámci kvantitativní analýzy byla data kódována podle vytvořené kódovací knihy, ukládána do datové matice a zpracována statistickým software SPSS PC (viz příloha).

Kódování realizovalo deset předem zaškolených kodérů. Pro kvalitativní analýzu byly využity polostrukturované záznamové archy (viz příloha).

Každý analytik/kodér pracoval na jednom relativně samostatném celku. Kontinuálně probíhala diskuse sjednocující kódování nejednoznačně kategorizovatelných obsahů. V druhém stupni kontrolního kódování byl celý vzorek podroben kontrole dvou analytiků, kteří měli za úkol sjednotit zbývající případy nejednoznačného kódování.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část zprávy je rozdělena do dvou základních podkapitol. První je věnována Českému rozhlasu a jeho vybraným zpravodajským, publicistickým a diskusním pořadům. Druhou kapitolu pak tvoří analogicky strukturovaná analýza zadaných pořadů České televize.

V analýze pracujeme s následujícími názvy jednotlivých politických stran. V některých případech používáme pro lepší přehlednost zkratky nebo zkrácené názvy stran.

- ANO 2011
- TOP 09 a Starostové (TOP 09 a STAN)
- Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)
- Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL)
- Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)
- Občanská demokratická strana (ODS)
- Strana svobodných občanů (Svobodní)
- Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury (Úsvit)
- Strana zelených (Zelení)
- Česká pirátská strana (Piráti)
- evropani cz
- REPUBLIKÁNSKÁ STRANA ČECH, MORAVY A SLEZSKA (RSČMS)
- Fair play – HNPD (HNPD)
- Koalice SP a NO!
- NE Bruselu-Národní demokracie (ND)
- Strana rovných příležitostí (SRP)
- Moravané
- Česká strana regionů (ČSR)
- Strana zdravého rozumu - NEHCEME EURO - za Evropu svobodných států (SZR)
- Liberálně ekologická strana (LES)
- LEV 21 - Národní socialisté (LEV 21)
- SNK Evropští demokraté (SNK ED)
- Romská demokratická strana (RDS)
- Komunistická strana Československa (KSČ)
- Volte Pravý Blok www.cibulka.net (Pravý blok)
- ANTIBURSÍK - STOP EKOTERORU!
- Dělnická strana sociální spravedlnosti - NE diktátu Bruselu! (DSSS)
- HNUTÍ SOCIÁLNĚ SLABÝCH (HSS)
- Republika
- Klub angažovaných nestraníků (KAN)
- Česká Suverenita
- Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska) (KČ)
- Aktiv nezávislých občanů (ANE0)
- Česká strana národně sociální (ČSNS)
- Občanská konzervativní strana

- Věci veřejné (VV)
- OBČANÉ 2011
- Strana práce a NESPOKOJENÍ OBČANÉ! (Koalice SP a NO!).

3.1 Český rozhlas

Prvním analyzovaným médiem byl dle zadání Český rozhlas a jeho vybrané diskusní, zpravodajské a publicistické pořady.

U všech diskusních, zpravodajských a publicistických pořadů jsme se primárně zaměřili na sledování objektivitu a vyváženosti. Detailnější popis indikátorů objektivitu a vyváženosti je součástí jednotlivých kapitol věnovaných diskusním, zpravodajským a publicistickým pořadům.

Následující podkapitoly přináší přehled všech relevantních zjištění. Nejdříve se zaměříme na zpravodajské a vybrané publicistické pořady. Druhou podkapitolu věnujeme analýze vybraných diskusních pořadů. V každém z těchto celků na úvod přinášíme základní popis indikátorů a způsobu analytické práce, v závěru pak dílčí shrnutí.

3.1.1 Zpravodajské a publicistické pořady ČRo

V segmentu zpravodajských a publicistických pořadů byly analyzovány dvě hlavní zpravodajské relace stanice Radiožurnál:

- Hlavní zprávy, vysílané ve 12:00 a v 18:00 v období od 23. 4. do 22. 5. 2014,

Jednotkou výzkumu byl zvukový příspěvek, splňující následující kritéria: byl obsahově tematizován přítomností (před) volební agendy, a/nebo se týkal chování kandidujících stran a jejich představitelů mimo volební kampaň a byl od ostatních příspěvků oddělen zvukovým předělem.

Kritéria pro posouzení objektivitu a vyváženosti zpravodajství byla operacionalizována do podoby následujících indikátorů:

- celková stopáž příspěvků poskytnutá kandidujícím politickým stranám,
- téma příspěvku ve vztahu k jednotlivým politickým stranám,
- program strany
- chování strany (např. skandály, forma komunikace s voliči, vnitrostranické vztahy, vztahy s ostatními stranami...)
- představitelé a kandidáti strany
- přítomnost hodnocení politické strany nebo jejich představitelů (neutrální / favorizující / defavorizující),
- zmínky o jednotlivých politických stranách - počet jakýchkoliv výpovědí či promluv týkajících se politických stran a/nebo jejich představitelů učiněných moderátorem, reportérem, komentátorem nebo hosty v příspěvku.

Dále jsme se zaměřili na jednotlivé mluvčí z řad představitelů politických stran. V tomto případě jsme pro každou politickou stranu zvlášť sledovali:

- počet mluvčích - představitelů politické strany - zahrnuje součet všech představitelů dané politické strany, kteří v příspěvku vystupují živě nebo ze záznamu,
- výskyt lídra pro volby do EP- obsahuje příspěvek vystoupení lídra kandidátky do EP živě nebo ze záznamu,
- stopáž - zahrnuje součet všech promluv představitelů dané politické strany v daném příspěvku.

V neposlední řadě nás zajímaly další osoby vystupující v příspěvku:

- počet mluvčích - sympatizantů = počet mluvčích neexpertního charakteru vyjadřujících sympatie k dané straně,
- počet mluvčích - odpůrců = počet mluvčích neexpertního charakteru vyjadřujících antipatii k dané straně,
- počet mluvčích - novinářů,
- počet mluvčích - expertů.

V rámci kvalitativní analýzy se pak soustředíme na konkrétní moderátorské chyby:

- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),

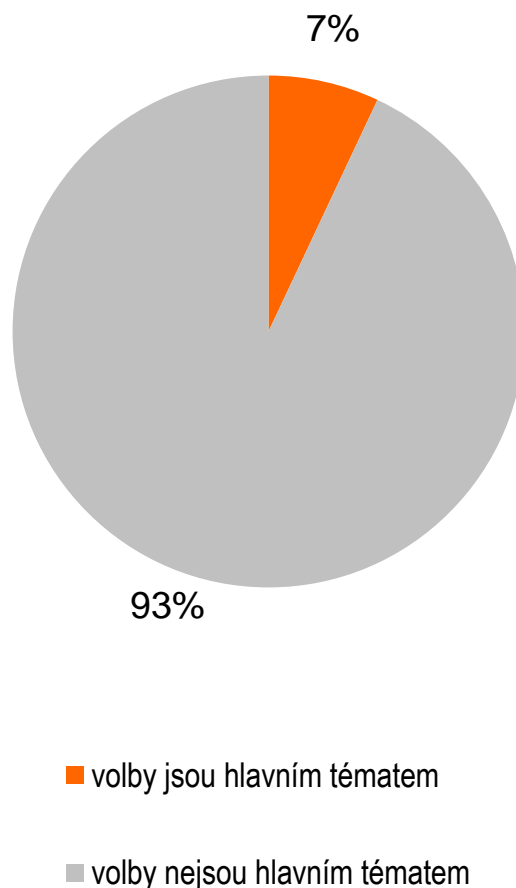
- informační nepřípravenost a/ nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně),
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,
- neschopnost diskusi soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků – pouze v diskusích, ne v rozhovorech
- neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků
- neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli
- neovládnutí emocí (ironie, sarkasmu, zesměšňování) na straně moderátora
- defavorizace politické strany/ představitele (např. zesměšňování, dehonestace) ze strany moderátora
- favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování)

3.1.1.1 Hlavní zprávy – zpravodajství

Pořad Hlavní zprávy je na stanici Radiožurnál vysílán denně od pondělí do pátku v 6:00, 7:00, 8:00, 9:00, 12:00 a 18:00, v sobotu v 7:00, 8:00 a 18:00, a v neděli v 18:00. Do analýzy byla zařazena všechna vysílání z období od 23. 4. 2014 do 22. 5. 2014 vysílaná ve 12:00 a v 18:00 hodin. Zpravodajskou část pořadu tvoří prvních cca 10 minut vysílání.

Při analýze zpravodajské části Hlavních zpráv bylo zkoumáno 97 příspěvků, splňujících stanovená kritéria. Jak ukazuje graf č. 1, 7 % příspěvků se věnovalo volbám do Evropského parlamentu jako hlavnímu tématu (7 příspěvků), ostatní analyzované příspěvky se zabývaly jinými aktuálními tématy (90 příspěvků). Nízký počet příspěvků tematizujících volební agendu neumožňuje jejich samostatnou kvantitativní analýzu.

Graf č. 1: Volby do EP jako hlavní téma příspěvku ve zpravodajství (N = 97)

Agendu voleb do Evropského parlamentu tematizuje 7 příspěvků, ovšem jen tři z nich se zabývají konkrétními politickými stranami.⁸ Všechny tři se týkají změny na postu volebního lídra hnutí Úsvit.

Nerovnováha v zastoupení politických stran se výrazně projevuje v 90 příspěvcích **tematizujících mimovolební agendu**. Zřetelně ji vidíme ve frekvenci i délce přítomnosti představitelů stran ve vysílání. Ve zpravodajské části Hlavních zpráv se z mimoparlamentních stran objevila pouze Strana zelených. Rozdílly byly i mezi politickými subjekty, které ve vysílání figurovaly. Zatímco reprezentanti vládní strany ČSSD hovořili celkem přes 9 minut, promluvy představitelů KDU-ČSL, ODS, KSČM, Úsvitu a SZ nepřesáhly 30 vteřin.

Tato nerovnováha byla způsobena především zpravodajskou nutností pokrýt denní vnitropolitickou a zahraniční agendu za využití relevantních ministrů reprezentujících ve vládě ČSSD. V tomto smyslu nelze vinit zpravodajství ze záměrného porušování objektivitu a vyváženosti ve prospěch jedné politické strany, byť je podíl jejích ministrů ve vysílání markantně vyšší.

Promluvy politiků ČSSD se týkaly aktuálních zahraničněpolitických (16 %) i domácích témat (84 %). Ministr zahraničí komentoval dění na Ukrajině a vysvětloval svá prohlášení o Tibetu, která učinil při návštěvě Číny. Premiér Sobotka bilancoval 100 dnů fungování vládní koalice, ministr školství se vyjadřoval k probíhajícím státním maturitám. Vystoupení zástupců hnutí ANO ve 14 příspěvcích se týkala především možné přítomnosti vojsk NATO na našem území, dále také kroků ministrů Brabce a Válkové. Mluvčí z TOP 09 se vyjadřovali hlavně ke krokům pražského magistrátu v kauze Opencard.

Tabulka č. 1: Stopáž promluv zástupců jednotlivých stran a celková stopáž – mimovolební agenda

strana	přítomnost ve vysílání (počet)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv
ČSSD	46	9 min 4 s	12 s
ANO	14	2 min 4 s	9 s
TOP 09	13	2 min 15 s	10 s
KDU-ČSL	4	23 s	6 s
ODS	3	16 s	5 s
KSČM	2	9 s	5 s
ÚSVIT	1	20 s	20 s
SZ	1	4 s	4 s

⁸ Ostatní příspěvky s volební agendou se zabývají evropskými volbami v zahraničí.

Mluvčími stran byli ve všech příspěvcích jiní představitelé než lídři stranických kandidátek do evropských voleb.

Ve sledovaných příspěvcích nebylo využito expertních mluvčích ani známých osobností coby sympatizantů nebo odpůrců stran. Novináři jako expertní mluvčí ve zpravodajství rovněž nefigurovali.

Zmínky - tedy souhrnně jakékoliv výpovědi libovolných mluvčích o stranách a jejich představitelích - byly ve zpravodajských relacích rovněž distribuovány velmi nerovnoměrně. **Agendy voleb do Evropského parlamentu** se přímo týkají jen 4 zmínky spjaté s hnutím Úsvit. Polovina ze zmínek **tematizujících mimovolební agendu** se pojila s ČSSD, což není překvapivé vzhledem k její pozici hlavní strany vládní koalice. Pětina zmínek souvisela s hnutím ANO. Z mimoparlamentních stran se opět objevila pouze Strana zelených.

Tabulka č. 2: Počet zmínek o stranách – mimovolební agenda

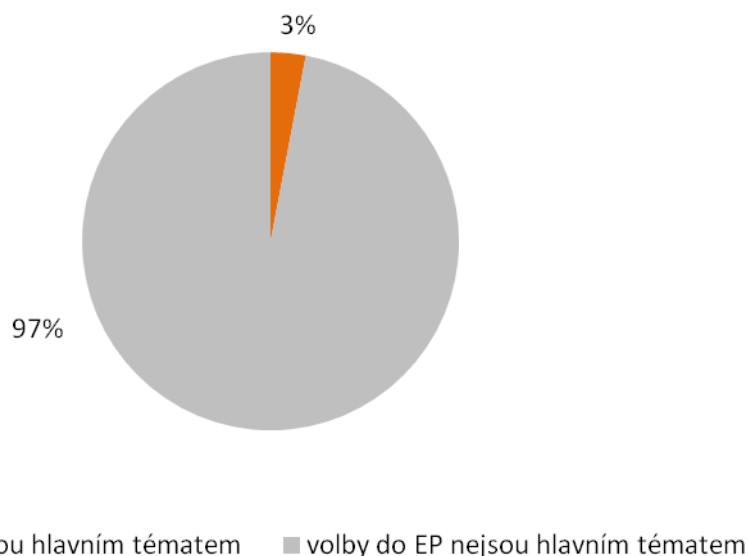
strana	počet zmínek	v %
ČSSD	109	52 %
ANO 2011	42	20 %
TOP 09	28	13 %
ODS	14	7 %
KDU-ČSL	8	4 %
KSČM	6	3 %
ÚSVIT	2	1 %
SZ	1	0,5 %
celkem	210	100 %

3.1.1.2 Hlavní zprávy – publicistika

Při analýze publicistické části Hlavních zpráv bylo zkoumáno 29 příspěvků, splňujících stanovená kritéria (období vysílání, formální a obsahová podoba). Pouze jeden příspěvek se věnoval volbám do Evropského parlamentu jako hlavnímu tématu, ostatní se zabývaly aktuálním děním v ČR, například bilancí 100 dní vlády, diskusí o fiskálním paktu nebo kauzou Opencard. Ani v případě publicistiky tedy nemůžeme provést samostatnou kvantitativní analýzu příspěvků tematizujících volební agendu.

Graf č. 2: Volby do EP jako hlavní téma příspěvku v publicistice

Jediný **příspěvek tematizující agendu evropských voleb** v publicistické části Hlavních zpráv obsahoval zmínky o ODS a hnutí Úsvit a efektivitě jejich předvolebních kampaní.

V příspěvcích **tematizujících mimovolební agendu** vidíme opět nerovnováhu v zastoupení politických stran, kvůli delší stopáži publicistických příspěvků jsou rozdíly výraznější než ve zpravodajství. Objevili se zde pouze zástupci sedmi parlamentních stran, výrazné disproporce vidíme i mezi nimi. Největší pozornost byla věnována opět ČSSD (její představitelé hovořili více než 43 minut, déle než zástupci všech ostatních stran dohromady). Následovaly promluvy zástupců dvou opozičních stran: ODS (14 minut) a TOP 09 (8,5 minuty). Mluvčí z ostatních stran se ke slovu dostali nejvýše na 3,5 minuty.

Větší zastoupení ČSSD ovšem odpovídalo zvolené publicistické agendě – týkala se resortů, spravovaných ministry za ČSSD (zahraničí, školství, sociální politika) nebo kumulace funkcí poslanců a senátorů, jež rovněž souvisí s ČSSD. I v tomto případě platí, že nadreprezentace představitelů ČSSD nelze chápat jako záměrnou favorizaci této strany. Vesměs šlo o témata, která se týkala vládní agendy, kterou nemohl komentovat nikdo jiný. Pokud by dané agendy ČRo ignoroval, mohl by být oprávněně kritizován za potlačování relevantních zahraničních i vnitropolitických témat. Z pohledu zpravodajských standardů a rutin je neakceptovatelné eliminovat např. výstupy ministra zahraničí ke konfliktu na východní Ukrajině.

Tabulka č. 3: Stopáž promluv zástupců jednotlivých stran a celková stopáž - mimovolební agenda

Strana	přítomnost ve vysílání (počet)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv
ČSSD	19	43 min 40 s	2 min 18 s
ODS	6	14 min 2 s	2 min 20 s
TOP 09	4	8 min 25 s	2 min 6 s
ANO 2011	2	2 min 39 s	1 min 20 s
KDU-ČSL	2	2 min 21 s	1 min 11 s
KSČM	2	3 min 19 s	1 min 40 s
ÚSVIT	1	1 min 44 s	1 min 44 s

Mluvčím žádné ze stran nebyl lídr „evropské“ kandidátky.

V publicistické části pořadu byl poměrně často dáván prostor externím mluvčím. Byli to především zástupci profesních organizací, politologové a právníci. V příspěvku **tematizujícím evropské volby** zaznělo zpochybnění efektivity předvolební kampaně stran ODS a Úsvit ze strany odborníka na politický marketing. **V příspěvku s mimovolební agendou** kritizoval právní expert nečinnost ministryně Válkové při realizaci nutných změn v trestním právu. Názory ostatních expertů nevykazovaly favorizační či defavorizační tendence. Osobnosti veřejného života vystupující jako sympatizanti či odpůrci některé ze stran se ve vysílání neobjevily, nevyskytly se ani promluvy z kategorie „vox populi“.

Tabulka č. 4: Externí mluvčí v publicistické části Hlavních zpráv

Experti	organizace/specializace
Pavel Franc	právník nevládní organizace
Ondřej Votruba	generální Czech investu
Ladislav Friedrich	viceprezident Svazu zdravotních pojišťoven
Jiří Pehe	Politolog
Jakub Horák	expert na politický marketing
Marek Loužek	Centrum pro ekonomiku a politiku
Zdeněk Slejška	EDUin, ČSSD
Václav Vlček	Advokát
Iva Chaloupková	mluvčí České advokátní komory
Rudolf Fürst	Ústav mezinárodních vztahů

Michal Pospíšil	předseda Svazu vlastníků půdy
Jan Šrámek	Český hydrometeorologický ústav
sympatizanti stran	
<i>nevyskytli se</i>	
odpůrci stran	
<i>nevyskytli se</i>	

Zmínky o stranách (tedy souhrnně jakékoliv výpovědi o stranách a jejich představitelích), **jejichž hlavním tématem byly evropské volby**, se v publicistické části hlavních zpráv objevily jen dvě, týkaly se ODS a hnutí Úsvit. Zmínky, **týkající se mimovolební agendy**, jsou v publicistických relacích opět výrazně soustředěny jen na ČSSD. Jak vyplývá z následující tabulky, zmínky o této straně tvoří polovinu všech zachycených výpovědí o politických stranách.

Tabulka č. 5: Počet zmínek o stranách - mimovolební agenda

strana	počet zmínek	v %
ČSSD	81	50 %
ODS	20	13 %
TOP 09 a STAN	20	13 %
ANO 2011	13	8 %
KDU-ČSL	11	7 %
ÚSVIT	7	4 %
KSČM	6	4 %
celkem	158	100 %

3.1.1.3 Hlavní zprávy – tematické rámce a jejich valence

V této kapitole analyzujeme tematické rámce ze zpravodajské a publicistické části pořadu Hlavní zprávy. Tematické rámce byly vytvořeny ze všech analyzovaných příspěvků s volební i mimovolební agendou. Rámce byly vytvořeny coby konkrétní reference o (a) programu strany, (b) chování strany, (c) představitelích konkrétní politické strany doprovázené hodnocením (favorizace / neutrální hodnocení / defavorizace) - viz teoretická expozice.

Analýze podrobíme nejprve tematické rámce ze zpravodajské části Hlavních zpráv, následně z části publicistické. Třetím krokem bude analýza obsahové agenty tematických rámců (souhrnně pro zpravodajství i publicistiku).

ZPRAVODAJSTVÍ

Na úvod analyzujeme tematické rámce ze zpravodajské části Hlavních zpráv. **S volební agendou přímo souvisí** pouze 3 tematické rámce, navázané na stranu Úsvit. Nejvíce tematických rámců **s mimovolební agendou** se opět týká ČSSD (52 %).

Tabulka č. 6: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám – mimovolební agenda

strana	počet rámců	v %
ČSSD	64	52 %
ANO 2011	23	19 %
TOP 09	14	11 %
ODS	9	7 %
KSČM	6	5 %
KDU-ČSL	5	4 %
ÚSVIT	1	1 %
SZ	1	1 %
celkem	123	100 %

Tematické rámce **s evropskými volbami jako hlavním tématem** jsou zaměřeny na představitele strany Úsvit a jsou defavorizující. Ostatní tematické rámce, které **tematizují mimovolební agendu**, jsou u většiny politických subjektů vztaheny k představitelům a kandidátům strany. Této tendenci se vymyká ODS, jejíž obraz je utvářen především rámci týkajícími se chování strany, a také KSČM, kde je důraz kladen na stranický program.

Tabulka č. 7: Zaměření tematických rámců podle jednotlivých stran – mimovolební agenda

strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	celkem
ČSSD	17 %	17 %	66 %	64
ANO 2011	26 %	13 %	61 %	23
TOP 09	21 %	29 %	50 %	14
ODS	22 %	45 %	33 %	9
KSČM	50 %	33 %	17 %	6
KDU-ČSL	40 %	20 %	40 %	5
ÚSVIT			100 %	1
SZ			100 %	1
celkem	21 %	20 %	59 %	123

Vzhledem k tomu, že zde hovoříme o zpravodajství, je logické, že většina tematických rámců **spjatých s mimovolební agendou** nese neutrální valenci. Defavorizaci byla vystavena především ODS a do jisté míry hnutí ANO, u něž se ovšem zároveň setkáváme s favorizací. Mediální obraz ODS se tedy v rozhlasovém zpravodajství od ostatních subjektů poněkud liší: Je více rámován výpověďmi o chování strany a je výrazněji defavorizující. Nízký počet tematických rámců, vztažených k této straně (9 jednotek) nám ovšem neumožňuje validní kvantitativní interpretaci.

Tabulka č. 8: Favorizace / defavorizace stran v tematických rámcích – mimovolební agenda

strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem
ČSSD	73 %	8 %	19 %	64
ANO 2011	61 %	13 %	26 %	23
TOP 09	86 %		14 %	14
ODS	56 %		44 %	9
KSČM	100 %			6
KDU-ČSL	100 %			5
ÚSVIT			100 %	1
SZ	100 %			1
celkem	72 %	6 %	22 %	123

PUBLICISTIKA

V publicistické části Hlavních zpráv se vyskytly pouze jediný příspěvek tematizující **volby do EP jako hlavní téma**. Jednalo se o příspěvek, který se zabýval analýzou předvolebních programů dvou stran (ODS, ÚSVIT). Z pohledu celkové reprezentace kandidujících stran jde o marginální výskyt, který nelze považovat za relevantní indikátor vážného porušení vyváženosti, respektive negativní/pozitivní valence daných stran. Ostatní tematické rámce, **týkající se mimovolební agendy**, byly téměř z poloviny věnovány vládní ČSSD, 14 % rámovalo obraz ODS a 11 % TOP 09.

Dominantní zastoupení ČSSD v mimovolební agendě bylo podobně jako ve zpravodajství dáno hlavně vnitropolitickými tématy spadajícími do kompetence politiků z ČSSD a o spory o souběh mandátů některých představitelů této strany (73 %), silněji byly zastoupeny zahraničně – politické otázky (cesta ministra Zaorálka do Číny, některé aspekty fungování EU – 27 %). Opět tedy nelze tedy hovořit o záměrné favorizaci této strany.

Tabulka č. 9: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám

Strana	Celek		volby do EP byly hlavním tématem		volby nebyly hlavním tématem	
	počet rámců	v %	počet rámců	v %	počet rámců	v %
ČSSD	22	47 %			22	49 %
ODS	7	15 %	1	50 %	6	14 %
TOP 09	5	11 %			5	11 %
ANO 2011	4	9 %			4	9 %
KDU-ČSL	3	7 %			3	7 %
ÚSVIT	3	7 %	1	50 %	2	5 %
KSČM	2	4 %			2	5 %
Celkem	46	100 %	2	100 %	44	100 %

Oba rámce, které **tematizovaly agendu voleb do Evropského parlamentu**, se týkaly chování stran (ODS a Úsvit) ve volební kampani a nesly defavorizující vyznění. Tematické rámce **spjaté s mimovolební agendou** se u ČSSD a ODS zaměřují zejména na samotné představitele a kandidáty stran, až poté na program strany a na její chování. U ostatních stran byl počet užitých rámců tak nízký, že jejich rozložení nelze chápat jako vhodné pro interpretaci.

Tabulka č. 10: Zaměření tematických rámců podle jednotlivých stran – mimovolební agenda

strana	program strany	chování strany	představitelé a kandidáti strany	Celkem
ČSSD	32 %	14 %	55 %	22
ODS	33 %	17 %	50 %	6
TOP 09	60 %	20 %	20 %	5
ANO 2011	25 %	25 %	50 %	4
KDU-ČSL	33 %	33 %	33 %	3
ÚSVIT	33 %	33 %	33 %	2
KSČM	50 %		50 %	2
celkem	34 %	18 %	48 %	44

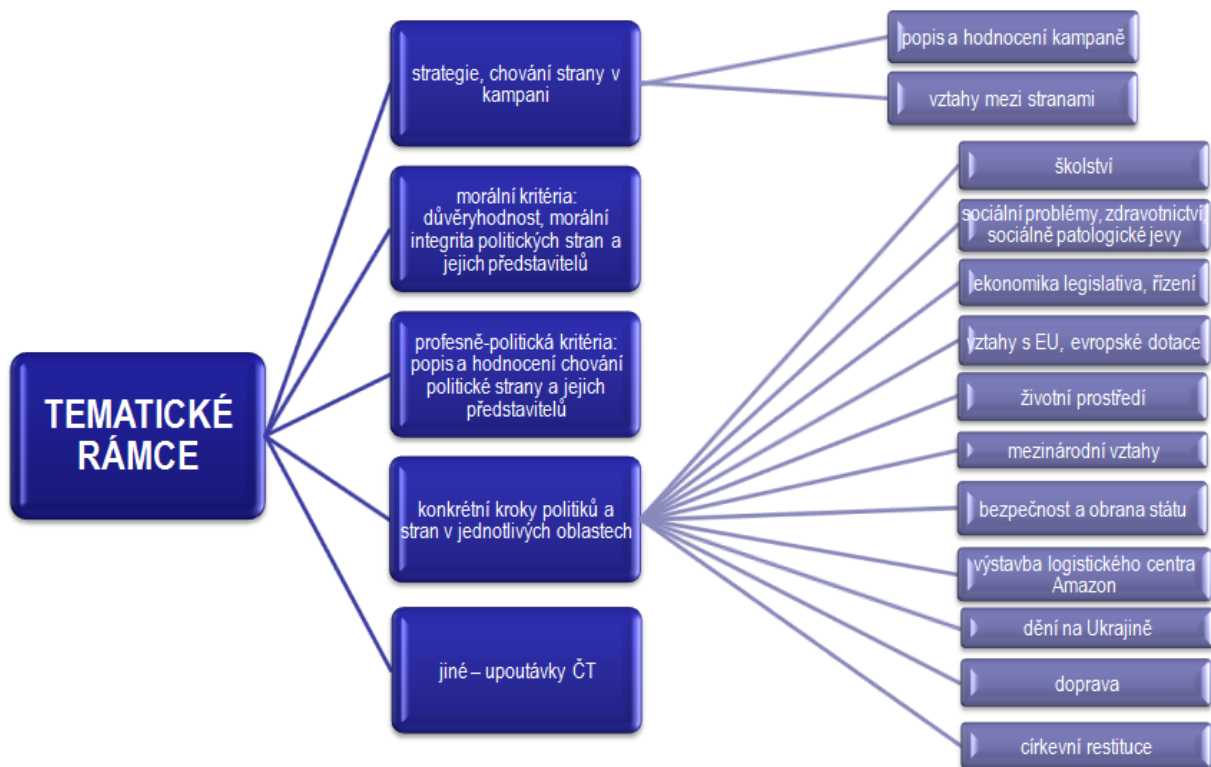
Hodnotící dimenze tematických rámců s **mimovolební agendou** je v publicistice vyhraněnější než u zpravodajských pořadů. U ČSSD, kterou lze vzhledem k počtu rámců analyzovat, převládá neutrální valence. Byla ovšem vystavena i značné defavorizaci (více než čtyři desetiny tematických rámců mají defavorizační vyznění).

Tabulka č. 11: Favorizace / defavorizace stran v tematických rámcích – mimovolební agenda

Strana	neutrální	favorizace	defavorizace	celkem
ČSSD	59 %		41 %	22
ODS	67 %		33 %	6
TOP 09	40 %		60 %	5
ANO 2011	75 %	25 %		4
KDU-ČSL	67 %		33 %	3
ÚSVIT			100 %	2
KSČM	100 %			2
Celkem	51 %	2 %	39 %	44

ANALÝZA OBSAHOVÉ AGENDY POUŽITÝCH TEMATICKÝCH RÁMCŮ

Pro účely analýzy obsahové agendy tematických rámců jsme jednotlivé příspěvky Hlavních zpráv analyzovali souhrnně (zpravodajskou i publicistickou část). Obsahová agenda tematických rámců byla kategorizována do několika homogenních skupin, a to na dvou úrovních obecnosti – základní a rozvinuté. Přehled konstrukce jednotlivých tematických rámců ukazuje následující schéma.

Jednotlivé strany byly v pořadí Hlavní zprávy prezentovány především optikou jejich konkrétních kroků, v menší míře prizmatem profesně – politických kritérií (tedy popisem a hodnocením chování stran a jejich představitelů). V případě Úsvitu a TOP 09 byla uplatňována i morální kritéria. Vzhledem k nízkému počtu jednotek ovšem nelze dovodit, že by obraz těchto dvou stran byl vytvářen odlišně než obraz jejich politických konkurentů.

Tabulka č. 12: Tematické rámce dle stran

strana	strategie, chování strany v kampani		morální kritéria		profesně-politická kritéria		konkrétní kroky politiků a stran		Celkem	
	Počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	5	6 %	5	6 %	22	25 %	54	63 %	86	100 %
ANO 2011	1	4 %	1	4 %	6	22 %	19	70 %	27	100 %
TOP 09			5	26 %	4	21 %	10	53 %	19	100 %
ODS	1	6 %	3	19 %	1	6 %	11	69 %	16	100 %
KDU-ČSL					2	25 %	6	75 %	8	100 %
KSČM	1	13 %			3	37 %	4	50 %	8	100 %
ÚSVIT	3	43 %	4	57 %					7	100 %
SZ							1	100 %	1	100 %
celek	11	6 %	18	11 %	38	22 %	105	61 %	172	100 %

V případě nejčastěji užívaného interpretačního rámce „konkrétní kroky politiků a stran“ převažoval neutrální přístup k politickým subjektům. Pouze obraz stran TOP 09 a ODS vykazoval jistou defavorizační tendenci.

Při hodnocení rámce „profesně politických kritérií“ můžeme učinit závěry pouze pro ČSSD, počet jednotek pro ostatní strany je velmi nízký. Nadpoloviční většina tematických rámců má neutrální hodnotící vyznění, více než třetina jich je ovšem defavorizujících. Defavorizace spočívala zejména v informování o neochotě poslanců ČSSD, kteří byli zároveň hejtmany, respektovat stanovisko strany a vzdát se jedné z funkcí a o souvisejících sporech uvnitř strany. Nízký počet tematických rámců neumožňuje analýzu valence pro kategorie morálních kritérií a strategií stran v kampani.

Vzhledem k nízkému zastoupení jednotlivých rámců nelze konstatovat jednoznačnou de/favorizaci některého ze sledovaných subjektů vzhledem k danému kritériu.

Tabulka č. 13: Hodnocení stran: rámec – konkrétní kroky politiků a stran

strana	neutrální		favorizace		defavorizace		Celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	45	83 %	3	6 %	6	11 %	54	100 %
ANO 2011	13	68 %	3	16 %	3	16 %	19	100 %
ODS	8	73 %			3	27 %	11	100 %
TOP 09	7	70 %			3	30 %	10	100 %
KDU-ČSL	6	100 %					6	100 %
KSČM	4	100 %					4	100 %
SZ	1	100 %					1	100 %
celkem	84	80 %	6	6 %	15	14 %	105	100 %

Tabulka č. 14: Hodnocení stran: rámec – profesně – politická kritéria (popis a hodnocení chování politických stran a jejich představitelů)

strana	neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	12	55 %	2	9 %	8	36 %	22	100 %
ANO 2011	4	66 %	1	17 %	1	17 %	6	100 %
TOP 09	4	100 %					4	100 %
KSČM	3	100 %					3	100 %
KDU-ČSL	1	50 %			1	50 %	2	100 %
ODS	1	100 %					1	100 %
celkem	25	66 %	3	8 %	10	26 %	38	100 %

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Kvalitativní analýza profesních a věcných chyb moderátorů Hlavních zpráv neodhalila žádná významnější pochybení.

3.1.1.4 Zpravodajské a publicistické pořady ČRo – shrnutí

Analýza zpravodajské a publicistické části pořadu Hlavní zprávy ukázala, že volbám do Evropského parlamentu se věnovalo minimum příspěvků (7 příspěvků ve zpravodajství a 1 v publicistice). Lze říci, že nejvýraznějším rysem této agendy ve zpravodajství a v publicistice Radiožurnálu byla její absence. Tento fakt umožňuje dvě navzájem komplementární interpretace: (a) strany nestaví do čela svých kandidátek pro evropské volby mediálně známé osobnosti a (b) „evropská“ dimenze programů a chování stran není vnímána jako relevantní agenda mediálního zpravodajství Radiožurnálu. Nízký počet příspěvků s předvolební tematikou nám neumožnil provést jejich samostatnou kvantitativní analýzu.

V příspěvcích s mimovolební agendou dostala ve zpravodajství i v publicistice nejvíce prostoru ČSSD. Dále se ke slovu v různé míře dostali zástupci současných parlamentních stran – především koaliční ANO a opoziční TOP 09. Z neparlamentních stran byl dán prostor pouze Straně zelených. Ostatních 30 kandidujících stran do zpravodajství ani do publicistiky neproniklo, nepřekročily ani práh mediální „slyšitelnosti“ – nebyly o nich učiněny žádné zmínky.

Obrazy stran, které se ve zpravodajství a publicistice objevily, byly vytvářeny především prostřednictvím tematických rámců vypovídajících o představitelích a kandidátech stran a o konkrétních krocích těchto politiků. Šlo tedy především o standardní zpravodajské pokrytí činnosti vládních a opozičních politiků, bez výraznější vazby na nadcházející volby. Zpravodajské a publicistické příspěvky nevykazovaly výraznější favorizační či defavorizační zaměření vůči některému politickému subjektu.

3.1.2 Diskusní pořady ČRo

Následující kapitola se týká vybraných diskusních pořadů Českého rozhlasu. V podkapitolách se nejprve věnujeme diskusím vysílaným na stanici Radiožurnál: Předvolební speciály a Stalo se dnes. Následně analyzujeme programy stanice ČRo Plus: diskuse v rámci pořadu Den podle a Názory a argumenty.

Jelikož do Evropského parlamentu kandidoval velký počet stran, byly dotazy moderátorů distribuovány mezi mluvčí mnoha politických subjektů. Nízký počet promluv, adresovaný každé ze stran, nám bohužel neumožňuje prezentovat kvantitativní analýzu za jednotlivé pořady. Kvantitativní reprezentaci politických stran a strukturu a povahu moderátorských dotazů proto analyzujeme souhrnně za všechny výše uvedené pořady. Jsme tak schopni odhalit případnou systematickou favorizační či defavorizační tendenci v diskusních pořadech Českého rozhlasu.

V rámci kvantitativní analýzy jsme sledovali dva základní faktory:

- kvantitativní reprezentaci politických stran/jejich představitelů
- strukturu a povahu dotazů položených moderátorem

Kvantitativní reprezentace politických stran sleduje:

- zastoupení kandidujících stran v jednotlivých diskusních pořadech
- stopáž, která byla těmto stranám poskytnuta
- počet dotazů, které byly adresovány jednotlivým mluvčím

Struktura a povaha dotazů položených moderátorem má pak tyto indikátory:

- typologie dotazů
  - hlavní dotaz (zadání tematického rámce)
  - vedlejší dotaz (rozvíjení tématu nastoleného hlavním dotazem)
  - doplňovací dotaz (výzva k upřesnění odpovědi)
- míra polemičnosti dotazů - valence
  - neutrální dotaz
  - vstřícný dotaz (nahrávka)
  - kritický dotaz (kritická osobní otázka, která zpochybňuje kredibilitu kandidáta, respektive upozorňuje na informaci, která by mohla zpochybnit jeho obraz)
- zacílení dotazů
  - ad hominem (tvrzení/otázka, která má tendenci zpochybnit stanovisko mluvčího/strany)
  - ad rem (obecně zjišťování)

Analýza struktury dotazů se zaměřila na následující rámce přiřkládané jednotlivým mluvčím jako reprezentantům politických stran.

- profesní kompetence kandidáta
- osobnostní rysy, morální integrita kandidáta
- hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta
- strategie, chování kandidáta v kampani

- program strany mluvčího/kandidáta
- vztahy dané strany s ostatními kandidujícími subjektům
- vnitrostranické vztahy
- strategie, chování strany v kampani

V rámci kvalitativní analýzy se pak soustředíme na konkrétní moderátorské chyby:

- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),
- informační nepřipravenost a/ nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně),
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,
- neschopnost diskusi soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků – pouze v diskusích, ne v rozhovorech
- neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků
- neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli
- neovládnutí emocí (ironie, sarkasmu, zesměšňování) na straně moderátora
- defavorizace politické strany/ představitele (např. zesměšňování, dehonestace) ze strany moderátora
- favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování)

3.1.2.1 Charakteristika jednotlivých diskusních pořadů Českého rozhlasu

V této kapitole shrnujeme základní fakta o analyzovaných diskusních pořadech Českého rozhlasu, přehled jednotlivých vysílání a hostů, kteří se jich zúčastnili. V dalších kapitolách bude prezentována nejprve kvantitativní a následně kvalitativní analýza těchto pořadů.

PŘEDVOLEBNÍ SPECIÁLY RADIOŽURNÁLU

Radiožurnál odvysílal čtyři předvolební diskuze s představiteli politických stran, které moderoval Jan Pokorný. Diskuze se odehrávaly ve studiu Českého rozhlasu bez účasti publika. Pozváni byli představitelé všech kandidujících stran, možnosti k účasti nevyužili pouze zástupci hnutí Antiburšák – stop ekoteroru. Vzhledem k vysokému počtu hostů se uskutečnily čtyři debaty s devíti nebo desíti účastníky, do jednotlivých vysílání byli hosté zařazeni na základě losu.

Stopáž pořadu se pohybovala mezi 83 a 85 minutami – nelišila se tedy s ohledem na počet účastníků diskuze.

Tabulka č. 15: Přítomnost kandidujících stran v předvolebních speciálech Radiožurnálu

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
19.5.2014	KDU-ČSL
	KSČM
	ODS
	Česká pirátská strana
	Strana zdravého rozumu
	Liberálně ekologická strana
	Volte Pravý blok - cibulka net
	Klub angažovaných nestraníků
	Občanská konzervativní strana
20.5.2014	ČSSD
	evropani cz
	Fair play – HNPĐ
	Strana rovných příležitostí
	Česká strana regionů

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
	SNK Evropští demokraté
	DSSS
	Hnutí sociálně slabých
	Republika
	Česká strana národně sociální
21.5.2014	ANO 2011
	TOP 09 a STAN
	Strana svobodných občanů
	Moravané
	VIZE 2014
	LEV 21 - Národní socialisté
	Romská demokratická strana
	Česká Suverenita
	Koruna Česká - monarchistická strana
22.5.2014	Úsvit přímé demokracie
	Strana zelených
	Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska
	Koalice SP a NO!
	NE Bruselu-Národní demokracie
	KSČ
	Aktiv nezávislých občanů
	Věci veřejné
	OBČANÉ 2011

STALO SE DNES

Publicistický pořad Stalo se dnes byl do srpna 2014 vysílán ve všední dny na stanici Radiožurnál. V období před evropskými volbami byly v jeho rámci vysílány debaty vedené různými moderátory se dvěma nebo třemi hosty, účast v jednotlivých vysíláních byla určena losem.

Stopáž pořadu se pohybovala okolo 11 minut, pokud byli přítomni dva hosté a mezi 15 – 16 minutami, pokud byli diskutující tři. V pořadu diskutovali zástupci všech kandidujících stran s výjimkou hnutí Antibursík – stop ekoteroru, které účast odmítlo.

Tabulka č. 16: Data vysílání pořadu a zúčastněné strany

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
28.4.2014	VIZE 2014
	Aktiv nezávislých občanů
	OBČANÉ 2011
29.4.2014	NE Bruselu-Národní demokracie
	Strana rovných příležitostí
30.4.2014	Moravané
	LEV 21 - Národní socialisté
	Občanská konzervativní strana
2.5.2014	evropani cz
	Liberálně ekologická strana
	Klub angažovaných nestraníků
5.5.2014	Strana zelených
	Hnutí sociálně slabých
	Koruna Česká
6.5.2014	ANO 2011
	ČSSD
	Strana zdravého rozumu
7.5.2014	Strana svobodných občanů
	Fair play - HNPĐ
	Koalice SP a NO!

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
9.5.2014	KDU-ČSL
	ODS
	Republika
12.5.2014	SNK Evropští demokraté
	KSČ
13.5.2014	Česká Suverenita
	Česká strana národně sociální
	Věci veřejné
14.5.2014	Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska
	Česká strana regionů
	Volte Pravý blok - cibulka net
15.5.2014	TOP 09 a STAN
	Česká pirátská strana
	Romská demokratická strana
16.5.2014	KSČM
	Úsvit přímé demokracie
	DSSS

DEN PODLE – ROZHOVORY S LÍDRY

Jednalo se o rozhovory s lídry všech kandidujících subjektů, podle stejných pravidel a se stejnou stopáží. Vysílány byly ve všední dny na závěr publicistického pořadu Den podle na stanici ČRo Plus, s hosty hovořil komentátor Petr Hartman. Cílem bylo představit lídry v přímém rozhovoru s moderátorem.

Stopáž pořadu činila 6 - 7 minut pro každý rozhovor.

Rozhovory se uskutečnily s lídry 36 kandidujících subjektů, pořadí bylo určeno losem. Neúčastnilo se hnutí Antibursík – stop ekoteroru a Strana rovných příležitostí.⁹

⁹ Na webu Českého rozhlasu je uvedeno, že Hnutí Antibursík rozhovor odmítlo a Strana rovných příležitostí nevyužila ani jeden z nabízených termínů a rozhovor nebyl natočen.

Tabulka č. 17: Data vysílání pořadu a zúčastněné strany

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
24.4.2014	ČSSD
	Věci veřejné
25.4.2014	VIZE 2014
	Koruna Česká - monarchistická strana
28.4.2014	ANO 2011
	Volte Pravý blok - cibulka net
29.4.2014	Česká pirátská strana
	LEV 21 - Národní socialisté
30.4.2014	Koalice SP a NO!
1.5.2014	TOP 09 a STAN
	Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska
2.5.2014	Romská demokratická strana
	Klub angažovaných nestraníků
5.5.2014	evropani cz
	Aktiv nezávislých občanů
6.5.2014	Strana zelených
	KSČ
7.5.2014	Liberálně ekologická strana
	Česká strana národně sociální
8.5.2014	KDU-ČSL
	NE Bruselu-Národní demokracie
9.5.2014	DSSS
	Česká Suverenita
12.5.2014	Hnutí sociálně slabých
13.5.2014	SNK Evropští demokraté
	OBČANÉ 2011
14.5.2014	KSČM

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
	Fair play - HNPD
15.5.2014	Moravané
	Republika
16.5.2014	ODS
	Občanská konzervativní strana
19.5.2014	Úsvit přímé demokracie
20.5.2014	Strana zdravého rozumu
	Strana svobodných občanů
21.5.2014	Česká strana regionů

NÁZORY A ARGUMENTY

Pořad Názory a argumenty probíhal formou „kulatých stolů“. Moderátor Radko Kubičko debatoval se zástupci 3 - 5 kandidujících subjektů. Pořad byl vysílán o sobotách a nedělích na stanici ČRo Plus.

Stopáž pořadu činila přibližně 50 minut pro každou debatu, bez ohledu na počet hostů.

Ve vysílání pořadu Názory a argumenty se objevilo 36 z 38 kandidujících politických subjektů. Česká strana regionů a hnutí Antibursík účast v pořadu odmítly.

Tabulka č. 18: Data vysílání pořadu a zúčastněné strany

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
26.4.2014	Česká pirátská strana
	evropani cz
	Romská demokratická strana
	DSSS
27.4.2014	ODS
	Strana rovných příležitostí
	Republika
	Klub angažovaných nestraníků

data vysílání pořadu	zúčastněné strany
	Věci veřejné
3.5.2014	Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska
	Koalice SP a NO!
	KSČ
	Hnutí sociálně slabých
4.5.2014	KSČM
	Moravané
	Česká Suverenita
	Aktiv nezávislých občanů
	Občanská konzervativní strana
10.5.2014	TOP 09 a STAN
	Strana svobodných občanů
	Úsvit přímé demokracie
	VIZE 2014
	Liberálně ekologická strana
11.5.2014	ANO 2011
	ČSSD
	Fair play - HNPD
	SNK Evropští demokraté
	Volte Pravý blok - cibulka net
17.5.2014	Strana zdravého rozumu
	LEV 21 - Národní socialisté
	Česká strana národně sociální
18.5.2014	KDU-ČSL
	Strana zelených
	NE Bruselu-Národní demokracie
	Koruna Česká - monarchistická strana
	OBČANÉ 2011

3.1.2.2 Kvantitativní analýza diskusních pořadů Českého rozhlasu

Na rozdíl od vysílání před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2013 pozval tentokrát Český rozhlas do jednotlivých pořadů zástupce všech kandidujících stran, nevybíral tedy pouze ty, které dosáhly určité úrovně volebních preferencí.¹⁰

Vzhledem k velkému počtu kandidujících subjektů se ovšem moderátor na zástupce jednotlivých stran neobracel tak často, aby mohl vzniknout dostatečně velký vzorek dotazů a odpovědí, který by umožnil kvantitativní analýzu po jednotlivých pořadech. Museli jsme proto analyzovat všechny diskusní pořady souhrnně, aby získaná data měla dostatečnou vypovídací hodnotu. Nemůžeme tedy činit dílčí závěry pro jednotlivé pořady nebo moderátory, ale pouze pro celek diskusních pořadů Českého rozhlasu. I takto pojatá analýza má ovšem velkou vypovídací hodnotu, umožňuje nám odhalit, zda v přístupu Českého rozhlasu ke kandidujícím subjektům neexistuje hlouběji zakotvená systematická favorizační či defavorizační tendence. Případná pochybení moderátorů jednotlivých pořadů jsme pak schopni odhalit metodou kvalitativní analýzy.

Do kvantitativní analýzy byly zahrnuty následující diskusní pořady ČRo:

- Předvolební speciály Radiožurnálu,
- Stalo se dnes,
- Rozhovory s lídry – Den podle,
- Názory a argumenty.

Následující tabulka shrnuje, jaký prostor dostali jednotliví účastníci na celkové stopáži pořadů, jichž se zúčastnili. Další tabulka pak prezentuje počet dotazů, které moderátoři ČRo adresovali hostům z jednotlivých stran, podíl na celkovém počtu dotazů a průměrnou stopáž odpovědí. Při interpretaci poměrně velkých rozdílů ve stopáži věnované promluvám zástupců jednotlivých stran a v počtu dotazů, které jim byly adresovány, musíme vzít v potaz několik faktorů:

- některé strany se nezúčastnily všech analyzovaných pořadů (Strana rovných příležitostí nevyužila možnosti účasti v pořadu Rozhovory s lídry a Česká strana regionů odmítla účast v pořadu Názory a argumenty),
- povaha jednotlivých diskuzí byla i ve stejném programovém formátu často rozdílná – v některých případech šlo o živou výměnu názorů mezi hostem či hosty a moderátorem, jindy o detailní vysvětlování postojů strany nebo o rozbor konkrétních problémů (např. vstup do eurozóny),
- individuální mluvní styly jednotlivých aktérů se značně lišily,

---

¹⁰ Před parlamentními volbami v roce 2013 Český rozhlas do pořadů Tematické speciály Martina Veselovského a Dvacet minut Radiožurnálu zval pouze zástupce stran, které v předvolebních výzkumech získaly alespoň 3.5 % volebních preferencí. Tato metodika vedla k chybnému odhadu relevance některých politických stran.

- o u některých zástupců zejména z menších politických subjektů podobu odpovědí ovlivňovala menší zkušenost s vystupováním v médiích a související nervozita.

Největší podíl na celkové stopáži diskusí, jichž se zúčastnila, získala strana LEV 21. Došlo k tomu především díky účasti jejího lídra v pořadu *Názory a argumenty*. Diskuse vysílané dne 17. 5. se z pěti pozvaných hostů zúčastnili pouze tři, stopáž pořadu ovšem nebyla úměrně zkrácena. Moderátor pořadu navíc neměl diskuzi zcela pod kontrolou a poskytl neúměrný prostor především Jiřímu Paroubkovi ze strany LEV 21 – délka jeho promluv přesáhla součet odpovědí obou dalších hostů. (LEV 21 20 min. 18 s. - 51 % z celkové stopáže odpovědí, SZR 10 min. 7 s. - 26 % a ČSNS 9 min. 6 s. - 23 %). Strana LEV 21 tak byla z pohledu stopáže odpovědí oproti ostatním subjektům zvýhodněna. V úzce striktním smyslu by jistě měl provozovatel krátit celkový čas pořadu tak, aby měly kandidující subjekty rovné podmínky, na základě několikaminutového rozdílu v jediném pořadu ale dle našeho názoru nelze konstatovat porušení vyváženosti.

Podíl promluv zástupců ostatních stran na celkové stopáži diskusí, jichž se zúčastnili, kolísá mezi 9 % - 21 %. Toto rozpětí považujeme za vysvětlitelné výše uvedenými faktory a nedokládající de/favorizační přístup moderátorů.

Tabulka č. 19: Stopáž promluv zástupců jednotlivých stran a celková stopáž

Strana	stopáž věnovaná promluvám zástupců strany	celková stopáž pořadů, jichž se strana zúčastnila	podíl promluv zástupců strany na celkové stopáži (v %)
LEV 21 - Národní socialisté	37 min 1 s	2 hod 35 min 10 s	24 %
Koalice SP a NO!	32 min 54 s	2 hod 35 min 12 s	21 %
Česká pirátská strana	31 min 18 s	2 hod 35 min 53 s	20 %
Strana zelených	29 min 49 s	2 hod 36 min 31 s	19 %
ČSSD	29 min 18 s	2 hod 33 min 49 s	19 %
Liberálně ekologická strana	29 min 29 s	2 hod 37 min 0 s	19 %
NE Bruselu-Národní demokracie	28 min 0 s	2 hod 30 min 21 s	19 %
KSČ	28 min 9 s	2 hod 31 min 37 s	19 %
Česká Suverenita	28 min 58 s	2 hod 36 min 11 s	19 %
ANO 2011	26 min 46 s	2 hod 36 min 19 s	17 %
Strana zdravého rozumu	26 min 45 s	2 hod 37 min 0 s	17 %
Věci veřejné	26 min 11 s	2 hod 35 min 2 s	17 %
DSSS	25 min 39 s	2 hod 34 min 16 s	17 %
Volte Pravý blok - cibulka net	25 min 28 s	2 hod 37 min 22 s	16 %

Strana	stopáž věnovaná promluvám zástupců strany	celková stopáž pořadů, jichž se strana zúčastnila	podíl promluv zástupců strany na celkové stopáži (v %)
ODS	25 min 18 s	2 hod 37 min 1 s	16 %
TOP 09 a STAN	24 min 39 s	2 hod 35 min 24 s	16 %
Strana svobodných občanů	24 min 16 s	2 hod 36 min 19 s	16 %
Koruna Česká	24 min 19 s	2 hod 37 min 16 s	15 %
SNK Evropští demokraté	23 min 45 s	2 hod 37 min 35 s	15 %
VIZE 2014	23 min 18 s	2 hod 36 min 27 s	15 %
evropani cz	22 min 38 s	2 hod 33 min 26 s	15 %
Občanská konzervativní strana	23 min 0 s	2 hod 36 min 13 s	15 %
Aktiv nezávislých občanů	22 min 17 s	2 hod 35 min 46 s	14 %
Česká strana národně sociální	21 min 37 s	2 hod 33 min 30 s	14 %
KSČM	21 min 46 s	2 hod 37 min 41 s	14 %
Česká strana regionů	14 min 16 s	1 hod 44 min 21 s	14 %
Strana rovných příležitostí	19 min 10 s	2 hod 22 min 45 s	13 %
Fair play – HNPD	20 min 14 s	2 hod 33 min 39 s	13 %
Republika	19 min 54 s	2 hod 33 min 41 s	13 %
Moravané	18 min 39 s	2 hod 35 min 6 s	12 %
Úsvit přímé demokracie	18 min 35 s	2 hod 35 min 38 s	12 %
KDU-ČSL	18 min 46 s	2 hod 37 min 49 s	12 %
RSČMS	18 min 21 s	2 hod 35 min 7 s	12 %
Hnutí sociálně slabých	18 min 17 s	2 hod 35 min 30 s	12 %
Klub angažovaných nestraníků	16 min 8 s	2 hod 36 min 38 s	10 %
Romská demokratická strana	14 min 40 s	2 hod 35 min 40 s	9 %
OBČANÉ 2011	14 min 9 s	2 hod 36 min 43 s	9 %

V počtu dotazů, adresovaných politickým stranám, se objevily poměrně velké rozdíly. Nejnižší počet dotazů pro Českou stranu regionů je způsoben především její neúčastí v pořadu Názory a argumenty. Údaj o počtu dotazů je ovšem nutno interpretovat v souvislosti s průměrnou délkou promluv. Strana VIZE 2014, jíž byl určen druhý nejmenší podíl dotazů, vykazuje největší průměrnou délku promluv (54

sekund). Podobně je tomu u ostatních stran s nízkým počtem dotazů – u většiny z nich pozorujeme větší délku průměrné promluvy (40 – 50 sekund). Naopak průměrné délky promluv zástupců stran, jimž byl adresován velký počet dotazů, jsou zpravidla menší (20 – 30 sekund).

Dotazy na většinu ze stran, kterým byl určen menší počet moderátorských otázek (Česká strana regionů, VIZE 2014, TOP 09, evropani.cz) spadaly do kategorie hlavních dotazů (tj. zásadních dotazů, které zadávají tematické rámce).

Tabulka č. 20: Počet dotazů na zástupce stran a průměrná délka odpovědi

Strana	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů (v %)	průměrná délka odpovědi
Volte Pravý blok - cibulka net	68	4 %	22 s
Česká strana národně sociální	65	4 %	20 s
NE Bruselu-Národní demokracie	64	4 %	26 s
Koalice SP a NO!	63	4 %	31 s
ČSSD	61	4 %	29 s
Hnutí sociálně slabých	59	4 %	19 s
Věci veřejné	55	3 %	29 s
Strana zdravého rozumu	53	3 %	30 s
KSČM	52	3 %	25 s
Republika	51	3 %	23 s
Liberálně ekologická strana	50	3 %	35 s
SNK Evropští demokraté	50	3 %	29 s
DSSS	49	3 %	31 s
Česká Suverenita	47	3 %	37 s
KSČ	46	3 %	37 s
RSČMS	46	3 %	24 s
Strana svobodných občanů	45	3 %	32 s
ODS	44	3 %	35 s
Romská demokratická strana	43	3 %	20 s
LEV 21 - Národní socialisté	42	3 %	53 s
Aktiv nezávislých občanů	42	3 %	32 s

Strana	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů (v %)	průměrná délka odpovědi
Strana rovných příležitostí	41	3 %	28 s
Moravané	39	2 %	29 s
Česká pirátská strana	39	2 %	48 s
Strana zelených	39	2 %	46 s
Fair play - HNPD	38	2 %	32 s
Klub angažovaných nestraníků	38	2 %	25 s
ANO 2011	36	2 %	45 s
OBČANÉ 2011	35	2 %	24 s
Koruna Česká	35	2 %	42 s
KDU-ČSL	35	2 %	32 s
Občanská konzervativní strana	34	2 %	41 s
evropani cz	32	2 %	42 s
TOP 09 a STAN	29	2 %	51 s
Úsvit přímé demokracie	27	2 %	41 s
VIZE 2014	26	2 %	54 s
Česká strana regionů	21	1 %	41 s

Tabulka č. 21: Typ dotazů¹¹

Strana	hlavní dotaz	vedlejší dotaz	doplňovací dotaz	strana	hlavní dotaz	vedlejší dotaz	doplňovací dotaz
Česká strana regionů	63 %	29 %	8 %	ANO 2011	35 %	41 %	24 %
Koruna Česká	56 %	32 %	12 %	SRP	34 %	55 %	11 %
evropani cz	52 %	44 %	4 %	Věci veřejné	34 %	47 %	19 %
VIZE 2014	50 %	33 %	17 %	KSČ	34 %	45 %	21 %
TOP 09 a STAN	46 %	47 %	8 %	Česká pirátská strana	34 %	49 %	17 %
KAN	43 %	43 %	14 %	Úsvit	34 %	40 %	27 %

¹¹ Typologie dotazů: HLAVNÍ DOTAZ zadává tematický rámec, VEDLEJŠÍ DOTAZ rozvíjí téma nastolené hlavním dotazem a DOPLŇOVACÍ DOTAZ představuje výzvu k doplnění odpovědi.

Strana	hlavní dotaz	vedlejší dotaz	doplňovací dotaz	strana	hlavní dotaz	vedlejší dotaz	doplňovací dotaz
LES	43 %	46 %	12 %	DSSS	33 %	51 %	17 %
KDU-ČSL	42 %	41 %	17 %	Republika	32 %	55 %	13 %
Moravané	42 %	53 %	5 %	ČSNS	31 %	48 %	22 %
OBČANÉ 2011	42 %	42 %	17 %	Česká Suverenita	30 %	47 %	23 %
SNK - ED	40 %	45 %	15 %	RDS	30 %	52 %	18 %
ANeO	39 %	47 %	13 %	ČSSD	30 %	43 %	27 %
Strana zelených	39 %	48 %	13 %	Koalice SP a NO!	29 %	57 %	14 %
Fair play - HNPĐ	38 %	42 %	20 %	Volte Pravý blok	28 %	52 %	20 %
ODS	37 %	50 %	13 %	Strana zdravého rozumu	28 %	42 %	29 %
Občanská konz. strana	37 %	35 %	28 %	LEV 21	27 %	61 %	12 %
Strana svob. občanů	37 %	50 %	12 %	Hnutí sociálně slabých	27 %	47 %	25 %
RSČMS	36 %	55 %	9 %	KSČM	26 %	47 %	26 %
NE Bruselu	35 %	48 %	16 %				

Valence dotazů vůči jednotlivým stranám nevykazuje velké odlišnosti, naprosto převažují neutrální dotazy. Kritické otázky mířily často k hostům, kteří sami zvolili více konfrontační způsob vystupování nebo prezentovali vyhraněné názory – většinou tedy nešlo o iniciativu moderátora. Vstřícných dotazů se objevilo velmi málo.

Tabulka č. 22: Valence dotazů

strana	neutrální dotaz	vstřícný dotaz	kritický dotaz	strana	neutrální dotaz	vstřícný dotaz	kritický dotaz
Volte Pravý blok	93 %		7 %	KSČM	100 %		
Hnutí sociálně slabých	93 %	2 %	5 %	Svobodní	100 %		
KAN	95 %	5 %		Úsvit	100 %		
RSČMS	96 %		4 %	evropani cz	100 %		
Česká Suverenita	96 %		4 %	Moravané	100 %		
VIZE 2014	96 %		4 %	Česká strana regionů	100 %		
TOP 09 a STAN	97 %		3 %	Strana zdrav. rozumu	100 %		
NE Bruselu	97 %		3 %	LES	100 %		
Fair play - HNPĐ	97 %		3 %	SNK - ED	100 %		

strana	neutrální dotaz	vstřícný dotaz	kritický dotaz	strana	neutrální dotaz	vstřícný dotaz	kritický dotaz
Strana zelených	97 %	3 %		RDS	100 %		
Česká pirátská strana	97 %	3 %		KSČ	100 %		
SRP	98 %		2 %	DSSS	100 %		
LEV 21	98 %		2 %	Republika	100 %		
ODS	98 %	2 %		Koruna Česká	100 %		
ČSSD	98 %		2 %	ANEO	100 %		
Koalice SP a NO!	98 %		2 %	Občanská konz. strana	100 %		
ČSNS	98 %		2 %	Věci veřejné	100 %		
ANO 2011	100 %			OBČANÉ 2011	100 %		
KDU-ČSL	100 %						

Z hlediska zacílení dotazů výrazně převažují dotazy věcné (ad rem) nad osobně laděnými (ad hominem). Rozdíly mezi stranami jsou větší než v případě valence dotazů, nejsou ale natolik výrazné, aby indikovaly možný odlišný přístup k některé ze stran.

Tabulka č. 23: Zacílení dotazů

strana	ad hominem	ad rem	strana	ad hominem	ad rem
Volte Pravý blok	15 %	85 %	Česká Suverenita	6 %	94 %
LEV 21	14 %	86 %	NE Bruselu	6 %	94 %
KAN	13 %	87 %	DSSS	6 %	94 %
VIZE 2014	12 %	88 %	SNK - ED	6 %	94 %
Strana zdravého rozumu	11 %	89 %	Republika	6 %	94 %
Úsvit přímé demokracie	11 %	89 %	KSČM	6 %	94 %
RSČMS	11 %	89 %	KDU-ČSL	6 %	94 %
ČSNS	11 %	89 %	Strana zelených	5 %	95 %
TOP 09 a STAN	10 %	90 %	Česká pirátská strana	5 %	95 %
Hnutí sociálně slabých	10 %	90 %	SRP	5 %	95 %

strana	ad hominem	ad rem	strana	ad hominem	ad rem
LES	10 %	90 %	Česká strana regionů	5 %	95 %
ČSSD	10 %	90 %	Koruna Česká	3 %	97 %
Koalice SP a NO!	10 %	90 %	Moravané	3 %	97 %
ODS	9 %	91 %	ANEŮ	2 %	98 %
Věci veřejné	9 %	91 %	Svobodní	2 %	98 %
Občanská konz. strana	9 %	91 %	ANO 2011		100 %
OBČANÉ 2011	9 %	91 %	evropani cz		100 %
Fair play - HNPĐ	8 %	92 %	RDS		100 %
KSČ	7 %	93 %			

Vzhledem k menšímu počtu dotazů neanalyzujeme valenci a zacílení doplňujících dotazů ani valenci dotazů v jednotlivých tematických rámcích.

Dotazy adresované jednotlivým stranám většinou spadaly do dvou tematických rámců, jejichž výskyt lze v předvolebních debatách očekávat: „hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta“ a „program strany“. Vzájemný poměr těchto dvou rámců se u jednotlivých stran poměrně zásadně měnil: hodnotové, ideové a politické postoje kandidátů rámovaly zejména obraz RDS, KAN, České strany regionů a Strany zelených, rámec stranických programů byl využit zejména pro Občanskou konzervativní stranu a Hnutí sociálně slabých.

Kvalitativní analýza ukazuje, že rámec „stranických programů“ byl využit především pro subjekty s vyhraněnými programy: liberalizace držení zbraní (Občanská konzervativní strana), radikální přerozdělení finanční prostředků v EU (Hnutí sociálně slabých) nebo zpřísnění imigrační politiky (Úsvit). Rámec hodnotových, ideových a politických postojů kandidáta byl využit především pro strany s mediálně atraktivními kandidáty nebo s méně vyprofilovanými programy.

Kromě toho je nutné dodat, že celkový počet dotazů položených zástupcům jednotlivých stran byl poměrně nízký, a proto i malé rozdíly v četnosti způsobují vyšší rozdíly v poměrném srovnávání jednotlivých rámců. Z těchto důvodů lze proto naznačenou diskrepanci považovat za přijatelnou.

Dotazy z tematického rámce „vztahy strany s ostatními stranami“ se většinou nezabývaly vnitropolitickými vztahy, ale řešily záměry kandidujících subjektů ohledně členství ve frakcích Evropského parlamentu.

Tabulka č. 24: Tematické rámce dotazů

Strana	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	program strany	profesní kompetence kandidáta	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta	vztahy strany s ostatními stranami	vnitrostranické vztahy	strategie, chování strany v kampani
RDS	63 %	14 %			9 %		
KAN	53 %	24 %	3 %				
Česká strana regionů	52 %	38 %					
Strana zelených	51 %	23 %			3 %		
ODS	50 %	32 %					5 %
VIZE 2014	50 %	42 %					
Republika	49 %	31 %			2 %		
DSSS	47 %	33 %			2 %		2 %
SNK Evropští demokraté	46 %	30 %					
ČSNS	45 %	42 %			2 %		
Úsvit přímé demokracie	44 %	48 %		4 %	7 %		
Volte Pravý blok	44 %	25 %	1 %	1 %			1 %
Strana rovných příležitostí	44 %	27 %			5 %		5 %
NE Bruselu	44 %	27 %		2 %			5 %
KSČ	43 %	33 %	2 %		9 %		
TOP 09 a STAN	41 %	28 %					
Česká pirátská strana	41 %	26 %	5 %				5 %
Česká Suverenita	40 %	28 %			2 %		
Svobodní	40 %	33 %					4 %
LES	40 %	28 %	2 %		4 %		
Věci veřejné	40 %	20 %					4 %
ČSSD	39 %	20 %	7 %		2 %		
LEV 21	38 %	36 %			5 %		
Koruna Česká	37 %	49 %			3 %		
RSČMS	37 %	43 %					
Fair play - HNPĐ	37 %	45 %			3 %		3 %

Strana	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	program strany	profesní kompetence kandidáta	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta	vztahy strany s ostatními stranami	vnitrostranické vztahy	strategie, chování strany v kampani
Koalice SP a NO!	37 %	24 %			17 %		
ANO 2011	36 %	42 %					3 %
Strana zdravého rozumu	36 %	26 %	2 %		4 %	2 %	
Aktiv nezávislých občanů	36 %	45 %					
OBČANÉ 2011	34 %	40 %				3 %	
Moravané	33 %	44 %			3 %		
evropani cz	31 %	47 %				3 %	
Občanská konz. strana	29 %	59 %	6 %				
KDU-ČSL	26 %	46 %	3 %				
KSČM	25 %	35 %	2 %				2 %
Hnutí sociálně slabých	20 %	56 %			3 %		

Kvantitativní data, prezentovaná v této kapitole, nenaznačují, že by v diskusních pořadech Českého rozhlasu v celku vysílaného programu docházelo k výrazné či systematické de/favorizaci anebo že by byl vůči jednotlivým subjektům aplikován nestejný přístup.

Počet dotazů i stopáž věnovaná promluvám zástupců kandidujících stran byly v zásadě vyrovnané, menší odchylky lze vysvětlit zejména v dobrovolné neúčasti některých stran v analyzovaných pořadech a individuálním mluvním stylem jednotlivých aktérů. Diskuse byly vyvážené i z hlediska valence dotazů vůči jednotlivým stranám a jejich zacílení. Při analýze tematického zarámování dotazů se objevily jisté rozdíly, které ale lze považovat za přijatelné: zástupcům nových, méně známých stran nebo stran s vyhraněným programem byly častěji kladeny dotazy zaměřené na stranický program, což vyplývá ze zpravodajské povinnosti poskytnout alespoň elementární informaci o subjektech s omezeným přístupem do médií, resp. s omezenými finančními prostředky na kampaň.

Na úrovni jednotlivých pořadů nutno upozornit na větší prostor věnovaný zástupci Strany LEV 21 v diskusi vysílané dne 17. 5. v rámci pořadu Názory a argumenty, který byl kromě jiného způsoben neúčastí dvou z pěti pozvaných hostů. Domníváme se, že v obdobných případech je vhodnější délku diskuze úměrně zkrátit. Na základě několikaminutového rozdílu v jediném pořadu ale dle našeho názoru nelze konstatovat porušení vyváženosti.

Případná pochybení moderátorů na úrovni jednotlivých pořadů budeme zkoumat v následující kapitole metodou kvalitativní analýzy.

3.1.2.3 Kvalitativní analýza diskusních pořadů Českého rozhlasu

V rámci kvalitativní analýzy jsme se zaměřili na sledování eventuálních moderátorských pochybení či faulů, a to v takovém rozsahu, jak jsme je popsali v teoretické části i v úvodu k této kapitole.

PŘEDVOLEBNÍ SPECIÁLY RADIOŽURNÁLU

V případě hodnocení moderátora Jana Pokorného můžeme konstatovat, že vůči jednotlivým kandidátům přistupoval v diskusi korektně a dopouštěl se jen drobných a z hlediska četnosti marginálních pochybení. Například:

v úvodu debaty z 19. 5. se moderátor odkázal na data z výzkumu, o kterém se krátce předtím hovořilo ve zprávách, pouze slovy „z jednoho průzkumu“. Posлуhač, který zprávy neposlouchal, tak o průzkumu nezískal žádné informace. (19.5., čas 1:48)

STALO SE DNES

Metoda kvalitativní analýzy neodhalila v jednotlivých vysíláních Stalo se dnes narušení principu vyváženosti nebo de/favorizační přístup k některým subjektům.

V diskusi ze 14.5. moderátor ironizuje některá tvrzení Petra Cibulky ze strany Volte Pravý blok. Repliky moderátora se ovšem opíraly o vyhraněné názory, které tento politický subjekt dlouhodobě zastává a nehodnotíme tedy postup moderátora jako nekorektní.¹²

DEN PODLE

Podrobná analýza jednotlivých vysílání pořadu nenaznačuje, že by moderátor Petr Hartman přistupoval rozdílně k zástupcům kandidujících stran. Zaznamenali jsme ale několik problematických bodů ve způsobu vedení rozhovorů.

V několika případech byly použity argumenty, které moderátor zaštitil nepodloženými tvrzeními o „názorech lidí“ nebo o „existujících představách“: „lidé se nezabývají děním v této instituci (EP)“ (LES, 7.5., čas 5:17), „existuje taková představa, že Piráty podporují především mladí lidé“. (ČPS, 29.4. čas 2:30). Tato nedostatečně podložená zobecňující tvrzení ale nelze považovat za nevyvážený nebo defavorizující přístup k hostům pořadu. Šlo spíše o snahu zdůraznit společenskou relevanci daných rámců. Jejich formulace se ale nijak kandidujících subjektů nedotkly.

---

¹² Petr Cibulka: „Důležité pro europoslance je, aby to nebyl ruský fízl, což prakticky neexistuje takový kandidát.“ Moderátor Vladimír Kroc: „Kromě Vás“. (Volte Pravý Blok, 14.5., čas 1:28)

NÁZORY A ARGUMENTY

V pořadu **Názory a argumenty** se moderátor Radko Kubičko během vysílání dopustil některých profesních pochybení. Za problematickou považujeme diskusi vysílanou 17.5. Moderátor částečně ztratil kontrolu nad diskusí a umožnil Jiřímu Paroubkovi ze strany LEV 21 získat nepřiměřeně velký prostor pro prezentaci svých názorů (LEV 21 51 % z celkové stopáže odpovědí, SZR 26 % a ČSNS 23 %).

Moderátor v jednotlivých vysíláních opakovaně odkazoval na průzkum dokazující nízkou důvěryhodnost Evropského parlamentu a jeho poslanců v očích veřejnosti. Blíže však neupřesnil, o jaký výzkum se jedná. Nejsou tedy uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek apod.

Nebyly tak splněny podmínky a kritéria, která si sám ČRo stanovil pro prezentaci dat z výzkumů veřejného mínění. Nebylo možné zkontrolovat, zda takový výzkum existuje. Nelze ale dovodit, že by tak byla poškozena některá z kandidujících stran, tzn. podle Zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání nedošlo k porušení objektivity. Toto pochybení lze hodnotit pouze jako odchylku od pravidel vysílání Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu. Nutno také dodat, že pravidla se týkají předvolebních průzkumů a anket, ne všech zveřejňovaných průzkumů.

3.1.2.4 Diskusní pořady ČRo - shrnutí

Cílem analýzy vybraných diskusních pořadů Českého rozhlasu v rámci předvolebního vysílání bylo otestovat, zda v těchto pořadech docházelo k objektivní a vyvážené reprezentaci politických stran.

Obecně lze konstatovat, že v rámci sledovaných pořadů nedošlo k výrazné favorizaci či defavorizaci jednotlivých politických stran. Drobné odchylky či drobná pochybení odhalená kvalitativní analýzou nelze považovat ve svém celku za porušení objektivního a vyváženého informování posluchačů. V celku vysílaného programu přistupovali moderátoři k představitelům vybraných politických stran korektně, objektivně a vyváženě.

Za posun k větší objektivitě a vyváženosti lze označit opuštění principu záměrné favorizace stran na základě předem definovaného kritéria relevance politických stran.¹³ V diskusních pořadech vysílaných před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2013 tento princip, redukovaný na výsledky stran v předvolebních průzkumech, generoval nerovnoměrné zastoupení politických subjektů v některých pořadech.

Na úrovni jednotlivých pořadů se problém objevil v pořadu *Názory a argumenty*, konkrétně ve vydání odvysílaném dne 17. 5. 2014, kterého se z pěti pozvaných hostů zúčastnili pouze tři, stopáž pořadu ovšem nebyla úměrně zkrácena. Vzhledem k nepřizpůsobení stopáže diskuse počtu účastníků neměly všechny strany stejný prostor k vyjádření svých názorů. Moderátor pořadu navíc neměl diskuzi 17. 5. zcela pod kontrolou a poskytl neúměrný prostor především Jiřímu Paroubkovi ze strany LEV 21 – délka jeho promluv přesáhla součet odpovědí obou dalších hostů. (LEV 21 20 min. 18 s. - 51 % z celkové stopáže odpovědí, SZR 10 min. 7 s. - 26 % a ČSNS 9 min. 6 s. - 23 %). Strana LEV 21 tak byla z pohledu stopáže odpovědí oproti ostatním subjektům zvýhodněna, a to nejen v rámci tohoto pořadu, ale i v rámci všech analyzovaných předvolebních diskuzí. Český rozhlas se tímto odchýlil od vlastních zásad pro vysílání před volbami do EP¹⁴.

---

¹³ Podle informací z dokumentů ČRo jde zřejmě o ad hoc rozhodnutí před evropskými volbami: „Vzhledem ke specifčnosti voleb do Evropského parlamentu není možné zúžit okruh účastníků podobným způsobem, jako tomu bylo u podzimních voleb do PS – proto budou do Předvolebních speciálů Radiožurnálu pozváni zástupci všech kandidujících subjektů.“ (Projekt předvolebního vysílání Českého rozhlasu pro volby do Evropského parlamentu 2014).

¹⁴ „ČRo je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad vyváženosti a zejména nebyl v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňován některý subjekt, politik nebo kandidát, popřípadě jeho názory, tj. nesmí žádný subjekt, politika nebo kandidáta podporovat či naopak někoho potlačovat.“ (Pravidla vysílání Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu 2014, čl. 4 bod 1)

3.1.3 Český rozhlas – shrnutí

V rámci kapitoly věnované Českému rozhlasu jsme analyzovali vybrané zpravodajské, publicistické a diskusní pořady. Primárním cílem bylo zjistit, zda v průběhu předvolebního vysílání od 23. 4. do 23. 5. 2014 nedošlo ve vysílání k porušení kritérií objektivity a vyváženosti, tak jak jsme si je stanovili v teoretické části práce.

Vybrané pořady jsme podrobili detailní kvantitativní i kvalitativní analýze.

Zpravodajství a publicistika se věnovaly takřka výlučně informování o aktuálním dění, **agenda voleb do Evropského parlamentu** ve zpravodajství a publicistice téměř chyběla (jde pouze o 8 příspěvků). V analyzovaných pořadech rovněž nevystupovali lídři stran pro evropské volby. Vzhledem k velmi nízkému počtu příspěvků s volební agendou není jejich kvantitativní analýza účelná a nemohlo ani dojít k porušení kritérií objektivity a vyváženosti.

Analýza mimovolební agendy zpravodajství a publicistiky odhalila nerovnováhu v zastoupení kandidujících politických stran. Většina z nich se ve zpravodajských a publicistických pořadech neobjevila - z 38 kandidujících politických stran se ve zpravodajství dostali ke slovu představitelé pouze osmi subjektů (ČSSD, ANO 2011, KDU–ČSL, ODS, ÚSVIT, KSČM, TOP 09 a Strana zelených). Nevyvážená reprezentace se ale objevila i mezi subjekty, které osloveny byly. Výrazně zde dominovala vystoupení představitelů ČSSD – ve zpravodajství i v publicistice byly promluvy zástupců strany v souhrnu delší než celková stopáž věnovaná mluvčím všech ostatních stran. Tyto diskrepance lze považovat za odůvodněné: větší prostor věnovaný představitelům ČSSD je dán nutností pokrýt aktuální zpravodajsko-publicistickou agendu a souvisí s přítomností ČSSD ve vládě.

Porovnávání reprezentace vládních, parlamentních a mimoparlamentních stran v mimovolební agendě je ovšem problematické vzhledem k nutnosti pokrýt zpravodajsky aktuální dění. Nutným důsledkem je větší expozice stran, jejichž politici nesou za aktuální agendu zodpovědnost.

Většina kandidujících subjektů byla zpravodajsky a publicisticky zarámována prostřednictvím představitelů a kandidátů strany a jejich konkrétních kroků. Vzhledem k absolutním hodnotám počtu příspěvků a tematických rámců byl největší objem defavorizujících příspěvků věnován ČSSD, což lze opět vysvětlit přítomností této strany ve vládě. Rozdíly v prostoru věnovaném jednotlivým stranám ani rozdíly v jejich rámování proto nelze hodnotit jako porušení vyváženosti.

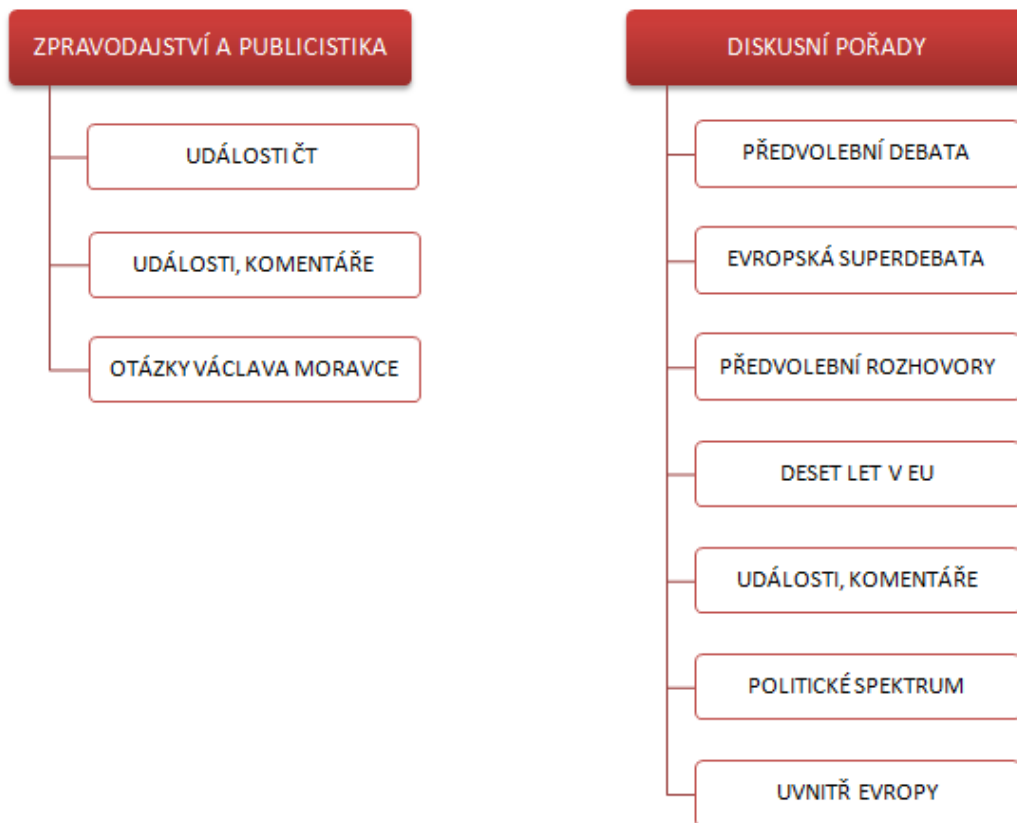
Při analýze diskusních pořadů jsme konstatovali, že moderátoři v celku vysílaného programu přistupovali k zástupcům politických stran korektně, objektivně a vyváženě. Rozdíly v kvantitativní reprezentaci politických subjektů ani drobná pochybení moderátorů zachycená kvalitativní analýzou nelze považovat za porušení objektivity a vyváženosti vysílání, ani neindikují de/favorizační tendence vůči některému kandidujícímu subjektu.

Na úrovni jednotlivých pořadů jsme problém zaznamenali v pořadu Názory a argumenty, kde z důvodu nepřizpůsobení stopáže diskusí počtu účastníků neměli mluvčí všech stran stejný prostor k vyjádření. Nedomníváme se ale, že by šlo o pochybení, které by bylo možno hodnotit jako závažné.

3.2 Česká televize

Následující podkapitoly přináší přehled všech relevantních zjištění v následujícím pořadí:

- Analýza zpravodajství a vybraných publicistických pořadů.
- Analýza vybraných diskusních pořadů.
- V každém z těchto celků na úvod přinášíme základní popis indikátorů a způsobu analytické práce, v závěru dílčí shrnutí.

3.2.1 Zpravodajské a publicistické pořady ČT

V segmentu zpravodajských a publicistických pořadů České televize byla analyzována:

- hlavní zpravodajská relace Události, vysílaná denně v 19:00 v období od 20.9. do 25.10. 2013
- komentovaný zpravodajský pořad Události, komentáře, vysílaný každý všední den od 22:00 hodin. V této kapitole je analyzována zpravodajská část pořadu, nikoliv předvolební diskuse se zástupci kandidujících stran
- publicistický pořad Otázky Václava Moravce – vzhledem ke struktuře a dramaturgii nebyl pořad analyzován jako diskusní. Analýza se soustředila pouze na profesně-etické aspekty moderátorova postupu, pokud se týkal volební kampaně a jejích aktérů

Jednotkou výzkumu byl příspěvek, splňující následující kritéria:

- refleктоval (před)volební agendu,
- a/nebo popisoval chování kandidujících politických stran/jejich představitelů v daném období a byl od ostatních příspěvků oddělen

Kritéria pro posouzení objektivitu a vyváženosti zpravodajství byla operacionalizována následujícím způsobem:

- téma příspěvku ve vztahu k jednotlivým politickým stranám,
- program strany
- chování strany (např. skandály, forma komunikace s voliči, vnitrostranické vztahy, vztahy s ostatními stranami...)
- představitelé a kandidáti strany,
- přítomnost hodnocení politické strany nebo jejich představitelů (neutrální / favorizující / defavorizující),
- zmínky o jednotlivých politických stranách - počet jakýchkoliv výpovědí či promluv týkajících se politických stran a/nebo jejich představitelů učiněných moderátorem, reportérem, komentátorem nebo hosty v příspěvku.

Dále jsme se zaměřili na jednotlivé mluvčí z představitelů politických stran. V tomto případě jsme pro každou politickou stranu zvlášť sledovali:

- počet mluvčích - představitelů politické strany - zahrnuje součet všech představitelů dané politické strany, kteří v příspěvku vystupují živě nebo ze záznamu,
- výskyt lídra - obsahuje příspěvek vystoupení lídra živě nebo ze záznamu,
- stopáž - zahrnuje součet všech promluv představitelů dané politické strany v daném příspěvku.

A v neposlední řadě nás zajímaly další osoby vystupující v příspěvku:

- počet mluvčích - sympatizantů - počet mluvčích neexpertního charakteru vyjadřujících sympatie k dané straně,
- počet mluvčích - odpůrců = počet mluvčích neexpertního charakteru vyjadřujících antipatii k dané straně,
- mluvčí – novinář,

- mluvčí – expert.

V rámci kvalitativní analýzy se pak soustředíme na konkrétní moderátorské chyby:

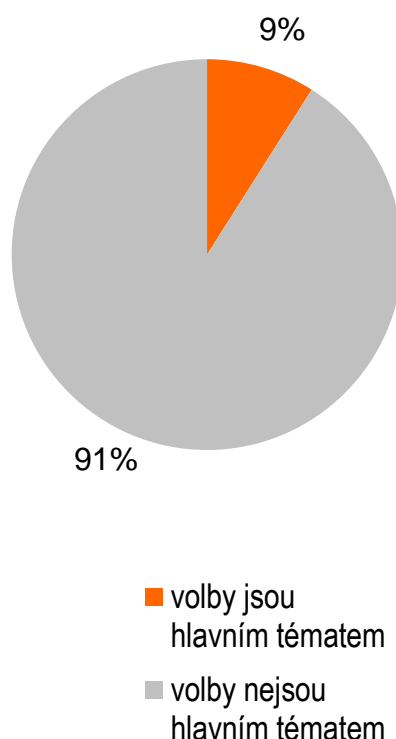
- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),
- informační nepřípravenost a/ nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně),
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,
- neschopnost diskusi soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků – pouze v diskusích, ne v rozhovorech
- neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků
- neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli
- neovládnutí emocí (ironie, sarkasmu, zesměšňování) na straně moderátora
- defavorizace politické strany/ představitele (např. zesměšňování, dehonestace) ze strany moderátora
- favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování)

3.2.1.1 Události ČT

Pořad Události ČT je hlavní zpravodajská relace vysílaná na kanálu ČT1 (a paralelně i na ČT24) denně v 19 hodin.

Analýza zahrnuje 156 příspěvků, které odpovídají výše uvedeným obsahovým a formálním kritériím. Pouhých 9 % příspěvků (14 příspěvků) se věnovalo volbám do Evropského parlamentu jako hlavnímu tématu, ostatní zpravodajsky pokrývaly mimovolební agendu. Nízký počet příspěvků tematizujících volební agendu nám neumožňuje provést její ucelenou kvantitativní analýzu.

Graf č. 3: Volby do EP jako hlavní téma příspěvků Událostí

Ve 14 příspěvcích tematizujících **agendu voleb do Evropského parlamentu zaznělo celkem 36 promluv**. Vystoupili mluvčí 10 z 38 kandidujících stran. Počet jejich promluv byl srovnatelný (2 – 5). Celková stopáž promluv zástupců stran se pohybovala mezi 13 – 46 sekundami.

Nerovnováha v zastoupení politických stran se výrazně projevuje ve 142 příspěvcích **tematizujících mimovolební agendu**. Ve 237 promluvách zde vystoupili zástupci pouze osmi stran a počet i stopáž jejich promluv se výrazně lišily (98 promluv ČSSD s více než půlhodinovou celkovou stopáží oproti jediné promluvě reprezentanta strany LEV 21 se stopáží 11 sekund). Vyšší stopáž věnována mluvčím z ČSSD souvisí s tím, že jde o vládní stranu a ČT informuje o její krocích, a zjištěné rozdíly proto nelze interpretovat jako porušení vyváženosti.

Mluvčími ČSSD v příspěvcích s mimovolební agendou byli především premiér Sobotka, ministr zahraničí Zorálek, ministr školství Chládek a hejtman Hašek. Ministři se vyjadřovali převážně k problematice svých resortů (dění na Ukrajině a návštěva Číny u ministra zahraničí a problematika státních maturit, stravování ve školách a lesních školek u ministra školství). Hejtman Hašek hovořil o kumulaci funkcí poslanců a hejtmanů a o svém odchodu z poslaneckého postu. Ke stejnému tématu se vyjadřoval i předseda vlády, který navíc mluvil o situaci na Ukrajině, bilanci koaliční vlády, církevních restitucích nebo výročí Pražského povstání a konce 2. světové války.

Tabulka č. 25: Přítomnost ve vysílání, stopáž a průměrná délka promluvy (N = 273)

strana	celek			volby do EP byly hlavním tématem			volby nebyly hlavním tématem		
	počet příspěvků (abs.čeln.)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv	počet příspěvků (abs.čeln.)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv	počet příspěvků (abs.čeln.)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv
ČSSD	102	32 min 9 s	19 s	4	33 s	7 s	98	31 min 36 s	19 s
ANO 2011	50	12 min 21 s	15 s	4	29 s	7 s	46	11 min 52 s	15 s
KDU-ČSL	30	3 min 49 s	8 s	4	34 s	8 s	26	3 min 15 s	8 s
TOP 09	28	7 min 32 s	16 s	4	43 s	11 s	24	6 min 49 s	17 s
ODS	25	2 min 59 s	7 s	4	26 s	7 s	21	2 min 33 s	7 s
KSČM	19	4 min 0 s	13 s	5	39 s	9 s	14	3 min 21 s	14 s
ÚSVIT	12	1 min 35 s	8 s	5	46 s	10 s	7	49 s	7 s
SSO	2	19 s	10 s	2	19 s	10 s			
SZ	2	13 s	7 s	2	13 s	7 s			
ČPS	2	14 s	7 s	2	14 s	7 s			
LEV 21	1	11 s	11 s				1	11 s	11 s

Ani v příspěvcích, jejichž **hlavním tématem byly evropské volby**, nepřevládala vystoupení lídrů evropských kandidátek. Tyto osobnosti prezentovaly především názory malých mimoparlamentních subjektů, protože zpravidla šlo o vůdčí postavy těchto stran.

U příspěvků, jejichž **hlavním tématem nebyly volby do Evropského parlamentu**, vystoupili lídři evropských kandidátek pouze třikrát - za hnutí ANO, ČSSD a stranu LEV 21.

Tabulka č. 26: Přítomnost představitelů stran ve vysílání Událostí ČT (N = 273)

strana	celek			volby do EP byly hlavním tématem			volby nebyly hlavním tématem		
	počet příspěvků (abs.četn.)	počet vystoupení lídra strany	počet vystoupení jiných představitelů	počet příspěvků (abs.četn.)	počet vystoupení lídra strany	počet vystoupení jiných představitelů	počet příspěvků (abs.četn.)	počet vystoupení lídra strany	počet vystoupení jiných představitelů
ČSSD	102	2	100	4	1	3	98	1	97
ANO 2011	50	3	47	4	2	2	46	1	45
KDU-ČSL	30	2	28	4	2	2	26		26
TOP 09	28	2	26	4	2	2	24		24
ODS	25	1	24	4	1	3	21		21
KSČM	19	1	18	5	1	4	14		14
ÚSVIT	12		12	5		5	7		7
SSO	2	2		2	2				
SZ	2	1	1	2	1	1			
ČPS	2	2		2	2				
LEV 21	1	1					1	1	

V hlavní zpravodajské relaci ČT se s výjimkou vystoupení mluvčího ČSÚ Jiřího Cieslara neobjevily žádné komentáře expertů, novinářů, sympatizantů či odpůrců některých politických stran. Taková vystoupení byla typická pro pořad Události, komentáře.

Pětina zmínek o stranách (tedy souhrnně jakýchkoliv výpovědí o stranách a jejich představitelích), **přímo souvisela s volbami do Evropského parlamentu (21 %)**. V rámci volební agendy se vyskytly zmínky o 12 stranách, nejčastěji o hnutí Úsvit (11 x). Ve frekvenci zmínek **s mimovolební agendou** panovaly mezi stranami výrazné rozdíly, které lze opět vysvětlit situačně tj. aktuální politickou situací. Objevily se zmínky o 11 stranách, největší pozornost byla věnovaná opět ČSSD, které patřila více než polovina všech zmínek. Více než pětina se týkala hnutí ANO a desetina KDU-ČSL. Každé ze čtyř mimoparlamentních stran, které byly v Událostech touto formou prezentovány, byla věnována jen 1 zmínka (0,3 %).

Tabulka č. 27: Počet zmínek o stranách v Událostech ČT (N = 401)

strana	celek		volby do EP byly hlavním tématem		volby nebyly hlavním tématem	
	počet zmínek	v %	počet zmínek	v %	počet zmínek	v %
ČSSD	186	47 %	8	9 %	178	56 %
ANO 2011	80	20 %	8	9 %	72	23 %
KDU-ČSL	38	9 %	8	9 %	30	9 %
TOP 09	23	6 %	9	11 %	14	4 %
KSČM	16	4 %	8	9 %	8	3 %
ODS	15	4 %	8	9 %	7	2 %
ÚSVIT	14	3 %	11	13 %	3	1 %
SZ	9	2 %	8	9 %	1	0,3 %
ČPS	8	2 %	7	8 %	1	0,3 %
SSO	7	2 %	6	7 %	1	0,3 %
SZR	2	0,5 %	2	2 %		
VV	2	0,5 %	2	2 %		
LEV 21	1	0,3 %			1	0,3 %
celkem	401	100 %	85	100 %	316	100 %

3.2.1.2 Události ČT – tematické rámce a jejich valence

V této kapitole souhrnně analyzujeme tematické rámce z pořadu Události ČT. Tematické rámce byly vytvořeny coby konkrétní reference o (a) programu strany, (b) chování strany, (c) představitelích konkrétní politické strany doprovázené hodnocením (favorizace / neutrální hodnocení / defavorizace). Rámce byly vytvořeny ze všech analyzovaných příspěvků Událostí s volební i nevolební tematikou.

25 % použitých rámců **tematizuje volební agendu**. Nejčastěji rámují obraz hnutí Úsvit (12 %) a KSČM (11 %). Pro ostatní strany je využita nejvýše desetina rámců. Distribuce rámců **tematizujících mimovolební agendu** je mezi stranami výrazně méně rovnoměrná: ČSSD 44 % a ANO 22 %, ostatním stranám je věnováno nejvýše 10 % rámců.

Tabulka č. 28: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám (N = 373)

strana	celek		volby do EP byly hlavním tématem		volby nebyly hlavním tématem	
	počet rámců	v %	počet rámců	v %	počet rámců	v %
ČSSD	131	35 %	9	10 %	122	44 %
ANO 2011	71	19 %	9	10 %	62	22 %
KDU-ČSL	36	10 %	9	10 %	27	10 %
TOP 09	34	9 %	9	10 %	25	9 %
ODS	25	7 %	8	9 %	17	6 %
KSČM	24	6 %	10	11 %	14	5 %
ÚSVIT	20	5 %	11	12 %	9	3 %
SZ	10	3 %	9	10 %	1	0,4 %
ČPS	9	2 %	8	9 %	1	0,4 %
SSO	8	2 %	7	8 %	1	0,4 %
SZR	2	1 %	2	2 %		
VV	2	1 %	2	2 %		
LEV 21	1	0,3 %			1	0,4 %
celkem	373	100 %	93	100 %	280	100 %

Ve zpravodajství České televize se rámce **tematizující volební agendu** nejčastěji týkaly představitelů a kandidátů stran, rámec chování stran byl obsazen výrazně méně a rámec programů stran zůstal krom České pirátské strany neobsazen. Rámce **tematizující mimovolební agendu** byly obsazeny obdobně – u většiny stran převažovaly reference optikou jejich představitelů a kandidátů, u KSČM je silněji obsazen rámec chování strany.

Tabulka č. 29: Obsazení tematických rámců podle jednotlivých stran (N = 373)

strana	celek				volby do EP byly hlavním tématem				volby nebyly hlavním tématem			
	program strany	chování strany	předst. kandidáti strany	celkem	program strany	chování strany	předst. kandidáti strany	celkem	program strany	chování strany	předst. kandidáti strany	Celkem
ČSSD	5 %	17 %	78 %	131		33 %	67 %	9	5 %	16 %	79 %	122
ANO	1 %	21 %	78 %	71		33 %	67 %	9	2 %	19 %	79 %	62
KDU-ČSL		39 %	61 %	36		11 %	89 %	9		48 %	52 %	27
TOP 09		24 %	76 %	34		33 %	67 %	9		21 %	79 %	25
ODS	4 %	24 %	72 %	25		25 %	75 %	8	6 %	24 %	70 %	17
KSČM		50 %	50 %	24		40 %	60 %	10		57 %	43 %	14
ÚSVIT		25 %	75 %	20		27 %	73 %	11		22 %	78 %	9
SZ		30 %	70 %	10		33 %	67 %	9			100 %	1
ČPS	11 %	33 %	56 %	9	13 %	38 %	49 %	8			100 %	1
SSO		37 %	63 %	8		43 %	57 %	7			100 %	1
SZR			100 %	2			100 %	2				
VV			100 %	2			100 %	2				
LEV 21			100 %	1							100 %	1
celkem	2 %	25 %	73 %	373	1 %	30 %	69 %	93	3 %	23 %	74 %	280

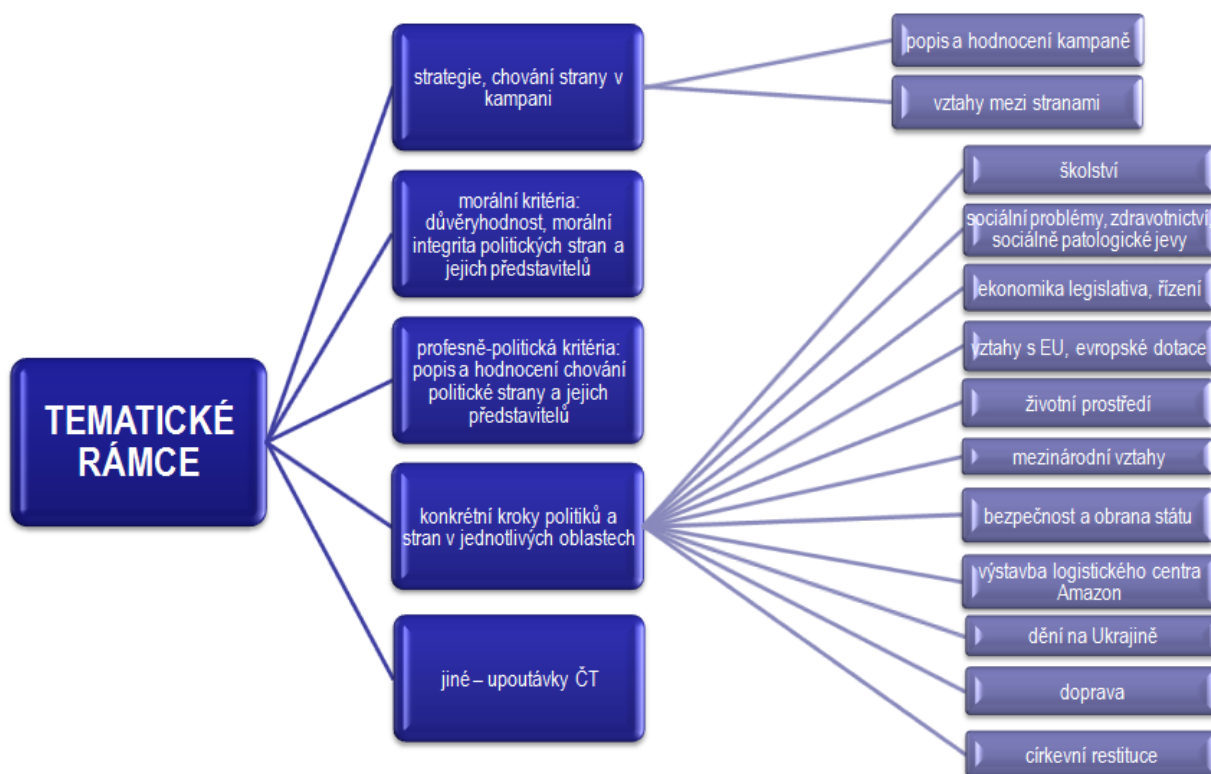
Hodnotící dimenze tematických rámců (tedy hodnocení určité reference o programu strany, jejím chování nebo představitelích), **jejichž hlavním tématem byly evropské volby**, byla bez výjimky neutrální. Rovněž **rámce s mimovolební tematikou** byly v převážné většině případů prezentovány s neutrálním hodnocením. Defavorizace se objevila u hnutí ANO, ODS a ČSSD – šlo ovšem o jednotlivé případy, z nichž nelze usuzovat na porušení objektivního a vyváženého přístupu.

Tabulka č. 30: Favorizace / defavorizace stran v tematických rámcích (N = 373)

Strana	Celek				volby do EP byly hlavním tématem				volby nebyly hlavním tématem			
	neutrální	favori- zace	defavori- zace	celkem	neutrální	favori- zace	defavori- zace	celkem	neutrální	favori- zace	defavori- zace	Celkem
ČSSD	98 %	1 %	1 %	131	100 %			9	98 %	1 %	1 %	122
ANO	99 %		1 %	71	100 %			9	98 %		2 %	62
KDU-ČSL	100 %			36	100 %			9	100 %			27
TOP 09	100 %			34	100 %			9	100 %			25
ODS	96 %		4 %	25	100 %			8	94 %		6 %	17
KSČM	100 %			24	100 %			10	100 %			14
ÚSVIT	100 %			20	100 %			11	100 %			9
SZ	100 %			10	100 %			9	100 %			1
ČPS	100 %			9	100 %			8	100 %			1
SSO	100 %			8	100 %			7	100 %			1
SZR	100 %			2	100 %			2				
VV	100 %			2	100 %			2				
LEV 21	100 %			1					100 %			1
Celkem	99 %	0,2 %	0,8 %	373	100 %			93	98,7 %	0,3 %	1 %	280

ANALÝZA OBSAHOVÉ AGENDY POUŽITÝCH TEMATICKÝCH RÁMCŮ

Pro účely analýzy obsahové agendy tematických rámců byl jejich obsah kategorizován do několika homogenních skupin, a to na dvou úrovních obecnosti – základní a rozvinuté. Přehled konstrukce jednotlivých tematických rámců ukazuje následující schéma.

Obraz stran vládní koalice a opozičních stran ODS, TOP 09 a KSČM byl v Událostech rámován především popisem konkrétních kroků stran a jejich politiků. Pro obraz strany ÚSVIT jsou zhruba stejně často využity rámce konkrétního chování strany a jejich představitelů a strategie strany v předvolební kampani. Pro neparlamentní strany jsou pak takřka výlučně aplikovány rámce stranických strategií v předvolební kampani.

Tabulka č. 31: Tematické rámce dle stran (N = 373)

Strana	strategie, chování strany v kampani		morální kritéria		profesně-politická kritéria		konkrétní kroky politiků a stran		jiné		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	7	5 %	4	3 %	43	33 %	76	58 %	1	1 %	131	100 %
ANO 2011	7	10 %	2	3 %	18	25 %	43	61 %	1	1 %	71	100 %
KDU-ČSL	7	19 %			6	17 %	22	61 %	1	3 %	36	100 %
TOP 09	7	21 %	2	6 %	6	18 %	18	53 %	1	3 %	34	100 %
ODS	6	24 %	2	8 %	4	16 %	12	48 %	1	4 %	25	100 %
KSČM	9	38 %			2	8 %	12	50 %	1	4 %	24	100 %
ÚSVIT	8	40 %	1	5 %	3	15 %	7	35 %	1	5 %	20	100 %
SZ	8	80 %			1	10 %			1	10 %	10	100 %
ČPS	7	78 %			1	11 %			1	11 %	9	100 %
SSO	5	63 %			1	13 %	1	13 %	1	13 %	8	100 %
SZR	1	50 %							1	50 %	2	100 %
VV	1	50 %							1	50 %	2	100 %
LEV 21					1	100 %					1	100 %
Celkem	73	20 %	11	3 %	86	23 %	191	51 %	12	3 %	373	100 %

Valence rámce strategie a chování v kampani a rámce profesně-politických kritérií byla naprosto bez favorizačních či defavorizačních tendencí. I ve dvou dalších tematických rámcích (morální kritéria, konkrétní kroky politiků a stran) se tyto tendence objevily zcela okrajově.

Tabulka č. 32: Valence rámce konkrétní kroky politiků a stran (popis a hodnocení chování politických stran a jejich představitelů, N = 191)

strana	Neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	75	99 %	1	1 %			76	100 %
ANO 2011	42	98 %			1	2 %	43	100 %
KDU-ČSL	22	100 %					22	100 %
TOP 09	18	100 %					18	100 %
ODS	12	100 %					12	100 %
KSČM	12	100 %					12	100 %

ÚSVIT	7	100 %					7	100 %
SSO	1	100 %					1	100 %
celkem	189	99 %	1	0,5 %	1	0,5 %	191	100 %

Tabulka č. 33: Valence rámce morálních kritérií (důvěryhodnost, morální integrita politických stran a jejich představitelů, N = 11)

strana	Neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	3	75 %			1	25 %	4	100 %
ANO 2011	2	100 %					2	100 %
TOP 09	2	100 %					2	100 %
ODS	1	50 %			1	50 %	2	100 %
ÚSVIT	1	100 %					1	100 %
celek	9	80 %			2	20 %	11	100 %

Tematické rámce, které se voleb do EP přímo týkají, spadají především do kategorie „rámce strategie a chování strany v kampani“. Rámec „profesně – politických kritérií“ se vyskytuje pouze okrajově. V obou těchto rámcích se nevyskytuje jiná než neutrální valence.

Tabulka č. 34: Tematické rámce dle stran – volební agenda (N = 93)

strana	strategie, chování strany v kampani		morální kritéria		profesně-politická kritéria		konkrétní kroky politiků a stran		jiné		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	Počet	%	počet	%	počet	%
ÚSVIT	8	73	1	9	1	9			1	9	11	100
KSČM	9	90							1	10	10	100
ANO	7	78			1	11			1	11	9	100
TOP 09	7	78			1	11			1	11	9	100
ČSSD	7	78			1	11			1	11	9	100
KDU-ČSL	7	78			1	11			1	11	9	100
SZ	8	89							1	11	9	100
ODS	6	75			1	13			1	13	8	100
ČPS	7	88							1	13	8	100
SSO	5	71					1	14	1	14	7	100

SZR	1	50							1	50	2	100
VV	1	50							1	50	2	100
Celkem	73	78	1	1	6	6	1	1	12	13	93	100

Tematické **rámce, které se voleb přímo netýkají**, spadají především do kategorie „konkrétních kroků politiků a stran“. Pro ČSSD a hnutí ANO byl poměrně často využit rámec „profesně – politických kritérií“. Využití rámce „morálních kritérií“ je v Událostech ČT velmi omezené – byl ve velmi malé míře využit pro reprezentaci ČSSD, hnutí ANO a opozičních stran TOP 09 a ODS.

Stejně jako u rámců, které tematizují volební agendu, i zde při hodnocení stran dominuje neutrální valence.

Tabulka č. 35: Tematické rámce dle stran – mimovolební agenda (N = 280)

strana	morální kritéria		profesně-politická kritéria		konkrétní kroky politiků a stran		celkem	
	Počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	4	3 %	42	34 %	76	62 %	122	100 %
ANO 2011	2	3 %	17	27 %	43	69 %	62	100 %
KDU-ČSL			5	19 %	22	81 %	27	100 %
TOP 09	2	8 %	5	20 %	18	72 %	25	100 %
ODS	2	12 %	3	18 %	12	71 %	17	100 %
KSČM			2	14 %	12	86 %	14	100 %
ÚSVIT			2	22 %	7	78 %	9	100 %
SSO			1	100 %			1	100 %
SZ			1	100 %			1	100 %
ČPS			1	100 %			1	100 %
LEV 21			1	100 %			1	100 %
celkem	10	4 %	80	29 %	190	68 %	280	100 %

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

V případě hodnocení moderátorů Události ČT lze konstatovat, že se dopouštěli pouze drobných a z hlediska četnosti marginálních pochybení. Zaznamenali jsme několik případů opomenutí některých

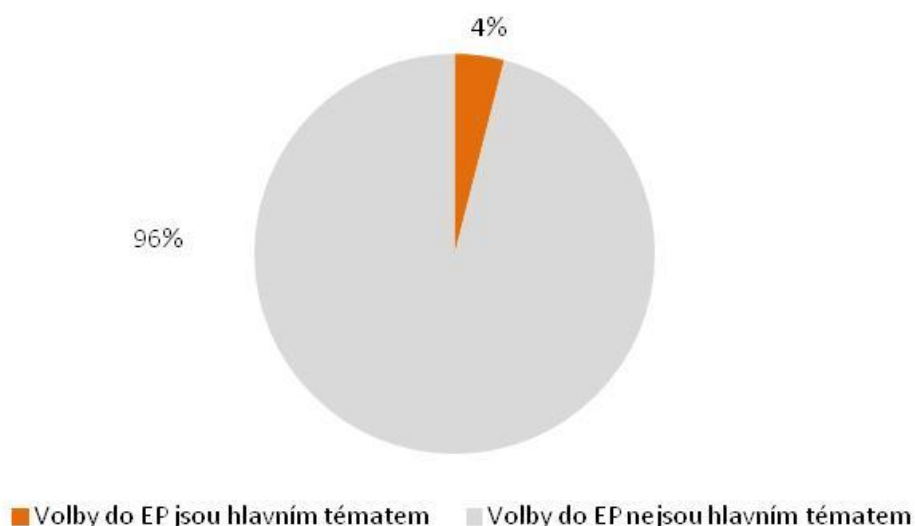
podstatných parametrů při prezentaci výzkumů veřejného mínění (nezazněl termín sběru dat, nebyla uvedena položená otázka¹⁵).

3.2.1.3 Události, komentáře

Události, komentáře je komentovaný zpravodajský pořad, který je vysílán každý všední den od 22:00 hodiny na ČT24. Celková stopáž pořadu je asi jedna hodina.

Při analýze tohoto pořadu bylo zkoumáno 114 příspěvků. Volbám do Evropského parlamentu se jako hlavnímu tématu věnovala pouhá 4 % (čtyři příspěvky) z nich. Ostatní zpravodajstvím a komentáři pokrývaly aktuální dění.

Graf č. 4: Volby do EP jako hlavní téma příspěvku (N = 114)

V příspěvcích **tematizujících volby do Evropského parlamentu** vystoupili mluvčí celkem 10 stran, každý pouze jednou. Stopáž jejich promluv byla velmi vyrovnaná, pohybovala se mezi 4 - 7 sekundami.

V příspěvcích **tematizujících mimovolební agendu** se ke slovu dostali zástupci 8 stran (krom parlamentních stran to byla pouze strana LEV 21). Celková stopáž promluv se výrazně lišila – pro ČSSD to bylo více než 100 minut, pro ODS a ANO okolo 45 minut, mluvčí KDU-ČSL a TOP 09 získali prostor okolo 15 minut a pro ostatní strany to byly méně než 3 minuty. I zde jsou rozdíly způsobeny aktuálním rozložením politických sil, zejména faktem, že ČSSD je vládní stranou a ČT v rámci pokrývání aktuálního dění byla nucena informovat o její krocích, respektive o jednání jejích ministrů či dalších reprezentantů.

¹⁵ Události 23.4., čas 22:00; Události 25.4., čas 17:01 .a 28.4., čas 38:56.

Tabulka č. 36: Přítomnost ve vysílání, stopáž a průměrná délka promluvy (N = 111)

strana	celek			volby do EP byly hlavním tématem			volby nebyly hlavním tématem		
	přítomnost ve vysílání (počet)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv	přítomnost ve vysílání (počet)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv	přítomnost ve vysílání (počet)	celková stopáž promluv	průměrná délka promluv
ČSSD	43	1 h 42 min 19 s	2 min 23 s	1	6 s	6 s	42	1 hod 42 min 13 s	2 min 26 s
ODS	18	42 min 26 s	2 min 21 s	1	5 s	5 s	17	42 min 21 s	2 min 30 s
ANO 2011	18	47 min 25 s	2 min 38 s	1	4 s	4 s	17	47 min 21 s	2 min 47 s
TOP 09	12	13 min 37 s	1 min 8 s	1	7 s	7 s	11	13 min 30 s	1 min 14 s
KDU-ČSL	9	17 min 1 s	1 min 53 s	1	6 s	6 s	8	16 min 55 s	2 min 7 s
KSČM	4	18 s	5 s	1	5 s	5 s	3	13 s	4 s
ÚSVIT	3	2 min 59 s	1 min	1	5 s	5 s	2	2 min 54 s	1 min 27 s
SZ	1	4 s	4 s	1	4 s	4 s			
ČPS	1	6 s	6 s	1	6 s	6 s			
LEV21	1	6 s	6 s				1	6 s	6 s
SSO	1	4 s	4 s	1	4 s	4 s			

V příspěvcích, jejichž **hlavním tématem jsou evropské volby**, prezentují stanoviska stran nejčastěji lídři evropských kandidátek (6 z 10 případů). **V příspěvcích s mimovolební agendou** vystoupili tito lídři pouze dvakrát – jednou zástupce ČSSD, jednou strany LEV 21. I zde platí již výše řečené - mimovolební agenda odráží aktuální dění, a prostor proto dostávali zejména ministři vysvětlující a komentující své konkrétní kroky.

Tabulka č. 37: Přítomnost představitelů stran ve vysílání (N = 111)

strana	celek			volby do EP byly hlavním tématem			volby nebyly hlavním tématem		
	přítomnost ve vysílání (počet)	počet vystoupení lídra strany	počet vystoupení jiných představitelů	počet příspěvků (abs.čeln.)	počet vystoupení lídra strany	počet vystoupení jiných představitelů	počet příspěvků (abs.čeln.)	počet vystoupení lídra strany	počet vystoupení jiných představitelů
ČSSD	43	2	41	1	1		42	1	41
ODS	18		18	1		1	17		17
ANO 2011	18	1	17	1	1		17		17
TOP 09	12	1	11	1	1		11		11
KDU-ČSL	9		9	1		1	8		8
KSČM	4		4	1		1	3		3
ÚSVIT	3		3	1		1	2		2

SZ	1	1		1	1				
ČPS	1	1		1	1				
LEV21	1	1					1	1	
SSO	1	1		1	1				

V pořadu Události, komentáře byl v daném časovém období poskytnut i prostor pro komentáře odborníků různých specializací a novinářů. Vyjádřili se i dva sympatizanti a jeden odpůrce strany ČSSD. **V příspěvcích tematizujících volební agendu** vystoupili dva novináři – Alexandr Mitrofanov a Adam Černý, kteří komentovali blížící se volby do Evropského parlamentu. ČT zvolila zástupce deníku považovaného za spíše levicový (Právo) a deníku považovaného za spíše pravicový (Hospodářské noviny). Takový postup lze označit za korektní. Ostatní experti, novináři, sympatizanti a odpůrci stran vystoupili **v příspěvcích s nevolební tematikou**.

Tabulka č. 38: Externí mluvčí v pořadu Události, komentáře

experti	organizace/specializace
Tomáš Feřtek	odborný konzultant EDUinu
Petr Sokol	politolog CEVRO Revue
Petr Koura	historik Ústavu českých dějin Filozofické fakulty UK
Petr Franc	soudce Okresního soudu v Kutné Hoře
Pavel Calda	porodník Všeobecné fakultní nemocnice v Praze
Martin Riegl	politický geograf Fakulty sociálních věd
Josef Petrák	redakce ŽelPage
Andrej Borisovič Zubov	ruský historik
novináři	médium
Jan Schneider	Česká pozice
Jaroslav Spurný	Respekt
Alexandr Mitrofanov	Právo
Adam Černý	Hospodářské noviny
sympatizanti stran	
2 sympatizanti ČSSD	
odpůrci stran	
1 odpůrce ČSSD	

11 % zmínek o stranách (tedy souhrnně jakýchkoliv výpovědí o stranách a jejich představitelích), **přímo souviselo s volbami do Evropského parlamentu**. V rámci volební agendy se vyskytly zmínky o 10 stranách, nejčastěji o ČSSD (21 %), hnutí ANO (15 %) a ODS (15 %). Ve frekvenci zmínek **s mimovolební agendou** panovaly mezi stranami výrazné rozdíly. Objevily se zmínky o 8 stranách, největší pozornost byla věnovaná opět ČSSD, které patřila téměř polovina zmínek. 17 % zmínek se týkalo hnutí ANO a 14 % ODS.

Tabulka č. 39: Počet zmínek o stranách (N = 347)

Strana	celek		volby do EP byly hlavním tématem		volby nebyly hlavním tématem	
	počet zmínek	v %	počet zmínek	v %	počet zmínek	v %
ČSSD	148	42 %	8	21 %	140	45 %
ANO 2011	59	17 %	6	15 %	53	17 %
ODS	48	13 %	6	15 %	42	14 %
TOP 09	38	11 %	3	8 %	35	11 %
KDU-ČSL	30	9 %	4	10 %	26	8 %
KSČM	9	3 %	4	10 %	5	2 %
ÚSVIT	9	3 %	3	8 %	6	2 %
SZ	2	0,6 %	2	5 %		
ČPS	2	0,6 %	2	5 %		
SSO	1	0,4 %	1	3 %		
LEV 21	1	0,4 %			1	0,3 %
celkem	347	100 %	39	100 %	308	100 %

3.2.1.4 Události, komentáře – tematické rámce a jejich valence

V této kapitole souhrnně analyzujeme tematické rámce z pořadu Události, komentáře. Tematické rámce byly vytvořeny aby konkrétní reference o (a) programu strany, (b) chování strany, (c) představitelích konkrétní politické strany doprovázené hodnocením (favorizace / neutrální hodnocení / defavorizace). Rámce byly vytvořeny ze všech analyzovaných příspěvků Událostí, komentářů s volební i nevolební tematikou.

Desetina použitých rámců **tematizuje volební agendu**. Jsou mezi stranami distribuovány poměrně vyváženě, nejčastěji jsou využity pro rámování obrazu ČSSD (18 %). Rámce **tematizující mimovolební agendu** jsou naopak distribuovány nerovnoměrně – 37 % se pojí s ČSSD, 20 % s hnutím ANO a 16 % s ODS.

Tabulka č. 40: Počet tematických rámců adresovaných kandidujícím politickým stranám (N = 220)

strana	celek		volby do EP byly hlavním tématem		volby nebyly hlavním tématem	
	počet rámců	v %	počet rámců	v %	počet rámců	v %
ČSSD	79	35 %	4	18 %	75	37 %
ANO 2011	42	19 %	3	13 %	39	20 %
ODS	35	16 %	3	13 %	32	16 %
TOP 09	28	13 %	2	9 %	26	13 %
KDU-ČSL	18	8 %	3	13 %	15	8 %
KSČM	8	4 %	3	13 %	5	3 %
ÚSVIT	6	3 %	2	9 %	4	2 %
SSO	1	0,5 %	1	4 %		
SZ	1	0,5 %	1	4 %		
ČPS	1	0,5 %	1	4 %		
LEV 21	1	0,5 %			1	1 %
celkem	220	100 %	23	100 %	197	100 %

Tematické rámce pořadu Události, komentáře, které se týkají voleb do EP, se u všech politických subjektů vztahují nejčastěji k programu strany, v menší míře k chování strany. Čtyři příspěvky, které se týkaly volební agendy, se věnovaly komentování blížících se voleb, výdajům jednotlivých stran na volební kampaň, výsledkům průzkumu veřejného mínění a neshodám stran o kandidátovi na post eurokomisaře. Rámce tematizující mimovolební agendu jsou na programy stran navázány ještě výrazněji.

Tabulka č. 41: Obsazení tematických rámců podle jednotlivých stran (N = 220)

strana	celek				volby do EP byly hlavním tématem				volby nebyly hlavním tématem			
	program strany	chování strany	předst. kandidáti strany	celkem	program strany	chování strany	předst. kandidáti strany	celkem	program strany	chování strany	předst. kandidáti strany	celkem
ČSSD	87 %	10 %	3 %	79	75 %	25 %		4	88 %	9 %	3 %	75
ANO 2011	90 %	5 %	5 %	42	67 %	33 %		3	92 %	3 %	5 %	39
ODS	72 %	17 %	11 %	35	67 %	33 %		3	71 %	16 %	13 %	32
TOP 09	89 %	11 %		28	50 %	50 %		2	92 %	8 %	0 %	26
KDU-ČSL	83 %	6 %	11 %	18	67 %	33 %		3	87 %		13 %	15

KSČM	88 %	12 %		8	67 %	33 %		3	100 %			5
ÚSVIT	83 %	17 %		6	50 %	50 %		2	100 %			4
SSO		100 %		1		100 %		1				
SZ		100 %		1		100 %		1				
ČPS		100 %		1		100 %		1				
LEV 21			100 %	1							100 %	1
celkem	84 %	11 %	5 %	220	57 %	43 %		23	86 %	8 %	6 %	197

Tematické rámce **obsahově související s evropskými volbami** jsou v převážné většině případů podány s neutrálním hodnotícím vyzněním. V rámci **tematizujících mimovolební agendu** zaznamenáváme výraznější defavorizační tendence, zejména při vytváření obrazu ČSSD a ODS.

Události, komentáře pokrývají běžnou denní agendu - příspěvky, ve kterých se vyskytla defavorizace ČSSD, se týkaly zejména působení členů ministrů této strany (např. ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek a obchodní jednání s Čínou nebo ministr školství Marcel Chládek a umístování automatů s nezdravými potravinami ve školách) nebo jejího vnitrostranického sporu (a sporu o souběh funkcí Michala Haška a dalších členů). Příspěvky, kde se vyskytla defavorizace ODS, se zase týkaly kauzy Opencard nebo kauzy Nagyová (Nečasová). Určitý rozdíl v podílu defavorizačních příspěvků nelze proto považovat za porušení vyváženosti.

Tabulka č. 42: Favorizace / defavorizace stran v tematických rámcích (N = 220)

strana	Celek				volby do EP byly hlavním tématem				volby nebyly hlavním tématem			
	neutrální	favori-zace	defavori-zace	Celkem	neutrální	favori-zace	defavori-zace	celkem	neutrální	favori-zace	defavori-zace	celkem
ČSSD	73 %	4 %	23 %	79	75 %		25 %	4	72 %	4 %	24 %	75
ANO 2011	81 %	5 %	14 %	42	100 %			3	80 %	5 %	15 %	39
ODS	71 %	6 %	23 %	35	100 %			3	72 %	3 %	25 %	32
TOP 09	75 %	11 %	14 %	28	100 %			2	77 %	8 %	15 %	26
KDU-ČSL	89 %	11 %		18	100 %			3	93 %	7 %		15
KSČM	88 %	12 %		8	100 %			3	80 %	20 %		5
ÚSVIT	100 %			6	100 %			2	100 %			4
SSO	100 %			1	100 %			1				
SZ	100 %			1	100 %			1				
ČPS	100 %			1	100 %			1				
LEV 21			100 %	1							100 %	1
Celkem	77 %	6 %	17 %	220	96 %	4 %		23	76 %	5 %	19 %	197

ANALÝZA OBSAHOVÉ AGENDY POUŽITÝCH TEMATICKÝCH RÁMCŮ

Pro účely analýzy obsahové agendy tematických rámců byl jejich obsah kategorizován do několika homogenních skupin, a to na dvou úrovních obecnosti – základní a rozvinuté. Jde o stejné kategorie, s jakými pracujeme v předchozí kapitole, analyzující pořad Události ČT.

Jednotlivé politické subjekty byly prezentovány především optikou konkrétních kroků stran a jejich politiků. K rámování mediálního obrazu ODS byl častěji než u jiných stran využit rámec morálních kritérií, a to s výrazně defavorizujícím vyzněním. Šlo především o reflexi kauz, týkajících se současných nebo minulých politiků ODS (Jana Nagyová a Petr Nečas, Pavel Bém, Martin Barták). V interpretačním rámci konkrétních kroků politiků a stran pozorujeme určitou míru defavorizace ČSSD, danou zejména způsobem informování o návštěvě ministra Lubomírka Zaorálka v Číně a podpisu deklarace o Tibetu.

Tabulka č. 43: Tematické rámce dle stran (N = 220)

Strana	strategie, chování strany v kampani		morální kritéria		profesně-politická kritéria		konkrétní kroky politiků a stran		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	5	6 %	2	3 %	18	23 %	54	68 %	79	100 %
ANO 2011	4	10 %	5	12 %	5	12 %	28	66 %	42	100 %
ODS	3	9 %	9	26 %	5	14 %	18	51 %	35	100 %
TOP 09	3	11 %	3	11 %	2	7 %	20	71 %	28	100 %
KDU-ČSL	3	17 %	1	6 %	3	17 %	11	60 %	18	100 %
KSČM	4	50 %					4	50 %	8	100 %
ÚSVIT	2	33 %					4	67 %	6	100 %
SSO	1	100 %							1	100 %
SZ	1	100 %							1	100 %
ČPS	1	100 %							1	100 %
LEV 21			1	100 %					1	100 %
celkem	27	12 %	21	10 %	33	15 %	139	63 %	220	100 %

Tabulka č. 44: Valence rámce konkrétní kroky politiků a stran (popis a hodnocení chování politických stran a jejich představitelů, N = 139)

strana	neutrální		favorizace		defavorizace		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
ČSSD	41	77 %	1	2 %	12	21 %	54	100 %
ANO 2011	26	93 %			2	7 %	28	100 %
TOP 09	18	90 %	1	5 %	1	5 %	20	100 %
ODS	17	94 %			1	6 %	18	100 %
KDU-ČSL	11	100 %					11	100 %
KSČM	4	100 %					4	100 %
ÚSVIT	4	100 %					4	100 %
celkem	121	88 %	2	1 %	16	11 %	139	100 %

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Kvalitativní analýza pořadu Události, komentáře odhalila několik menších pochybení, které ale mají spíše ojedinělý charakter a neohrožují vyváženost pořadu. Jedná se o použití sugestivních otázek nebo vkládání odpovědí do samotné otázky^{16 17}, nekorektní interpretaci dat výzkumu veřejného mínění¹⁸, nepřesné odkazování na zdroj, respektive neuvedení zdroje^{19 20} a nekorektní interpretaci ze strany moderátora²¹. S komunikačně zdatnými hosty se moderátoři občas dostávali do defenzivy a měli potíže s korigováním jejich promluv (Michal Hašek, 23.4., Lubomír Zaorálek, 2.5 a 24.4.). Tyto prohřešky byly zaznamenány především při komunikaci s hosty z ČSSD, což ovšem vzhledem k výrazně

¹⁶ „Není to člověk, který může sociální demokracii dále ohrožovat, ačkoliv nebude v Poslanecké sněmovně?“ (ČSSD, 24.4., čas 44:20)

¹⁷ „Proč nejste odvážný, pane ministře?“ „Tak kdy seberete tu odvahu, pane ministře?“ (ANO, 6.5., čas 24:10).

¹⁸ „Zatím to vypadá podle těch neoblíbených průzkumů politiky, že si strana stojí možná hůře ještě než před parlamentními volbami, například se srovnáním s hnutím ANO.“ (ČSSD, 24.4., čas 45:26).

¹⁹ „Dostávají podle vás tyhle ty letošní evropské volby nějaký jiný rozměr, než tomu bylo dříve? Protože o Evropě se sice mluví víc, ale přeci jenom, řekněme si otevřeně, Čechy tyhle volby nikdy příliš nezajímaly.“ (otázka po Alexandra Mitrofanova, 23.4., čas 43:50).

²⁰ „Ještě jedno téma, pane ministře. Proč na své podřízené psychicky tlačíte, možná je i šikanujete? Byl jste kvůli tomu u ministra, u předsedy vlády.“ (ČSSD, 15.5., čas 11:45).

²¹ Lubomír Zaorálek: "Vy ze mě děláte handlíře. Vždyť přece obchod je jenom jedna součást toho. Nám přece jde o to, rozvíjet regionální vztahy. Nám jde o to, rozvíjet kulturu v tom vztahu." Moderátor: "Takže o obchod vůbec nejde v této deklaraci." (ČSSD, 23.4., 2.5., čas 31:35).

nadprůměrnému zastoupení mluvčích z této strany v pořadu nelze interpretovat jako systematickou defavorizaci politického subjektu.

3.2.1.5 Otázky Václava Moravce

Otázky Václava Moravce reprezentují formát politicko-publicistického profilového pořadu, který vysílá každou neděli ve 12:00 na ČT1 a ČT24 a pak pokračuje v 13:05 pouze na ČT24. Reprízován je každou neděli po půlnoci na ČT24. Pořad má přibližně dvouhodinovou stopáž.

Předmětem analýzy byla čtyři vysílání pořadu v období od 27. 4. 2014 do 18. 05. 2014. Téma evropských voleb bylo subagendou diskuse ze 4.5., která se primárně zabývala bilancí 100 dní vládnutí současného kabinetu. Volby do Evropského parlamentu, resp. výsledky jednotlivých stran v těchto volbách, byly tematizovány jako potenciální ohrožení stability vládní koalice.

Tabulka č. 45: Analyzovaná vysílání pořadu Otázky Václava Moravce

datum	host	
27.4.2014	Richard Brabec	ministr životního prostředí
	Simona Hornochová	nová náměstkyně ministra financí pro daně
	Ladislav Minčíč	bývalý náměstek ministra financí pro daně
	Alena Vančurová	vedoucí katedry veřejných financí VŠE v Praze
	Pavel Ondrášek	generální ředitel vězeňské služby
4.5.2014	Bohuslav Sobotka	premiér
	Hynek Kmoníček	ředitel zahraničního odboru kanceláře prezidenta republiky
	Alexandr Vondra	bývalý ministr obrany a zahraničí
	Zdeněk Blahuta	ředitel Státního ústavu pro kontrolu léčiv
11.5.2014	Marian Jurečka	ministr zemědělství v ČR a místopředseda KDU-ČSL
	Lubomír Zaorálek	ministr zahraničí
	Karel Schwanzenberg	exministr zahraničí, předseda sněmovního zahraničního výboru
	Daniel Szórád	generální ředitel Lesů ČR
18.5.2014	Tomáš Tuhý	policejní prezident
	Jan Kubiš	generální ředitel Ředitelství silnic a dálnic
	Radim Jančura	podnikatel a manažer Student agency
	Petr Moos	proděkan dopravní fakulty ČVUT v Praze, exministr dopravy
	Miroslav Pelta	předseda FAČR

3.2.1.6 Zpravodajské a publicistické pořady ČT - shrnutí

Analýza dvou zpravodajských a publicistických pořadů České televize ukazuje, že tématu voleb do Evropského parlamentu byla věnována jen velmi malá pozornost (celkem šlo o 18 příspěvků). Prostor dostaly pouze větší a etablovanější strany, přičemž jejich zastoupení i stopáž věnovanou jejich mluvčím lze považovat za vyvážené. Vzhledem k nízkému počtu příspěvků jsou možnosti jejich samostatné kvantitativní analýzy jen omezené.

Velká většina analyzovaných příspěvků se týkala mimovolební agendy. Zde bylo zastoupení kandidujících stran ve vysílání výrazně nerovnoměrné. Ve zpravodajských a publicistických pořadech se objevilo 11 z celkem 38 kandidujících stran. Jak ale potvrdila i detailnější analýza, rozdíly vznikly kvůli nutnosti pokrývat běžnou denní agendu a souvisejí s aktuálním rozložením politických sil: zástupcům vládních stran či významných opozičních stran byla věnována vyšší pozornost, jelikož vysvětlovali a komentovali aktuální dění.

3.2.2 Diskusní pořady ČT

Při analýze vybraných diskusních pořadů ČT jsme se postupně věnovali těmto programům stanic ČT 1 a ČT 24: Předvolební debaty a Evropská superdebata, Předvolební rozhovory na ČT 24, Deset let v EU, debaty v rámci Událostí, komentářů a Politické spektrum. Pořad Uvnitř Evropy jsme pro jeho odlišný formát do analýzy nezařadili.

Kvantitativní analýze byly podrobeny pouze pořady, které umožňovaly smysluplné frekvenční třídění: Předvolební debaty a Předvolební rozhovory. Pořady Evropská superdebata, Deset let v EU, Události, komentáře a Politické spektrum byly analyzovány pouze kvalitativně.

Jako dva výchozí indikátory kvantitativní analýzy jsme opět sledovali:

- zastoupení politických stran v diskusích
- strukturu a povahu dotazů položených reprezentantům stran moderátorem

V rámci analýzy struktury dotazů jsme sledovali také to, jaké významové rámce připisovali moderátoři stranám/mluvčím prostřednictvím položených dotazů:

- zaměření na profesní kompetence kandidáta
- zaměření na osobnostní rysy, morální integritu kandidáta
- zaměření na hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta
- zaměření na strategii, chování kandidáta v kampani
- zaměření na program strany
- zaměření na vztahy strany s ostatními stranami
- zaměření na vnitrostranické vztahy
- zaměření na strategie, chování strany v kampani
- spontánní promluva politika bez moderátorského dotazu

V rámci kvalitativní analýzy jsme se soustředili na moderátorské postupy a případná profesní pochybení:

- nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...),
- informační nepřipravenost a/nebo věcná nepřesnost při formulování dotazu,
- nepřesné odkazování na zdroj
- používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem,
- neschopnost diskusi soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků – pouze v diskusích, ne v rozhovorech
- neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků
- neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli
- defavorizace - zesměšňování politické strany/jejich mluvčích
- favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora
- nekorektní interpretace dat výzkumů veřejného mínění (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování).

3.2.2.1 Předvolební debaty

Ve dnech 30. 4., 7. 5. a 14. 5. se konaly tři předvolební debaty vysílané na programu ČT 24 z Ostravy, Brna a Prahy. Každé z debat se zúčastnili čtyři lídři kandidujících stran a hnutí, celkem se tedy ke slovu dostali zástupci dvanácti kandidujících subjektů. Všechny tři debaty moderoval Václav Moravec.

Při popisu výběru účastníků ČT deklarovala klíčovou roli volebního potenciálu strany, zjištěného sociologickým výzkumem²². Mělo se při tom přihlídnout k váze jednotlivých politických subjektů, u nových stran a hnutí k případnému dynamickému vývoji jejich podpory.²³

V praxi byla míra relevance politických stran zřejmě operacionalizována podle tří kritérií, která moderátor uvedl na začátku vysílání první předvolební debaty:

- volební potenciál stran vzešlý ze sociologického výzkumu.
- zastoupení politické strany v zastupitelských orgánech,
- výsledky v minulých volbách do Poslanecké sněmovny,

Zástupci všech dvanácti stran se sešli v závěrečné Evropské superdebatě, vysílané dne 22. 5. Tomuto pořadu se podrobněji věnujeme v následující kapitole.

Stopáž vysílání jednotlivých debat se pohybovala v rozmezí 62 - 65 minut.

Tabulka č. 46: Přítomnost kandidujících stran v předvolebních speciálech ČT

	datum vysílání		
	30.4.2014	7.5.2014	14.5.2014
zúčastněné strany	KDU-ČSL	ČSSD	Strana zelených
	Strana zdravého rozumu	ANO 2011	Strana svobodných občanů
	TOP 09 a STAN	ODS	Česká pirátská strana
	KSČM	Úsvit přímé demokracie	Věci veřejné

²² Výzkum realizovaný agenturami Median a STEM/MARK v termínu od 16. 4. do 23. 4. na vzorku 3000 respondentů. Volební potenciál byl definován jako maximální možný zisk hlasů v procentech, které by strana mohla v době sběru dat získat, pokud by se k ní přiklonili všichni lidé, kteří její volbu reálně zvažují a nevylučují účast u voleb. (Dokument Koncept předvolebního a volebního vysílání k volbám do Evropského parlamentu a k 10. výročí vstupu ČR do EU)

²³ „Při posuzování váhy v hlavních orgánech zastupitelské demokracie se bere v úvahu tradice politické strany, politického hnutí nebo koalice, velikost členské základny, významnost zastoupení v některé z komor Parlamentu České republiky. Pokud půjde o subjekt nový, ale podle průzkumů bude mít mimořádně výraznou či mimořádně dynamicky se vyvíjející volební podporu, vezme Česká televize tuto skutečnost rovněž v úvahu.“ (Pravidla předvolebního vysílání, čl. III, odst. 4b)

Z pohledu kvantitativních kritérií lze diskuse považovat za vyvážené. Podíl mluvčích na celkové stopáži pořadu i podíl dotazů adresovaných jednotlivým stranám se sice liší, je ovšem třeba vzít úvahu rozdíly v mluvnických stylech jednotlivých hostů a nestejnou dynamiku tří diskuzí.

Tabulka č. 47: Stopáž promluv zástupců jednotlivých stran a celková stopáž pořadu

strana	celková stopáž promluv představitelů stran	celková stopáž diskuze, které se strana zúčastnila	podíl stran na celkové stopáži diskuzí, kterých se zúčastnily
Strana zelených	11 min 25 s	1 hod 3 min 0 s	18 %
ODS	11 min 5 s	1 hod 4 min 47 s	17 %
ANO 2011	10 min 53 s	1 hod 4 min 47 s	17 %
Česká pirátská strana	10 min 31 s	1 hod 3 min 0 s	17 %
TOP 09 a STAN	9 min 51 s	1 hod 2 min 33 s	16 %
KSČM	8 min 25 s	1 hod 2 min 33 s	13 %
Věci veřejné	8 min 13 s	1 hod 3 min 0 s	13 %
ČSSD	8 min 17 s	1 hod 4 min 47 s	13 %
Úsvit přímé demokracie	7 min 45 s	1 hod 4 min 47 s	12 %
Strana svobodných občanů	7 min 13 s	1 hod 3 min 0 s	11 %
Strana zdravého rozumu	7 min 0 s	1 hod 2 min 33 s	11 %
KDU-ČSL	5 min 41 s	1 hod 2 min 33 s	9 %

Tabulka č. 48: Celkový počet dotazů adresovaných zástupcům stran a průměrná délka jejich odpovědi

datum vysílání	strana	počet dotazů	podíl z počtu dotazů v diskuzi	průměrná délka odpovědi (v sekundách)
30.4.2014	Strana zdravého rozumu	29	31 %	14 s
	KSČM	25	26 %	20 s
	KDU-ČSL	22	23 %	16 s
	TOP 09 a STAN	19	20 %	31 s
7.5.2014	Úsvit přímé demokracie	26	30 %	18 s
	ANO 2011	23	26 %	28 s
	ČSSD	22	25 %	23 s

	ODS	16	18 %	42 s
14.5.2014	Česká pirátská strana	25	38 %	25 s
	Strana zelených	14	22 %	49 s
	Strana svobodných občanů	13	20 %	33 s
	Věci veřejné	13	20 %	38 s

Analýza valence a zacílení jednotlivých dotazů ukazuje, že se z dvanácti zúčastněných stran vydělila čtveřice, již byly častěji adresovány jak kritické dotazy, tak i dotazy typu ad hominem. Šlo o Stranu zdravého rozumu, Českou pirátskou stranu, Věci veřejné a Stranu zelených. Část z této disproporce lze vysvětlit kontextem diskuse ze 14.5.2014.

Absolutní hodnoty dotazů adresovaných zástupcům jednotlivých stran byly tak nízké (v průměru jde o 20 dotazů), že se i velmi malý rozdíl v četnostech promítl do opticky vyšších relativních diferencí. Platí to jak pro počty kritických dotazů, tak pro počty dotazů ad hominem a ad rem.

Graf č. 5: Typ dotazů²⁴

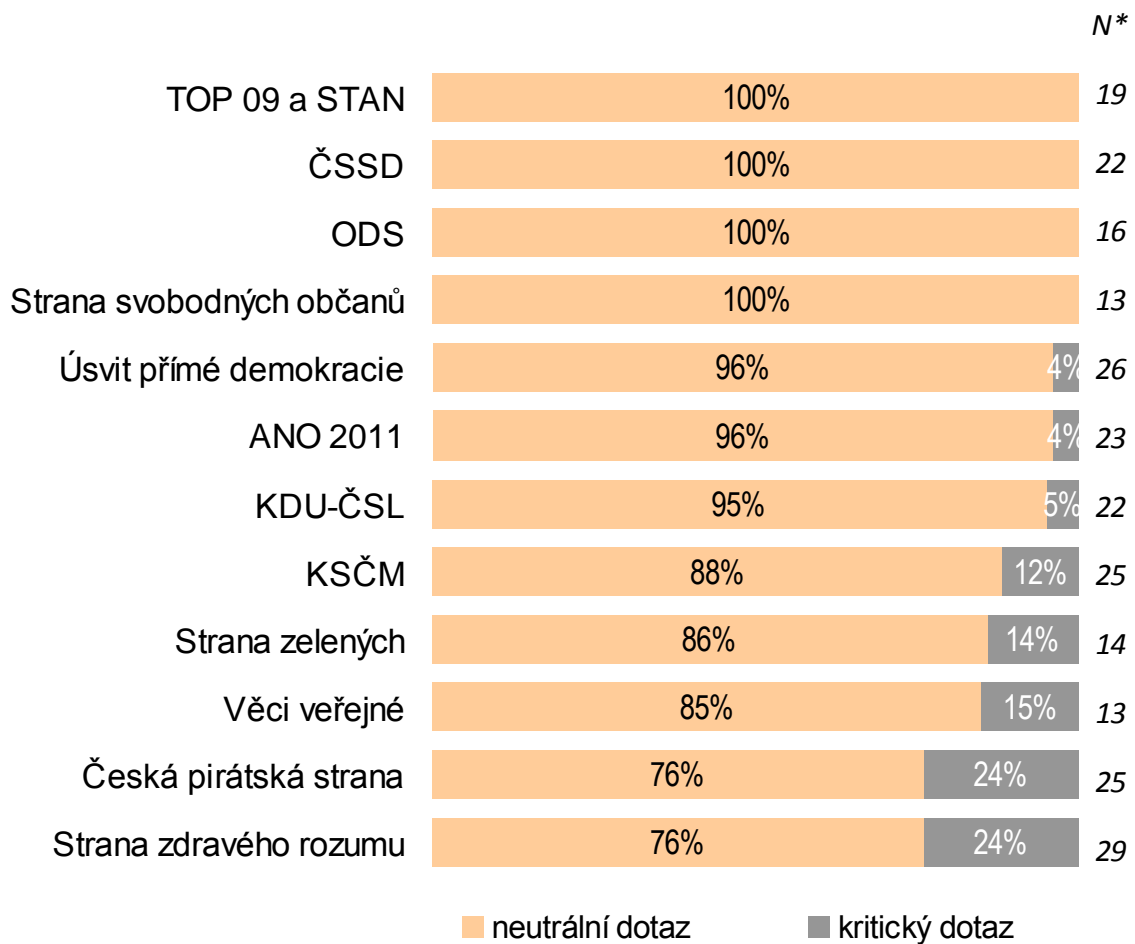

* N = celkový počet dotazů položených jednotlivým stranám

²⁴ Typologie dotazů: HLAVNÍ DOTAZ zadává tematický rámec, VEDLEJŠÍ DOTAZ rozvíjí téma nastolené hlavním dotazem a DOPLŇOVACÍ DOTAZ představuje výzvu k doplnění odpovědi.

Graf č. 6: Valence dotazů

* N = celkový počet dotazů položených jednotlivým stranám

Graf č. 7: Zacílení dotazů

*N = celkový počet dotazů položených jednotlivým stranám

Vzhledem k menšímu počtu doplňovacích dotazů neanalyzujeme jejich valenci a zacílení.

Tematická analýza dotazů ukazuje, že dotazy pro všechny strany spadaly nejčastěji do rámce „hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta“, v menší míře se týkaly programu strany. Dotazy z ostatních tematických rámců byly spíše výjimečné. Mluvčímu z hnutí ANO byly v několika případech adresovány dotazy týkající se osobnostních rysů a morální integrity, host z České pirátské strany odpovídal na několik dotazů o strategii a chování strany v kampani.

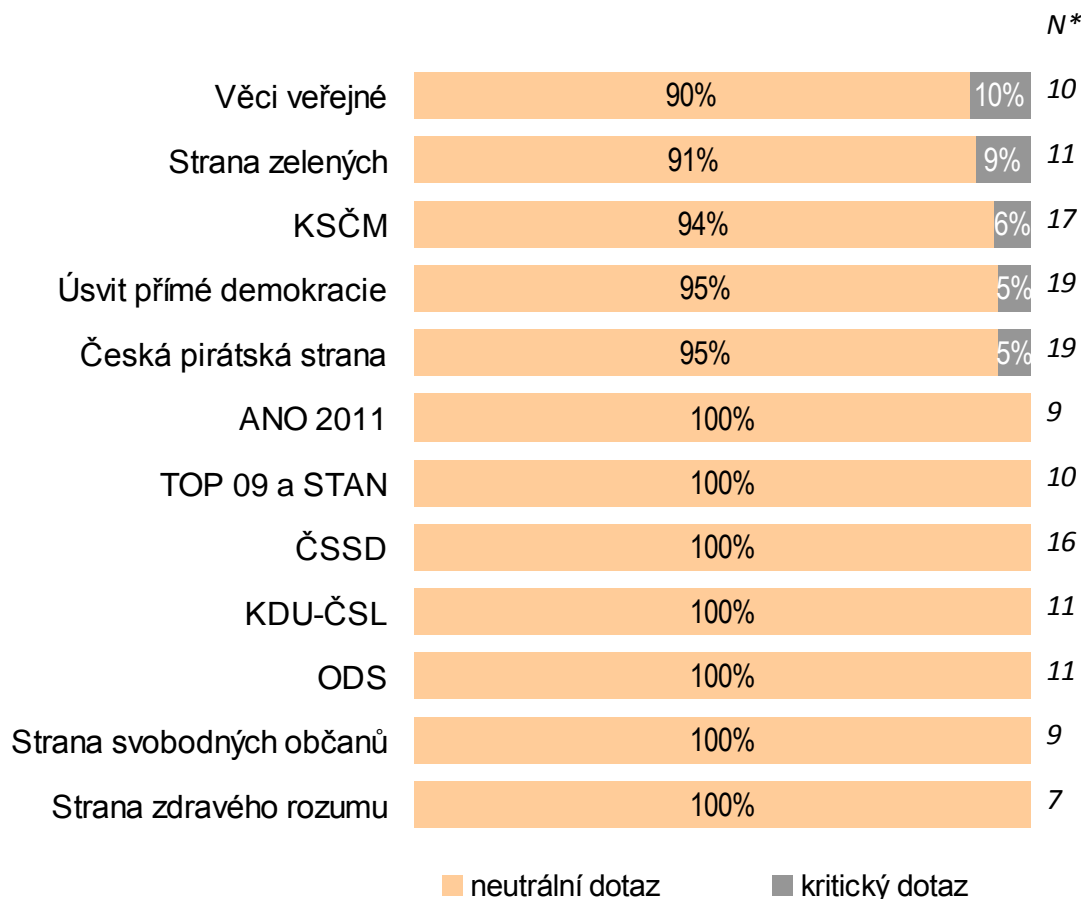
Tabulka č. 49: Tematické rámce dotazů

strana	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	program strany	strategie, chování strany v kampani	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta
ANO 2011	39 %		4 %	17 %
TOP 09 a STAN	53 %	11 %		
ČSSD	73 %	5 %	5 %	
KDU-ČSL	50 %	41 %		
KSČM	68 %	24 %		
ODS	69 %	19 %		
Strana svobodných občanů	69 %			
Úsvit přímé demokracie	73 %	4 %		
Strana zelených	79 %	7 %		
Česká pirátská strana	76 %	20 %	12 %	
Strana zdravého rozumu	24 %	10 %		
Věci veřejné	77 %	8 %		

Tabulka zobrazuje podíl dotazů adresovaných představiteli strany, které spadají do daného tematického rámce.

Detailnější pohled na valenci dotazů v tematickém rámci „hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta“ neindikuje defavorizaci některého z hostů. Podíl kritických dotazů v tomto tematickém rámci nepřesáhl 10 %.

Graf č. 8: Valence dotazů v tematickém rámci „hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta“²⁵

*N = celkový počet dotazů z daného tematického rámce položených jednotlivým stranám

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Kvalitativní analýza neukazuje, že by se moderátor Václav Moravec dopustil během tří předvolebních debat vážnějších profesních chyb nebo uplatňoval vůči zástupcům některých kandidujících subjektů favorizační či defavorizační přístup.

²⁵ Valenci dotazů v dalších tematických rámcích jsme kvůli nízkému počtu jednotek neanalyzovali.

3.2.2.2 Evropská superdebata

Na předvolební debaty, analyzované v předchozí kapitole, navázala Evropská superdebata, vysílaná dne 22. 5. na programech ČT 1 a ČT 24. Superdebata se svým formátem od předvolebních debat lišila, proto ji analyzujeme odděleně.

Všichni hosté pořadu byli nejprve dotazováni na znalost různých faktických údajů o Evropské unii. Následně proběhly tři diskuze čtveřic lídrů s moderátorem na zadané téma a nakonec dostali všichni politici prostor pro závěrečné slovo. Česká televize se v superdebatě pokusila ve větším rozsahu využít komunikaci pomocí nových médií: hosté, kteří se právě neúčastnili diskuze, komunikovali s občany prostřednictvím sociální sítě Twitter.

Stopáž celého pořadu činila 105 minut, dílčí diskuze jednotlivých čtveřic hostů trvaly okolo 20 minut²⁶.

Vzhledem k charakteru pořadu bylo mluvčím z jednotlivých stran adresováno poměrně málo otázek a tento pořad proto analyzujeme pouze kvalitativní metodou.

Tabulka č. 50: Strany účastnící se Evropské superdebaty

zúčastněné strany		
ANO 2011	KSČM	Strana zelených
Česká pirátská strana	ODS	TOP 09 a STAN
ČSSD	Strana svobodných občanů	Úsvit přímé demokracie
KDU-ČSL	Strana zdravého rozumu	Věci veřejné

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Podobně jako v předvolebních debatách jsme ani v Evropské superdebatě neodhalili žádné závažnější prohřešky moderátora vůči zásadám objektivního a vyváženého přístupu k jednotlivým mluvčím.

3.2.2.3 Předvolební rozhovory

Na programu ČT 24 byly v období před volbami v odpoledních hodinách vysílány rozhovory moderátorů s lídry všech kandidujících stran. Hosté byli do pořadu zváni jednotlivě na základě čísel vylosovaných Státní volební komisí. V pořadu vystoupili zástupci všech kandidujících stran s výjimkou hnutí Antibursík – stop ekoteroru, které účast odmítlo.

Stopáž pořadu se pohybovala v rozmezí 11 – 14 minut.

²⁶ Prostřední diskuze byla narušena několikaminutovým výpadkem televizního signálu, ČT ji o tuto dobu prodloužila.

Tabulka č. 51: Data vysílání pořadu a zúčastněné strany

data vysílání	zúčastněné strany
16.4.2014	ODS
	VIZE 2014
17.4.2014	Úsvit přímé demokracie
	Strana zelených
18.4.2014	Strana svobodných občanů
	Romská demokratická strana
22.4.2014	KSČ
	Volte Pravý blok
23.4.2014	DSSS
24.4.2014	Hnutí sociálně slabých
	Republika
25.4.2014	Česká pirátská strana
	Česká Suverenita
28.4.2014	Koruna Česká - monarchistická strana
	Aktiv nezávislých občanů
29.4.2014	Česká strana národně sociální
	Občanská konzervativní strana
30.4.2014	Věci veřejné
	OBČANÉ 2011
2.5.2014	Koalice SP a NO!
	SNK Evropští demokraté
5.5.2014	NE Bruselu-Národní demokracie
	Klub angažovaných nestraníků
6.5.2014	KDU-ČSL
	Strana zdravého rozumu
7.5.2014	TOP 09 a STAN

data vysílání	zúčastněné strany
	Liberálně ekologická strana
9.5.2014	LEV 21 - Národní socialisté
	KSČM
12.5.2014	evropani cz
	Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska
13.5.2014	ČSSD
	Fair play - HNPĐ
14.5.2014	ANO 2011
15.5.2014	Strana rovných příležitostí
	Moravané
16.5.2014	Česká strana regionů

Srovnání stopáží odpovědí zástupců jednotlivých stran neukazuje na porušení vyváženého přístupu. Počty dotazů, adresovaných jednotlivým stranám, se sice lišily, rozdíly jsou ale způsobeny především odlišným charakterem jednotlivých rozhovorů a různými mluvními styly a mediální zkušeností hostů.

Tabulka č. 52: Stopáž promluv zástupců jednotlivých stran a celková stopáž pořadu

strana	celková stopáž promluv představitelů stran	celková stopáž pořadu	podíl promluv představitelů stran na celkové stopáži
KAN	10 min 39 s	13 min 10 s	81 %
LEV 21	9 min 44 s	12 min 10 s	80 %
Strana zelených	9 min 42 s	12 min 15 s	79 %
VIZE 2014	10 min 21 s	13 min 10 s	79 %
ODS	10 min 59 s	14 min 0 s	78 %
evropani cz	9 min 33 s	12 min 45 s	75 %
Občanská konzervativní strana	9 min 44 s	13 min 0 s	75 %
Česká pirátská strana	9 min 40 s	12 min 55 s	75 %
Věci veřejné	9 min 24 s	12 min 35 s	75 %
ANO 2011	10 min 4 s	13 min 30 s	75 %

strana	celková stopáž promluv představitelů stran	celková stopáž pořadu	podíl promluv představitelů stran na celkové stopáži
Fair play - HNPĐ	9 min 24 s	12 min 45 s	74 %
Republika	9 min 19 s	12 min 40 s	74 %
KSČM	9 min 51 s	13 min 25 s	73 %
Česká Suverenita	9 min 8 s	12 min 30 s	73 %
SNK Evropští demokraté	8 min 2 s	11 min 0 s	73 %
Strana svobodných občanů	9 min 19 s	12 min 50 s	73 %
TOP 09 a STAN	10 min 17 s	14 min 10 s	73 %
Koruna Česká	8 min 52 s	12 min 20 s	72 %
Úsvit přímé demokracie	9 min 40 s	13 min 30 s	72 %
Strana zdravého rozumu	9 min 33 s	13 min 25 s	71 %
DSSS	10 min 12 s	14 min 20 s	71 %
Liberálně ekologická strana	8 min 39 s	12 min 10 s	71 %
OBČANÉ 2011	9 min 17 s	13 min 5 s	71 %
KDU-ČSL	8 min 21 s	11 min 50 s	71 %
RSČMS	9 min 10 s	13 min 5 s	70 %
Strana rovných příležitostí	7 min 26 s	10 min 45 s	69 %
Koalice SP a NO!	9 min 29 s	13 min 50 s	69 %
Hnutí sociálně slabých	8 min 20 s	12 min 10 s	68 %
NE Bruselu - ND	8 min 37 s	12 min 35 s	68 %
Aktiv nezávislých občanů	8 min 49 s	12 min 55 s	68 %
Česká strana národně sociální	8 min 50 s	13 min 5 s	68 %
ČSSD	8 min 56 s	13 min 15 s	67 %
KSČ	8 min 26 s	12 min 40 s	67 %
Česká strana regionů	8 min 42 s	13 min 5 s	66 %
Moravané	9 min 22 s	14 min 25 s	65 %
Volte Pravý blok - cibulka net	8 min 21 s	13 min 0 s	64 %

strana	celková stopáž promluv představitelů stran	celková stopáž pořadu	podíl promluv představitelů stran na celkové stopáži
Romská demokratická strana	8 min 25 s	13 min 30 s	62 %

Tabulka č. 53: Počet dotazů na zástupce stran a průměrná délka odpovědi

strana	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů (v %)	prům. délka odpovědi	strana	počet dotazů	podíl na celkovém počtu dotazů (v %)	prům. délka odpovědi
RDS	45	5 %	11 s	Piráti	26	3 %	22 s
Koalice SP a NO!	35	4 %	16 s	DSSS	26	3 %	24 s
Volte Pravý blok	35	4 %	14 s	VIZE 2014	26	3 %	24 s
SRP	34	3 %	13 s	Zelení	25	3 %	23 s
Strana zdrav. rozumu	34	3 %	17 s	Úsvit	25	3 %	23 s
Moravané	32	3 %	18 s	evropani cz	24	2 %	24 s
OBČANÉ 2011	32	3 %	17 s	Koruna Česká	24	2 %	22 s
ČSNS	31	3 %	17 s	Fair play	23	2 %	25 s
Česká Suverenita	31	3 %	18 s	KSČ	22	2 %	23 s
KSČM	30	3 %	20 s	LEV 21	22	2 %	27 s
NE Bruselu-ND	30	3 %	17 s	LES	22	2 %	24 s
Republika	30	3 %	19 s	ČSR	21	2 %	25 s
SNK - ED	29	3 %	17 s	ANO 2011	20	2 %	30 s
Svobodní	29	3 %	19 s	ČSSD	19	2 %	28 s
ANEO	28	3 %	19 s	KDU-ČSL	19	2 %	26 s
HSS	28	3 %	18 s	ODS	18	2 %	37 s
Občanská konz. strana	27	3 %	22 s	TOP 09 a STAN	18	2 %	34 s
RSČMS	27	3 %	20 s	KAN	16	2 %	40 s
Věci veřejné	27	3 %	21 s				

Určitá nevyváženost je patrná při analýze typů dotazů, určených v pořadu Předvolební rozhovory jednotlivým mluvčím. Podobně jako v případě předvolebních debat se i zde objevuje skupina subjektů, jimž jsou ve větší míře adresovány jak kritické dotazy, tak i dotazy ad hominem. Patří sem především Strana zelených (12 % kritických dotazů a 12 % dotazů ad hominem), dále také Úsvit přímé demokracie (12 % kritických dotazů a 8 % dotazů ad hominem), Hnutí sociálně slabých (11 % kritických dotazů a 7 % dotazů ad hominem) a ODS (11 % kritických dotazů a 6 % dotazů ad hominem). Dotazy adresované mluvčím z těchto čtyř stran se ovšem liší typologicky. U ODS šlo v naprosté většině o hlavní dotazy, vymezující tematické rámce (83 %). Hlavní dotazy převažovaly i u Zelených (64 %), vyšší zde byl podíl

vedlejších dotazů (28 %). U Úsvitu nebyla převaha hlavních dotazů tak výrazná (52 %), zastoupeny byly jak vedlejší dotazy (20 %) a dotazy doplňující (28 %). K mluvčím HSS pak mířily zejména vedlejší dotazy (50 %), v menší míře dotazy hlavní (32 %).

I v tomto případě jde o tak nízký počet dotazů položených zástupcům jednotlivých stran (v průměru jde o 27 dotazů), který způsobuje, že již malý rozdíl v absolutních hodnotách způsobuje vyšší procentuální rozdíl. Absolutní rozdíly v počtu kritických dotazů adresovaných hostům jsou nízké a pohybují se v řádu jednotek (například 12 % kritických dotazů směřovaných na zástupce Strany zelených představuje v absolutním počtu pouze 3 kritické dotazy). Totéž se týká rozdílů v zacílení dotazů ad hominem a ad rem.

Tabulka č. 54: Typ dotazů²⁷

strana	hlavní dotaz	vedlejší dotaz	doplňovací dotaz	strana	hlavní dotaz	vedlejší dotaz	doplňovací dotaz
KDU-ČSL	84 %	11 %	5 %	DSSS	58 %	38 %	4 %
ODS	83 %	11 %	6 %	HNPĐ	57 %	35 %	9 %
LES	77 %	14 %	9 %	OBČANÉ 2011	56 %	31 %	13 %
ČSR	76 %	24 %		RSČMS	56 %	41 %	4 %
KAN	75 %	25 %		Piráti	54 %	31 %	15 %
Koruna Česká	75 %	13 %	13 %	ANEO	54 %	32 %	14 %
ČSSD	74 %	26 %		Republika	53 %	37 %	10 %
SNK - ED	72 %	24 %	3 %	Úsvit	52 %	20 %	28 %
TOP 09 a STAN	72 %	22 %	6 %	Svobodní	52 %	38 %	10 %
ANO 2011	70 %	25 %	5 %	ČSNS	52 %	29 %	19 %
KSČ	68 %	23 %	9 %	SRP	50 %	41 %	9 %
evropani cz	67 %	29 %	4 %	Volte Pravý blok	49 %	29 %	23 %
VIZE 2014	65 %	12 %	23 %	Česká Suverenita	48 %	35 %	16 %
Zelení	64 %	28 %	8 %	KSČM	47 %	23 %	30 %
LEV 21	64 %	9 %	27 %	Koalice SP a NO!	46 %	43 %	11 %
NE Bruselu-ND	63 %	30 %	7 %	Strana zdrav. rozumu	44 %	50 %	6 %
Moravané	63 %	38 %		HSS	32 %	50 %	18 %
Občanská konz. strana	59 %	22 %	19 %	RDS	31 %	44 %	24 %
Věci veřejné	59 %	30 %	11 %				

²⁷ Typologie dotazů: HLAVNÍ DOTAZ zadává tematický rámec, VEDLEJŠÍ DOTAZ rozvíjí téma nastolené hlavním dotazem a DOPLŇOVACÍ DOTAZ představuje výzvu k doplnění odpovědi.

Tabulka č. 55: Valence dotazů

strana	neutrální dotaz	vstřícný dotaz	kritický dotaz	strana	neutrální dotaz	vstřícný dotaz	kritický dotaz
ANO 2011	90 %		10 %	Koalice SP a NO!	100 %		
Zelení	84 %	4 %	12 %	SRP	100 %		
Úsvit	88 %		12 %	Moravané	100 %		
TOP 09 a STAN	89 %		11 %	ČSR	100 %		
ODS	89 %		11 %	VIZE 2014	100 %		
HSS	89 %		11 %	LES	100 %		
KSČM	93 %		7 %	SNK – ED	100 %		
NE Bruselu-ND	93 %		7 %	KSČ	100 %		
Strana zdrav. rozumu	94 %		6 %	Volte Pravý blok	100 %		
ČSSD	95 %	5 %		DSSS	100 %		
LEV 21	95 %		5 %	Republika	100 %		
Piráti	96 %		4 %	KAN	100 %		
Věci veřejné	96 %		4 %	Česká Suverenita	100 %		
RDS	98 %		2 %	Koruna Česká	100 %		
KDU-ČSL	100 %			ANEO	100 %		
Svobodní	100 %			ČSNS	100 %		
evropani.cz	100 %			Občanská konz. strana	100 %		
RSČMS	100 %			OBČANÉ 2011	100 %		
HNPĐ	100 %						

Tabulka č. 56: Zacilení dotazů

strana	ad hominem	ad rem	strana	ad hominem	ad rem
Zelení	12 %	88 %	Koalice SP a NO!		100 %
Úsvit	8 %	92 %	SRP		100 %
HSS	7 %	93 %	ČSR		100 %
ODS	6 %	94 %	VIZE 2014		100 %
ČSSD	5 %	95 %	LES		100 %

strana	ad hominem	ad rem	strana	ad hominem	ad rem
ANO 2011	5 %	95 %	LEV 21		100 %
KSČ	5 %	95 %	SNK – ED		100 %
Piráti	4 %	96 %	RDS		100 %
DSSS	4 %	96 %	Volte Pravý blok		100 %
RSČMS	4 %	96 %	Republika		100 %
Svobodní	3 %	97 %	KAN		100 %
NE Bruselu-ND	3 %	97 %	Česká Suverenita		100 %
Moravané	3 %	97 %	Koruna Česká		100 %
Strana zdrav. rozumu	3 %	97 %	ANEO		100 %
TOP 09 a STAN		100 %	ČSNS		100 %
KDU-ČSL		100 %	Občanská konz. strana		100 %
KSČM		100 %	Věci veřejné		100 %
evropani cz		100 %	OBČANÉ 2011		100 %
HNPĐ		100 %			

Dotazy v tomto pořadu nejčastěji vycházely z tematického rámce „hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta“. Zástupci některých subjektů relativně často odpovídali na otázky týkající se programu strany (KSČM, LEV 21, Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska). V případě stran KDU-ČSL a ČSSD zaznamenáváme vyšší podíl dotazů z tematického rámce „osobnostní rysy, morální integrita kandidáta“.

Vzhledem k malému počtu dotazů pro jednotlivé strany nemůžeme analyzovat valenci a zacílení doplňujících dotazů ani valenci dotazů v jednotlivých tematických rámcích.

Tabulka č. 57: Tematické rámce dotazů

	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta	program strany	vztahy strany s ostatními stranami	profesní kompetence kandidáta	strategie, chování strany v kampani	strategie, chování kandidáta v kampani	vnitrostraničné vztahy
SNK Evropští demokraté	59 %	3 %	7 %	7 %	3 %	3 %	3 %	
Česká pirátská strana	58 %	4 %	8 %		4 %	4 %		
KAN	56 %		19 %	6 %	6 %	6 %		
Strana rovných příležitostí	56 %	3 %		3 %	6 %	3 %		
Svobodní	55 %	3 %	10 %	3 %	3 %	3 %		
Česká Suverenita	55 %	3 %	10 %	6 %	3 %	3 %		
Liberálně ekologická strana	55 %		14 %	5 %	5 %		5 %	
Česká strana regionů	48 %	5 %	14 %	5 %	5 %	10 %		5 %
KSČM	47 %		47 %	10 %	10 %			
Aktiv nezávislých občanů	46 %	14 %	14 %		7 %	4 %		
VIZE 2014	46 %	4 %	12 %	4 %	4 %	12 %		
evropani.cz	46 %	8 %	4 %	4 %	4 %	4 %		
LEV 21	45 %		32 %	9 %	9 %			
KSČ	45 %		9 %	5 %	5 %	5 %		
ČSNS	45 %		13 %	10 %	3 %	10 %		
TOP 09 a STAN	44 %	11 %	6 %	6 %	11 %		11 %	
Moravané	44 %	3 %	3 %	6 %	3 %	3 %		
OBČANÉ 2011	44 %	9 %	6 %	3 %	6 %	6 %		
Fair play - HNPĐ	43 %	9 %	9 %	4 %	4 %	4 %		
KDU-ČSL	42 %	16 %	21 %	5 %	5 %	5 %		
NE Bruselu-ND	40 %		17 %	7 %	3 %	7 %		
Volte Pravý blok	40 %	6 %	11 %		3 %	9 %		
ODS	39 %	11 %	6 %	6 %	6 %	6 %		
Romská demokratická strana	38 %		7 %	4 %	4 %	7 %		

	hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta	osobnostní rysy, morální integrita kandidáta	program strany	vztahy strany s ostatními stranami	profesní kompetence kandidáta	strategie, chování strany v kampani	strategie, chování kandidáta v kampani	vnitrostraničné vztahy
Koruna Česká	38 %	8 %	8 %	4 %	4 %	4 %		
Koalice SP a NO!	37 %	9 %	3 %	14 %	3 %	3 %		
Občanská konzervativní strana	37 %	7 %	7 %	19 %	4 %	4 %		
Republika	37 %	3 %	20 %	3 %	3 %	3 %		
Úsvit přímé demokracie	36 %	12 %	4 %	4 %		8 %		
Hnutí sociálně slabých	36 %	4 %	11 %		4 %			
Strana zdravého rozumu	35 %	3 %	12 %	6 %	3 %	3 %		
ANO 2011	35 %	5 %	5 %	5 %	5 %			
RSČMS	33 %	4 %	30 %	4 %	4 %	4 %		
Věci veřejné	33 %	4 %	7 %	4 %	4 %	4 %		
Strana zelených	32 %	4 %	24 %	4 %	12 %	4 %		
ČSSD	32 %	16 %	11 %		5 %			
DSSS	23 %	12 %	12 %	4 %	4 %	4 %		

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Ani v pořadu Předvolební rozhovory neodhalila kvalitativní analýza závažnější profesní nebo věcné pochybení moderátorů.

3.2.2.4 Deset let v EU

Debata lídrů sedmi parlamentních stran při příležitosti desetiletého výročí vstupu České republiky do Evropské unie byla vysílána na programu ČT 24 dne 23.4. Pořad moderoval Václav Moravec, stopáž činila 91 minut.

Vzhledem k jednorázovému vysílání pořadu se nepodařilo nashromáždit dostatečně velký vzorek dotazů moderátora, abychom mohli provést kvantitativní analýzu.

Tabulka č. 58: Zúčastněné strany v pořadu Deset let v EU

zúčastněné strany		
ANO 2011	ČSSD	KDU-ČSL
KSČM	ODS	TOP 09 a STAN
Úsvit přímé demokracie		

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Vystupování moderátora nebylo poznamenáno žádnými výraznějšími profesními přešlapy nebo znevýhodňováním některých mluvčích.

3.2.2.5 Události, komentáře

V rámci komentovaného zpravodajského pořadu stanice ČT 24 byly v předvolebním období vysílány debaty 2 – 3 zástupců stran na aktuální i dlouhodobá věcná témata. Jednotlivé diskuse řídili různí moderátoři. V této kapitole byla analyzována pouze diskusní část tohoto pořadu – celkem 13 diskusí.

Představitel každé strany byl do pořadu pozván jednou. Jednotliví účastníci byli zváni podle čísel, vylosovaných Státní volební komisí. Účast odmítly hnutí Antibursík – stop ekoteroru a Česká strana regionů

Každý debatující dostal prostor v rozsahu zhruba 5 minut. Díky krátké stopáži rozhovorů a pouze jedné účasti zástupců stran ve vysílání není možné provést kvantitativní analýzu tohoto pořadu.

Tabulka č. 59: Data vysílání pořadu a zúčastněné strany

data vysílání	zúčastněné strany
28.4.2014	Občanská konzervativní strana
	Věci veřejné
	Občané 2011
29.4.2014	Koruna Česká - monarchistická strana
	Aktiv nezávislých občanů
	Česká strana národně sociální

data vysílání	zúčastněné strany
30.4.2014	Česká pirátská strana
	Republika
	Česká Suverenita
2.5.2014	DSSS
	Hnutí sociálně slabých
5.5.2014	Romská demokratická strana
	KSČ
	Volte Pravý blok – cibulka.net
6.5.2014	Strana svobodných občanů
	Úsvit přímé demokracie
	Strana zelených
7.5.2014	ODS
	VIZE 2014
9.5.2014	ANO 2011
	Strana rovných příležitostí
	Moravané
12.5.2014	ČSSD
	Fair play – HNPD
13.5.2014	KSČM
	evropani.cz
	Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska
14.5.2014	TOP 09 a STAN
	Liberálně ekologická strana
	LEV 21 - Národní socialisté
15.5.2014	KDU-ČSL
	NE Bruselu-Národní demokracie
	Strana zdravého rozumu
16.5.2014	Koalice SP a NO!

data vysílání	zúčastněné strany
	SNK Evropští demokraté
	Klub angažovaných nestraníků

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Detailní kvalitativní analýza jednotlivých vysílání pořadu ukázala, že se moderátoři dopouštěli různě závažných profesních chyb i prohřešků proti zásadám objektivitě a vyváženosti.

Za méně závažné lze označit sugestivní otázky s vloženými odpověďmi.²⁸ Moderátoři měli občas potíže korigovat promluvy některých hostů a získat odpovědi na své otázky (DSSS 2.5., Česká Suverenita 30.4.); jindy naopak pomáhali s odpověďmi méně komunikačně zdatnému mluvčímu (RDS, 5.5.). Tyto moderátorské přešlapy ovšem v kontextu diskuse nevykazují favorizační či defavorizační tendenci vůči uvedeným subjektům.

Za závažnější pokládáme občasnou rezignaci na soudcování diskuse. V debatě vysílané 5.5. moderátor místo výraznější snahy o korekci nebo distancování se od nepodložených urážlivých výroků kandidáta strany Volte Pravý blok jej neúčelně zesměšňuje.²⁹ V diskuzi vysílané o den později moderátor málo korigoval vzájemné útoky hostů ze Strany svobodných občanů, Strany zelených a Úsvitu, kteří v názorovém střetu na téma extremismu programy nebo volební kampaň oponentů nepodloženě přirovnávají k násilnému terorismu či nacistické propagandě.

V několika případech moderátoři zapomínali na to, že jejich úkolem je klást otázky a ne vnucovat vlastní interpretace: „Vám jde o to, abyste se ukázali, a s ničím víc nepočítáte.“ (Ne Bruselu, 15.5., čas 50:20); „Ale teď se volí do Evropského parlamentu. Na mě to působí trochu, že jste vzali ten starý program, který jste měli, ten jste překopírovali“ (ANEO, 29.4., čas 54:21). Tento mírný posun povinnosti klást otázky za potřebu poskytnout vlastní interpretaci se vyskytoval pouze okrajově a nelze jej považovat za porušení zákona.

3.2.2.6 Politické spektrum

Diskusní pořad stanice ČT 24, který se obvykle věnuje menším a mimoparlamentním politickým stranám, odvysílal v předvolebním období osm debat s lídry nebo jejich zástupci ze všech kandidujících stran. Pozvání nevyužilo pouze hnutí Antibursík – stop ekoteroru.

Zástupce každé strany byl pozván jednou, v jednotlivých relacích debatovali 3 - 4 hosté. Pořadí diskutujících se odvíjelo od čísel vylosovaných Státní volební komisí.

²⁸ „Vy si asi nemyslíte, že by nám bez Bruselu bylo líp, tak nebo si to myslíte?“ (KDU-ČSL, 15.5., čas 50:40)

„A nezbyde nám to proto, protože to po nás bude chtít jaksi Evropská unie, nebo proč nám nezbyde nic jiného?“ (Občané 2011, 28.4., čas 46:47)

²⁹ „Pánové, necháte se poučit ... od pana Cibulky, abyste byl vševědoucí posléze?“ (Volte Pravý blok, 5.5. čas 55:20)

Debaty se čtyřmi hosty trvaly okolo 26 minut, v případě přítomnosti tří hostů byly zkráceny na 21 minut.

Tabulka č. 60: Data vysílání pořadu a zúčastněné strany

Datum vysílání	dopolední vysílání (11:05)				odpolední vysílání (14:32)			
19.4.2014	KAN	Koalice SP a NO!	NE Bruselu	SNK - ED	KDU-ČSL	LES	Strana zdravého rozumu	TOP 09 a STAN
26.4.2014	Evropani cz	KSČM	LEV 21	RSČMS	ANO 2011	ČSSD	Fair play - HNPD	SRP
3.5.2014	Česká strana reg.	Moravané	ODS	VIZE 2014	RDS	Svobodní	Zelení	Úsvit
10.5.2014	DSSS	KSČ	Volte Pravý blok		ČPS	Česká Suverenita	HSS	Republika
17.5.2014	ANEO	ČSNS	Koruna Česká		OBČANÉ 2011	OKS	Věci veřejné	

Vzhledem k nízké četnosti analyzovaných promluv (každá politická strana / její zástupce se objevil ve vysílání pouze jednou), přinášíme pouze kvalitativní hodnocení pořadu.

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Diskuze v jednotlivých vysíláních pořadu byly vedeny korektně, neobjevila se výrazná profesní pochybení moderátora nebo narušení zásad objektivitu a vyváženosti.

3.2.2.7 Uvnitř Evropy

Dne 21.5. byl na programu ČT 24 odvysílán z bruselského studia diskusní pořad Uvnitř Evropy, moderovaný Václavem Moravcem. Hosty pořadu byly osobnosti reprezentující Českou republiku v Evropské unii (český eurokomisař, viceprezidentka Eurostatu, soudci Evropského soudního dvora atd.). Diskuze se v širším kontextu zabývala fungováním EU – tématem byl např. vztah mladých lidí k Unii, evropské soudy, tlumočení v EU a podobně. Protože se tento pořad nevěnoval prezentaci politiků a politických stran kandidujících do Evropského parlamentu, v analýze se jím nezabýváme.

3.2.2.8 Diskusní pořady ČT – shrnutí

Cílem analýzy vybraných diskusních pořadů bylo posoudit, zda v nich docházelo k objektivní a vyvážené reprezentaci politických stran. V rámci sledování objektivity a vyváženosti jsme v pořadech, kde to počet promluv moderátorů umožňoval, analyzovali kvantitativní reprezentaci politických stran, strukturu a povahu dotazů kladených moderátory. Metodou kvalitativní analýzy jsme hledali případná pochybení moderátorů.

U dvou diskusních pořadů, ve kterých jsme analyzovali kvantitativní zastoupení politických stran (předvolební debaty ČT a předvolební rozhovory), nemůžeme na základě našich dat identifikovat zjevné porušení vyváženého přístupu ke kandidujícím subjektům.

Oproti vysílání před parlamentními volbami v roce 2013 se Česká televize pokusila o komplexnější operacionální vymezení pojmu „relevance politické strany“, kterým se řídí při výběru účastníků některých pořadů (předvolební debaty, Evropská superdebata). Zavedla kritérium „váha politické strany“, jehož definice se blíží výkladu, který v této věci poskytl Nejvyšší správní soud.³⁰ Nespolehá tedy pouze na výzkumy veřejného mínění, ale přihlíží také k míře zastoupení politické strany v zastupitelských orgánech a výsledkům posledních voleb do Poslanecké sněmovny.

Jistá moderátorská pochybení odhalila kvalitativní analýza diskusní části pořadů Události, komentáře a předvolebních rozhovorů vysílaných na ČT 24. Moderátoři v některých případech rezignovali na usměrňování agresivně vedené diskuse, docházelo také k verbálním útokům vůči hostům nebo projevům znevažování a sarkasmu.

---

³⁰ Viz např. Usnesení Vol 60/2006 – 59 a Usnesení Vol 66/2006 – 119

3.2.3 Česká televize – shrnutí

V rámci kapitoly věnované České televizi jsme analyzovali vybrané zpravodajské, publicistické a diskusní pořady. Primárním cílem bylo zjistit, zda v průběhu předvolebního vysílání od 23. 4. do 23. 5. 2014 nedošlo ve vysílání k porušení kritérií objektivity a vyváženosti, tak jak jsme si je stanovili v teoretické části práce.

Vybrané pořady jsme podrobili detailní kvantitativní i kvalitativní analýze.

Agenda voleb do Evropského parlamentu je i ve zpravodajství České televize zastoupena velmi omezeně (14 příspěvků v Událostech ČT a 4 v Událostech, komentářích). Vystoupili mluvčí 10 z 38 kandidujících stran, počet a stopáž jejich promluv byly srovnatelné. Ani v těchto příspěvcích nepřevažovala vystoupení lídrů pro evropské volby. Nízký počet příspěvků a tematických rámců nám, podobně jako u ČRo, neumožňuje prezentovat validní kvantitativní závěry za předvolební agendu.

Mimovolební agenda zpravodajství a publicistiky ČT vykazuje přetrvávající nerovnoměrné zastoupení jednotlivých kandidujících subjektů ve vysílání, vystoupili zde zástupci pouze 8 kandidujících stran. Protože však Zákon ani autoregulační dokumenty ČT v tomto ohledu neposkytují jasné vodítko, nepředstavuje popsání praxe porušení platných pravidel. Princip odstupňované rovnosti, na nějž se ČT v souvislosti s proporcí zastoupení kandidujících subjektů ve zpravodajství odvolává, jí pouze obecně ukládá postupovat „úměrně politickému a společenskému významu jednotlivých kandidujících subjektů“.³¹ Zpravodajství a publicistika ani v případě České televize nemůže rezignovat na zpravodajské pokrytí aktuálního dění, což má za následek větší zastoupení stran, jejichž zástupci nesou za aktuální agendu zodpovědnost.

Analyzované zpravodajské příspěvky ve svém celku udržely neutrální postoj vůči všem kandidujícím stranám. Kvalitativní analýza ukázala jistá profesní pochybení, která však nelze interpretovat jako de / favorizující přístup k politickým subjektům.

V rámci analýzy vybraných diskusních pořadů jsme nezaznamenali zjevné porušení vyváženého přístupu ke kandidujícím subjektům. Zaznamenali jsme snahu České televize o vyváženější přístup k výběru hostů diskusních pořadů. Výsledky předvolebních průzkumů doplňuje o komplexně pojaté kritérium váhy politické strany.

---

³¹ Pravidla předvolebního vysílání České televize v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu, odst I., čl. 7.

4. HLAVNÍ ZÁVĚRY

Cílem analýzy bylo odpovědět na otázku, zda Český rozhlas a Česká televize, respektive jejich vybrané pořady respektovaly ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Předcházející stránky tak poskytují datové podklady a východiska, která by měla posloužit RRTV k rozhodnutí, zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.

Dle zadání měla analýza poskytnout odpovědi na tři základní okruhy otázek:

1/ Jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, a s jakými konotacemi.

Ve zpravodajství i publicistice ČT i ČRo se obecně vyskytoval velmi nízký počet příspěvků s volební tematikou (8 u ČRo, 18 u ČT). Jednotlivé kandidující strany byly zastoupeny rovnoměrně, ale prostor dostaly zejména ty větší a etablovanější. Stopáž věnovaná jednotlivým stranám byla vyvážená, z hlediska valence nebo tematického rámování nepanují mezi stranami větší rozdíly. Možnosti kvantitativní analýzy jsou však kvůli nízkému počtu příspěvků omezené.

Ve zpravodajství a publicistice ČT i ČRo výrazně převažují příspěvky s mimovolební tematikou. Největší prostor dostávají zástupci ČSSD, podrobnější analýza ale ukázala, že se tak děje kvůli pokrývání běžné denní agendy a souvisí to s aktuálním rozložením politických sil. ČSSD je vládní stranou, její členové - ministři musí vysvětlovat a obhajovat své kroky, proto je zřejmé, že jim je věnován větší prostor a častěji jsou terčem defavorizačních příspěvků. Zjištěné rozdíly ve valenci nebo tematickém rámování nejsou velké, a to zejména z hlediska absolutních počtů.

V diskusních pořadech ČT i ČRo byly počty dotazů, adresované jednotlivým stranám, i stopáž pro zástupce jednotlivých stran v zásadě vyrovnané. Menší diskrepance jsou způsobené dobrovolnou neúčastí některých stran v diskusních pořadech (ČRo) a individuálním mluvním stylem hostů (kratší odpovědi byly korigovány vyšším počtem položených dotazů). Odchytky ve valenci dotazů jsou nízké, jedná se o rozdíly v řádu jednotek. Rozdíly v tematickém rámování dotazů spočívají především v tom, že malým, novým, méně známým stranám či stranám s vyhraněnějším programem byly častěji pokládány dotazy týkající se programu strany.

Kvalitativní analýza neodhalila ani v případě zpravodajsko - publicistických pořadů ČT a ČRo, ani v případě diskusních pořadů ČT a ČRo významnější pochybení. Profesní pochybení se vyskytovala pouze ojediněle a nebyla závažného charakteru (šlo zejména o schopnost soudcovat diskusi, pokládání sugestivních otázek, korektní prezentace výzkumů veřejného mínění a odkazování na zdroje). Pochybení se ale vyskytla v řádu jednotek, co je vzhledem k rozsahu analyzovaného materiálu zanedbatelné.

2/ Jak se pracovalo s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta od komentářů a jaká byla míra konfrontace svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti.

Výsledky kvantitativní ani kvalitativní analýzy nenaznačují, že by ve vysílání ČT nebo ČRo docházelo ke ztrátě neutrality nebo k podjatosti. Vzhledem k nízkému počtu příspěvků týkajících se voleb dostalo prostor pouze několika málo expertů, přičemž jejich výběr lze označit za odůvodněný a vyvážený. Ani v případě ČT, ani v případě ČRo kvalitativní analýza neodhalila směšování faktů a komentářů.

3/ Zda program, resp. provozovatel vysílání, v rámci předvolebního vysílání poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidujících subjektů, resp. jejich představitelů.

Vzhledem k výše uvedenému lze konstatovat, že kvantitativní ani kvalitativní analýza předvolebního vysílání ČT a ČRo neodhalila porušení objektivity, vyváženosti a nestrannosti.

5. LITERATURA

- Abercrombie, N., Hill, S. & Turner, B. (1980) *The Dominant Ideology Thesis*. London: Georg Allen and Unwin.
- Bateson, G. (1954) 'A Theory of Play and Fantasy' in K. Salen & E. Zimmerman (Eds.) *The Game Design Reader*, (pp. 314-328). Cambridge, London: The MIT Press. (online) Cit. 3. 5. 2013. Dostupné z: http://sashabarab.com/syllabi/games_learning/bateson.pdf
- Benoit, W.L. (2007) *Communication in Political Campaigns*. New York: Peter Lang.
- Benoit, W.L. & Airne, D. (2005) 'A Functional Analysis of American Vice Presidential Debates', *Argumentation and Advocacy* 41: 225-236.
- Benoit, W.L. & Harthcock, A. (1999) 'Functions of the Great Debates: Acclaims, Attacks, and Defenses in the 1960 Presidential Debates', *Communication Monographs* 66: 341-357.
- Benoit, W.L. & Klyukovski, A.A. (2006) 'A Functional Analysis of 2004 Ukrainian Presidential Debates', *Argumentation* 20: 209-225.
- Benoit, W.L. & Sheaffer, T. (2006) 'Functional Theory and Political Discourse: Televised Debates in Israel and the United States', *Journalism & Mass Communication Quarterly* 83(2): 281-297.
- Benoit, W.L., Wen, W.-C., & Yu, T.-H. (2007) 'A Functional Analysis of 2004 Taiwanese Political Debates', *Asian Journal of Communication* 17(1): 24-39.
- Clayman, S. & Heritage, J. (2002) *The news interview: journalists and public figures on the air*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dayan, D. & Katz, E. (1992) *Media events: The Live Broadcasting of History*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Entman, R. M. (1989) *Democracy without citizens: Media and the decay of American politics*. Oxford University Press on Demand.
- Entman, R. M. (1993) 'Framing: Toward clarification of a fractured paradigm', *Journal of Communication* 43 (4): 51 – 58.
- Foster, S. (2010) *Political communication*. Edinburg University Press. 72
- Gitlin, T. (2003) *The Whole World is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the New Left*. Berkeley: University of California Press.
- Goffman, E. (1974) *Frame analysis*. Lebanon, NH: University Press of New England.
- Graber, D. A. (1984) *Processing the News: How People Tame the Information Tide*. New York: Longman.
- Haug, M., Koppang, H. & Svennevig, J. (2010) 'Moderator Bias in Television Coverage of an Election Campaign with no Political Advertising', *Nordicom Review* 31 (2): 79-94.
- Hutchby, I. (2006) *Media Talk: Conversation Analysis and the Study of Broadcasting*. Glasgow: Open University Press.
- Isotalus, P. (2001) 'Presidential Campaigning in Finland', *World Communication*, 30(2): 5-23.
- Isotalus, P. (2009) 'Agreement and Disagreement in Focus: A Cultural Perspective on Televised Election debates', in R. Wilkins & P. Isotalus (Eds.) *Speech Culture in Finland*, (pp.191-208). Lanham, LD: University Press of America.
- Isotalus, P. & Aarnio, E. (2006) 'A Model of Televised Election Discussion: The Finnish Multi-party System Perspective', *Javnost-The Public* 13: 61-71.
- Iyengar, S., Kinder, D. R. (2010) *News that matters: television and American opinion* Chicago: University of Chicago Press.
- Kahneman, D., Tversky, A. (1984) 'Choice, values, and frames', *American Psychologist*, 39: 341 – 350.
- Krippendorff, K. (2004) *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Los Angeles, London: Sage.
- Kronick, J. C. (1997) 'Alternativní metodologie pro analýzu kvalitativních dat.' *Sociologický časopis* 33(1): 57-67.

- Lee, C. & Benoit, W.L. (2005) 'A Functional Analysis of the 2002 Korea Presidential Debates', *Asian Journal of Communication*, 15: 115-132.
- Levinson, S. C. (1983) *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Manheim, J.B. & Albritton, R.B. (1984) 'Changing National Images: International Public Relations and Media Agenda Setting', *The American Political Science Review*, 78 (3): 641-657.
- Matthes, J., Kohring, M. (2008) 'The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity', *Journal of Communication* 58 (2): 258 – 279.
- McKinney, M.S. & Carlin, D. B. (2004) 'Political Campaign Debates', in L.L. Kaid (Ed.) *Handbook of Political Communication Research* (pp. 203-234). Mahwah: Lawrence Erlbaum.
- Neuendorf, K. A. (2009) Reliability for content analysis. In A. B. Jordan, D. Kunkel, J. Manganello & M. Fishbein (Eds.) *Media messages and public health: A decisions approach to content analysis* (pp. 67-87). New York: Routledge.
- Neuendorf, K. A. (2002) *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks: Sage.
- Neuendorf, K. A., & Skalski, P. D. (2009) Quantitative content analysis and the measurement of collective identity. In R. Abdelal, Y. M. Herrera, A. I. Johnston & R. McDermott (Eds.), *Measuring identity: A guide for social scientists* (pp. 203-236). Cambridge: Cambridge University Press.
- Strömbäck, J., R. Negrine, D. N. Hopmann, C. Jalali, R. Berganza, G.U.H. Seeber, J. Volek, B. Dobek, J. Mykkänen, M. Maier, B. Marinella & A. Seceleanu (2012) 'Sourcing the News: Comparing Source Use and Media Framing of the 2009 EP Elections', *Journal of Political Marketing*, 17 (2): 1-23.
- Strömbäck, J., R. Negrine, D.N. Hopmann, M. Maier, R. Berganza, J. Volek, B. Dobek-Ostrowska, J. Mykkänen, A. F. Roncarolo (2011) The Mediatization And Framing Of European Parliamentary Elections Campaigns. In M. Maier, J. Strömbäck & L. Kaid (Eds.), *Political Communication In European Parliamentary Elections* (pp. 161-175). England/USA: Ashgate Publishing Limited.
- Van Gorp, B. (2005) 'Where is the Frame?: Victims and Intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue', *European Journal of Communication* 20 (4): 484 – 507.
- Volek, J. (2013) 'Mediální obraz ve volební kampani: první prezidentská volba v médiích jako ritualizované (melo)drama o hledání aristokrata plebejce'. In: *Media a společnost*. Praha.
- Volek, J. (2010) Czech Journalists After the Collapse of the Old Media System: Looking for New Professional Self-Image. In B. Dobek-Ostrowska, M. Głowacki, K. Jakubowicz, M. Sükösd (Eds.): *Comparative Media Systems. European and Global Perspectives* (pp. 171-194). Budapest: Central European University Press.
- Volek, J. (2000) *Analýza diskusních pořadů pro RRTV ČR*. Brno: FSS MU.
- Vreese, C. H. De. (2005) 'News framing: Theory and typology', *Information Design Journal* 13 (1): 51 – 62.
- Westerstahl, J. (1983) 'Objective News Reporting', *Communication research* 10 (3): 403-424.

6. PŘÍLOHY

Kódovací klíč: zpravodajství a publicistika

- ☛ Základní analytická jednotka: příspěvek, který je
  - ▶ obsahově definován agendou „volby do PS 2013“
  - ▶ formálně oddělen od ostatních příspěvků zvukovým předělem (na začátku a na konci)

- ☛ **IDENTIFIKAČNÍ PROMĚNNÉ**
  - ▶ A1. Jméno kodéra
  - ▶ A2. Datum – den (formát: DDMM)

- ☛ **IDENTIFIKACE PŘÍSPĚVKU**
  - ▶ B1. Název pořadu
    - Události ČT
    - Hlavní zprávy – zpravodajství 12.00
    - Hlavní zprávy – zpravodajství 18.00
    - Hlavní zprávy – publicistika 12.00
    - Hlavní zprávy – publicistika 18.00
  - ▶ B2. Typ příspěvku
    - 1 = čtená zpráva (obsah komunikovaný moderátorem bez dalších vstupů reportéra nebo komentářů či hostů)
    - 2 = kombinovaný příspěvek (obsah komunikovaný moderátorem s vstupy reportéra nebo komentářů či hostů)
    - 3 = reportáž (obsah komunikovaný z terénu, který má povahu záznamu nebo živého vstupu)
    - 4 = rozhovor (obsah, který nemá uvedení ve formě čtené zprávy, není součástí reportáže nebo komb. příspěvku, ale jde o samostatný výstup)
    - 5 = komentář a analýza (obsah, který je postaven na individuálním hodnocení int. nebo ext. komentátora nebo experta)
    - 6 = jiné
  - ▶ B3. Celková stopáž příspěvku
  - ▶ B4. Tematický příspěvek postavený na informování, příp. analýze jedné politické strany
    - 0 = Ne
    - 1 = Ano
  - ▶ B5. Hlavním tématem příspěvku jsou volby do EP:
    - 0 = Ne
    - 1 = Ano

- ☛ **MLUVČÍ a STOPÁŽ**
  - ▶ Vysvětlivky - za každou politickou stranu kódujeme zvlášť:
    - počet mluvčích - představitelů politické strany = zahrnuje součet všech představitelů dané politické strany, kteří v příspěvku vystupují živě nebo ze záznamu
    - výskyt lídra = obsahuje příspěvek vystoupení lídra živě/ze záznamu; kódovat 0 (nevýskyt)/1 (výskyt)

- počet mluvčích - sympatizantů = počet mluvčích neexpertního charakteru (vox pop, VIP) vyjadřujících sympatie k dané straně
- počet mluvčích - odpůrců = počet mluvčích neexpertního charakteru (vox pop, VIP) vyjadřujících antipatii k dané straně
- politická strana stopáž = zahrnuje součet všech promluv (live/ ze záznamu) představitelů dané politické strany v daném příspěvku; v SEKUNDÁCH
- politická strana zmínky = počet jakýchkoliv výpovědí/promluv týkajících se politických stran a/nebo jejich představitelů učiněných moderátorem, reportérem, komentátorem nebo hosty v příspěvku (v rámci jedné promluvy jako uzavřeného celku kódovat pouze jednu zmínku)

☛ TÉMY a HODNOCENÍ

☛ Vysvětlivky:

- Téma
  - program strany
  - chování strany (např. skandály, forma komunikace s voliči, vnitrostranické vztahy, vztahy s ostatními stranami...)
  - představitelé a kandidáti strany
- Politická strana, o které se v souvislosti s daným tématem mluví
- přítomnost hodnocení politické strany nebo jejich představitelů (proměnná *hodnocení*)
  - neutrální (popis; není přítomno explicitní hodnocení)
  - favorizace
  - defavorizace
- charakteristika hodnocení politické strany nebo jejich představitelů (proměnná *vysvětlení*)
  - vypsát, v čem spočívá de/favorizace, resp. popsát hlavní téma neutrálního popisu

☛ MLUVČÍ PŘÍSPĚVKU

- ☛ E1a. Mluvčí – novinář (novinář, který komentuje témata příspěvku a nepatří do redakce)
  - počet mluvčích v této kategorii
- ☛ E1b. Mluvčí – novinář – specifikace
  - jméno, médium + pokud se vyjadřuje k některé z kandidujících politických stran/jejich představitelů, uveďte, o kterou stranu/představitel se jedná (např. Alexandr Mitrofanov, Právo, ČSSD a ANO)
- ☛ E2a. Mluvčí – expert (figura, která komentuje témata příspěvku, nepatří do redakce a není novinář)
  - počet mluvčích v této kategorii
- ☛ E3b. Mluvčí – expert – specifikace
  - jméno, organizace, povolání + pokud se expert vyjadřuje k některé z kandidujících politických stran/jejich představitelů, uveďte, o kterou stranu/představitel se jedná (např. Tomáš Lebeda, UJEP Olomouc, politolog, ODS a TOP09)

Kódovací klíč: diskuse a rozhovory

☛ IDENTIFIKAČNÍ PROMĚNNÉ

- ▶ A1. Jméno kodéra
- ▶ A2. Datum – den (formát: DDMM)

☛ IDENTIFIKACE PŘÍSPĚVKU

- ▶ B1. Název pořadu
  - Předvolební debaty ČT
  - Tematické speciály Martina Veselovského (ČRo)
  - Debatní pořady – regiony (ČRo)
  - Interview Daniely Drtinové (ČT)
  - Události, komentáře (ČT)
  - Politické spektrum (ČT)
  - Den podle (ČRo)
  - Názory a argumenty (ČRo)
  - Dvacet minut Radiožurnálu (ČRo)
- ▶ B2. Celková stopáž pořadu

☛ IDENTIFIKACE DOTAZU

- ▶ C1. Znění dotazu (celkové znění dotazu)
- ▶ C2. Na koho je dotaz směřován? (jméno představitele politické strany)
- ▶ C3. Na představitele které politické strany je dotaz směřován?
- ▶ C4. Typ dotazu
  - hlavní dotaz (zadání tematického rámce)
  - vedlejší dotaz (= rozvíjení tématu nastoleného hlavním dotazem)
  - doplňovací dotaz (výzva k upřesnění odpovědi)
- ▶ C5. Míra polemičnosti dotazu
  - neutrální dotaz
  - vstřícný dotaz (nahrávka)
  - kritický dotaz (kritická osobní otázka, která zpochybňuje kredibilitu kandidáta, respektive upozorňuje na informaci, která by mohla zpochybnit jeho obraz)
- ▶ C6. Zacílení dotazu
  - ad hominem (tvrzení/otázka, která má tendenci zpochybnit stanovisko mluvčího/strany)
  - ad rem (= obecně zjišťování)
- ▶ C7. Je dotaz zaměřený na profesní kompetence kandidáta?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C8. Je dotaz zaměřený na osobnostní rysy, morální integritu kandidáta?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C9. Je dotaz zaměřený na hodnotové, ideové, politické postoje kandidáta?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C10. Je dotaz zaměřený na strategii, chování kandidáta v kampani?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano

- ▶ C11. Je dotaz zaměřený na program strany?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C12. Je dotaz zaměřený na vztahy strany s ostatními stranami?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C13. Je dotaz zaměřený na vnitrostranické vztahy?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C14. Je dotaz zaměřený na strategie, chování strany v kampani?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C15. Je dotaz zaměřený na jiné téma?
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C17. Jedná se o spontánní projev politika? (technická poznámka, projev bez vyzvání moderátora, bez otázky moderátora)
  - 0 = Ne
  - 1 = Ano
- ▶ C16. Stopáž odpovědi respondenta – v sekundách

Diskuse a rozhovory zánamový arch pro kvalitativní analýzu

Jméno kodéra	
Název relace	
Datum	
Čas	

U každého pořadu hodnotíme výskyt níže uvedených profesních chyb. Kromě popisu situace je třeba uvést přesný čas, kdy se chyba vyskytla, a politickou stranu, které reprezentant byl v diskusi chybou ovlivněn.

Profesní chyby na straně moderátora	Čas	Pol. strana	Popis, vysvětlení
A/ nekorektní interpretace (např. zkreslování, zveličování...)			
B/ sugestivní otázky (vkládání odpovědi do samotné otázky)			
C/ informační nepřípravenost a/nebo věcná nepřesnost dotazu			
D/ nepřesné odkazování na zdroj (odkaz na zdroj uveden nepřesně)			
E/ používání argumentů, které nelze spojit s jasně definovaným zdrojem			
F/ neschopnost diskuse soudcovat, odhalovat rozpory v postojích účastníků –			

pouze v diskusích, ne v rozhovorech			
G/ neschopnost odhalovat rozpory v postojích účastníků			
H/ neschopnost korigovat “fauly”, kterých se diskutující dopouštěli			
I/ neovládnutí emocí (ironie, sarkasmu, zesměšňování) na straně moderátora			
J/ defavorizace politické strany/ představitele (např. zesměšňování, dehonestace) ze strany moderátora			
K/ favorizace politické strany/ představitele ze strany moderátora			
L/ nekorektní interpretace dat VVM (nejsou uvedeny parametry a kontext výzkumu: interval sběru dat, velikost vzorku, znění položených otázek, přeceňování jednoho měření jako by šlo o trend, neopravení nekorektní interpretace hostů pořadu, prezentace volební prognózy v době hlasování)			